

คำนำ

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองการกำกับการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พ.ศ.2554 – 2558 เป็นแผนพัฒนาระยะ 5 ปี จัดทำขึ้นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 สำหรับใช้เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปเป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และนำไปสู่การจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยแนวคิดในการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองการกำกับการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กำเนินถึงความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาในระดับประเทศ แผนพัฒนาภูมิภาคจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัดขอนแก่น รวมถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ภายใต้สภาพการพัฒนารองการกำกับการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองการกำกับการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พ.ศ.2554-2558 ฉบับนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ทบทวนผลการพัฒนารองการกำกับการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นที่ผ่านมา และได้ปรับเป้าหมายและแผนกลยุทธ์เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้ง แนวนโยบายระดับประเทศ และสภาพการณ์ของพื้นที่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งคณะกรรมการพัฒนารองการกำกับการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้มีมติเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองการกำกับการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พ.ศ.2554 - 2558 ตั้งแต่วันที่ 8 มิถุนายน 2553 และ ดร.พงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้อนุมัติและลงนามในประกาศบังคับใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองการกำกับการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พ.ศ. 2554-2558 ตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน 2553

กองแผนและงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
10 มิถุนายน 2553

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 8 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น เขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้แก่เขตจังหวัด และได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ไว้ใน มาตรา 45 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด นอกจากนี้แล้ว ยังกำหนดไว้ในมาตรา 45 (2) ให้จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งเป็นแผนพัฒนาระยะยาว ที่กำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม แต่ไม่ได้กำหนดห้วงระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ โดยให้แต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณากำหนดห้วงระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตามความเหมาะสม ว่าต้องการให้บรรลุไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ในอนาคตข้างหน้ายาวนานเพียงใด ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทย ได้ให้คำจำกัดความ “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา” ไว้ว่า “เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อำเภอ และแผนชุมชน”

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นที่ผ่านมา ได้กำหนดระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาฯ ในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2551 – 2555) เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น และเป็นเครื่องกำหนดทิศทางการพัฒนาสำหรับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และในปีงบประมาณ พ.ศ.2553 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้มีการทบทวนและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2554-2558) เพื่อให้ยุทธศาสตร์การพัฒนามีระยะเวลารอบคลุมแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2554-2556) ตามแนวปฏิบัติที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ได้กำหนดระยะเวลาปีสุดท้ายของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ไม่ครอบคลุมแผนพัฒนาสามปี ให้ทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาให้มีระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์ครอบคลุมแผนพัฒนาสามปี ฉะนั้น เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2554-2556) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการต่อไปได้ โดยมีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นเครื่องกำหนดทิศทางการพัฒนา และห้วงระยะเวลาแผนยุทธศาสตร์การ

พัฒนากรอบกลุ่มแผนพัฒนาสามปี ประกอบกับจังหวัดขอนแก่น ได้มีการปรับแผนพัฒนาจังหวัดขอนแก่น ระยะ 4 ปี (พ.ศ.2554-2557) จึงทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ต้องทบทวนแผนยุทธศาสตร์การ พัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พ.ศ.2551-2555 ที่จัดทำไว้แล้ว เพื่อให้การวางแผนการพัฒนา สอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาในระดับพื้นที่ที่เปลี่ยนแปลงไป และตอบสนองต่อความ ต้องการและปัญหาของประชาชนในพื้นที่ภายในสถานการณ์ปัจจุบัน สำหรับนำไปเป็นกรอบแนวทางการ จัดทำแผนพัฒนาสามปี และนำไปสู่การจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วน จังหวัดขอนแก่นตามลำดับต่อไป

1.2 ลักษณะของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

“แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา” (Strategic Development Plans) หมายถึง แผนพัฒนาที่แสดง ทิศทางหรือแนวทางการพัฒนาในอนาคตเชิงนโยบาย หรือยุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมทุกด้าน โดยแสดงถึง วิสัยทัศน์การพัฒนา เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายและ ทิศทางการพัฒนาในระดับต่าง ๆ รวมถึงศักยภาพการพัฒนาของพื้นที่ และปัญหาความต้องการของ ประชาชน โดยจะต้องเป็นแผนที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา

ดังนั้น แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำนโยบายของรัฐบาลและ ระเบียบวาระแห่งชาติ ไปสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัดเป็นระเบียบวาระแห่งพื้นที่ ซึ่งจะมีความ สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ ปัญหา และความต้องการของประชาชน ตลอดจนเป็นแผนชี้นำการพัฒนา ในภาพรวมระยะยาว แต่ไม่ยึดมั่นว่าจะต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด ขึ้นอยู่กับปัญหาและความต้องการของ ประชาชนในขณะนั้น จึงสามารถปรับเปลี่ยนแผนได้ตามความเหมาะสม รวมทั้งการปรับเปลี่ยนเมื่อมีการ เปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลและทิศทางการพัฒนาประเทศ

นอกจากนี้แล้ว แผนยุทธศาสตร์ยังใช้เป็นเครื่องมือในการบริหาร ในลักษณะของแผนชี้นำ หรือ ชี้อธิบายในเชิงของเป้าหมายที่มีวัตถุประสงค์ของอนาคตที่ชัดเจน โดยมีเป้าหมายรวมขององค์กรที่จะทำให้ ทุกส่วนระดมสรรพกำลังในการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทที่เกี่ยวข้องอย่างมีทิศทางที่ชัดเจน สอดรับ ประสานกันอย่างบูรณาการ มิใช่ต่างคนต่างทำ หรือมุ่งเน้นยึดติดกับงานที่ตนสังกัดเพียงอย่างเดียว ทุกส่วน จะต้องใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นตัวตั้ง แล้วนำไปแปลงสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องเพื่อบรรลุไปสู่เป้าหมายของ ยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ร่วมกัน

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา จึงเป็นแผนพัฒนาที่มุ่งไปสู่สถานการณ์อันพึงประสงค์ได้อย่างเท่า ทันกับการเปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ และศักยภาพของท้องถิ่น โดยสามารถ จัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด และตรงตามความต้องการ ของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

1.3 วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

(1) เพื่อเป็นเครื่องมือในการนำนโยบายระดับต่าง ๆ มาแปลงสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ที่สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ และตอบสนองต่อปัญหาของประชาชนในระดับพื้นที่

(2) เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2554-2558) สำหรับนำไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายตามลำดับ

(3) เพื่อเป็นแผนชี้นำทิศทางการพัฒนา สำหรับประสานและบูรณาการการทำงานของส่วนราชการในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น รวมทั้งส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดขอนแก่น ให้บรรลุสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

1.4 ขั้นตอนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 หมวด 3 ข้อ 16 โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการจัดทำแผน ประกอบด้วย

(1) การรวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาให้ครบถ้วนและทันสมัย ประกอบด้วย ข้อมูลประชากร อาชีพ รายได้ สุขภาพ การศึกษา ทรัพยากร การคมนาคมขนส่ง การพาณิชย์ การลงทุน อุตสาหกรรม และข้อมูลการคลังและงบประมาณ เป็นต้น

(2) การรวบรวมข้อมูลปัญหาความต้องการพัฒนาที่สำคัญของท้องถิ่นและจังหวัด โดยจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนของปัญหา

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในปัจจุบัน เป็นขั้นตอนการประเมินโดยวิเคราะห์ถึงโอกาสและภาวะคุกคาม หรือข้อจำกัด อันเป็นสภาวะแวดล้อมภายนอก (External Factors) ที่มีผลต่อการพัฒนาด้านต่าง ๆ รวมถึงการวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็ง อันเป็นสภาวะแวดล้อมภายในขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น (Internal Factors) ซึ่งทั้งหมดเป็นการวิเคราะห์องค์การ (Organizational Analysis) เพื่อประเมินศักยภาพการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในปัจจุบัน โดยเป็นการตอบคำถามว่า “ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพการพัฒนาอยู่จุดไหน” สำหรับใช้ประโยชน์ในการกำหนดการดำเนินงานในอนาคตต่อไป โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis เป็นเครื่องมือ ดังนี้

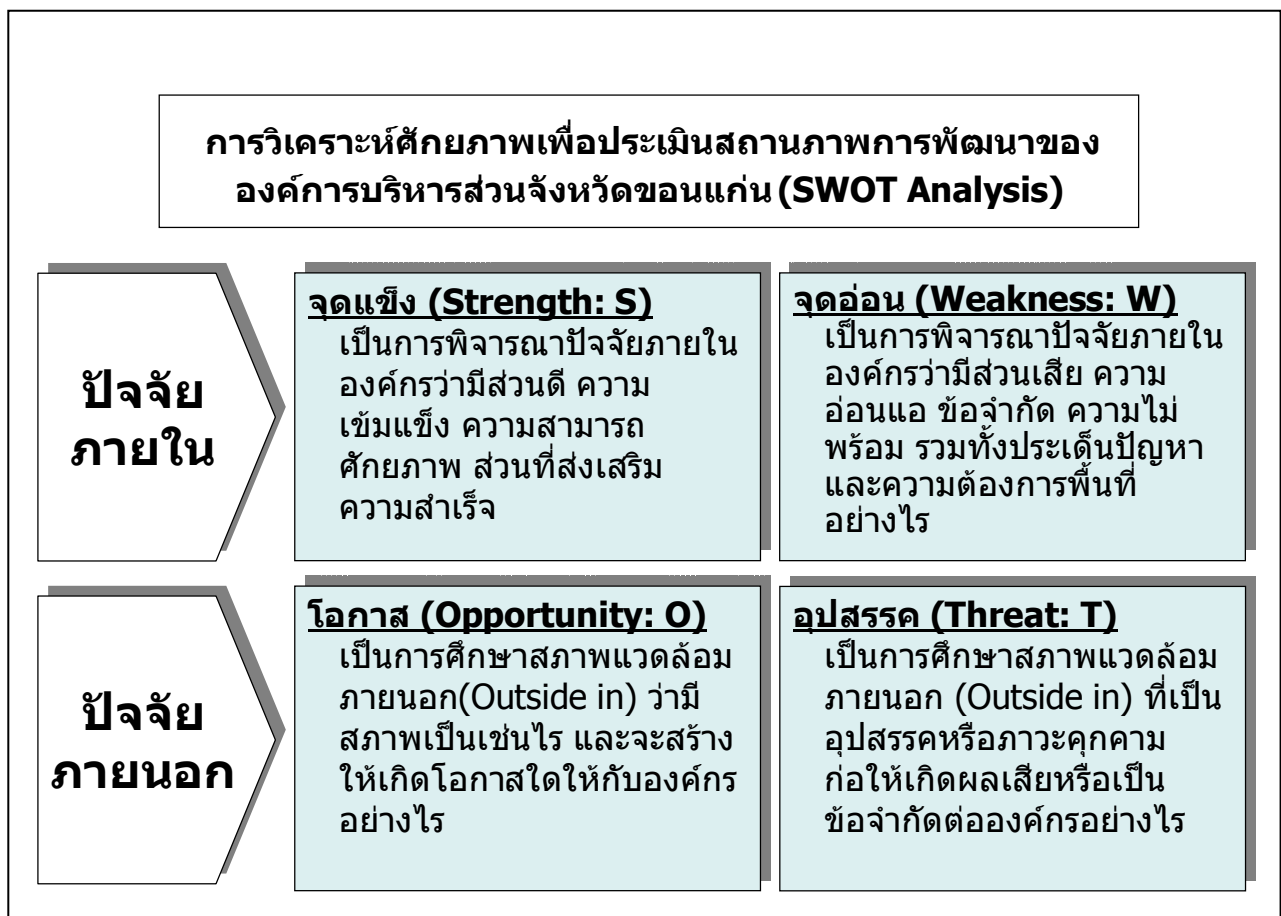
1) การวิเคราะห์จุดแข็ง (Strength = S) เป็นการพิจารณาปัจจัยภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยการประเมินข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นของทรัพยากรทางการบริหารการพัฒนา ที่คาดว่าจะสนับสนุนให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งจะพิจารณาจากตัวแปรด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ เป็นต้น

2) การวิเคราะห์จุดอ่อน (Weakness = W) เป็นการพิจารณาปัจจัยภายในองค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยการประเมินข้อเสียเปรียบหรือจุดด้อยของทรัพยากรทางการบริหารการพัฒนา ซึ่งเป็นปัญหาอุปสรรคที่ขัดขวางมิให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งจะพิจารณาตัวแปรด้านต่าง ๆ เช่นเดียวกับการวิเคราะห์จุดแข็ง

3) การวิเคราะห์โอกาส (Opportunity = O) เป็นการพิจารณาปัจจัยภายนอกองค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดขอนแก่น โดยการประเมินโอกาสหรือเงื่อนไขที่คาดว่าจะเอื้ออำนวยต่อการบริหารการพัฒนาให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งจะพิจารณาจากตัวแปรด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และเทคโนโลยี เป็นต้น

4) การวิเคราะห์ภาวะคุกคามหรือข้อจำกัด (Threat = T) เป็นการพิจารณาปัจจัยภายนอกองค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดขอนแก่น โดยการประเมินภาวะคุกคาม หรือเงื่อนไขที่เป็นข้อจำกัดต่อการบริหารการพัฒนา ซึ่งจะพิจารณาจากตัวแปรด้านต่าง ๆ เช่นเดียวกับการวิเคราะห์โอกาส

รูปที่ 1 ผังสรุปการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำวิสัยทัศน์การพัฒนา (Vision) พันธกิจ (Mission) และจุดมุ่งหมายการพัฒนา (Goals)

1) **วิสัยทัศน์ (Vision)** หมายถึง สภาพด้านการพัฒนาที่องค์กร ต้องการจะเป็นในอนาคตตามห้วงระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งเป็นการตอบคำถามว่า “องค์กรต้องการเป็นอะไรในอนาคต” โดยต้องระบุเป็นข้อความที่สะท้อนถึงความมุ่งมั่นเกี่ยวกับทิศทาง และจุดยืนที่ต้องการผลักดันให้เกิดขึ้นเป็นจุดหมายปลายทางร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ดี ต้องมีลักษณะ ดังนี้

- (1) มีความเป็นไปได้ เป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้จริง
- (2) ทำทาย เร้าใจ สามารถใช้เป็นกรอบชี้นำให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมเพื่อบรรลุจุดยืนที่ต้องการ
- (3) เป็นข้อความง่าย ๆ ที่สามารถสื่อให้เห็นทิศทางในอนาคตของจังหวัด
- (4) เป็นปรัชญาที่แสดงให้เห็นถึงค่านิยมที่ยึดถืออยู่ภายในใจของทุกคน
- (5) เป็น “คำมั่นสัญญา” ของผู้บริหารที่แสดงถึงการตัดสินใจ และมุ่งมั่นที่ต้องรับผิดชอบการตัดสินใจ
- (6) เป็นตัวประสานปัจจัยต่าง ๆ ในจังหวัด ให้ดำเนินไปในทิศทางที่พึงปรารถนา
- (7) ได้รับการสนับสนุนและเป็นที่ยอมรับจากผู้ปฏิบัติ
- (8) ต้องตรวจสอบและวัดผลสำเร็จได้
- (9) สอดคล้องกับวัฒนธรรมขององค์กร

2) **พันธกิจ (Mission)** ในการพัฒนาท้องถิ่น เป็นการกำหนดสิ่งที่ท้องถิ่นจะต้องทำ โดยจะเกิดขึ้นหลังจากที่ทราบแล้วว่าท้องถิ่นต้องการอะไร และเป็นอะไรในอนาคต พันธกิจจึงเป็นถ้อยแถลงที่แสดงถึงลักษณะหรือขอบข่ายในการดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับองค์กรหรือภาพลักษณ์ที่ต้องการนำเสนอ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กร

3) **จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาหรือเป้าประสงค์ (Goals)** หมายถึง ผลสำเร็จที่ต้องการ ซึ่งเป็นการกำหนดเป้าหมายในระดับวิสัยทัศน์ เพื่อตอบว่าองค์กรได้บรรลุถึงวิสัยทัศน์ที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ โดยเป้าประสงค์ประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก คือ

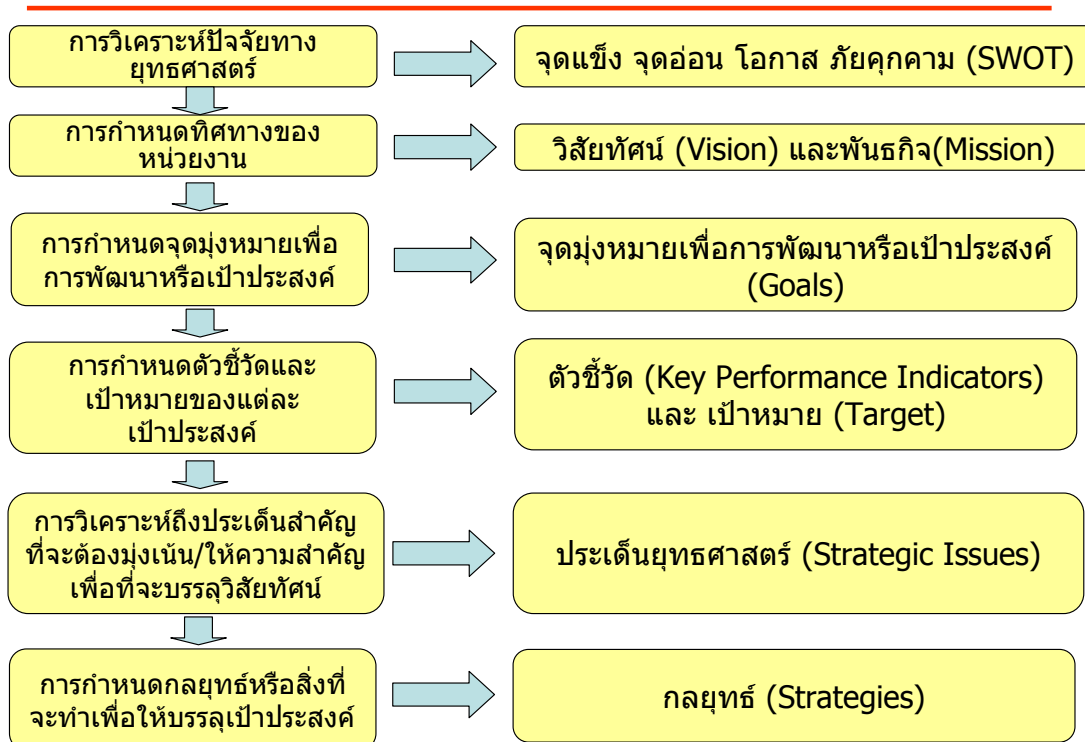
- (1) ตัวชี้วัด โดยต้องระบุให้ชัดเจนว่าจะวัดอะไร ซึ่งตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้ทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ ต้นทุน เวลา
- (2) เป้าหมาย หมายถึง เป้าหมายของตัวชี้วัดนั้นเป็นเท่าไร เป้าหมายที่ดี ควรมีองค์ประกอบ ดังนี้
 - เงื่อนไข ควรระบุว่าต้องทำอะไรให้บรรลุผลเมื่อไหร่
 - ปริมาณที่ต้องการจะให้เกิดขึ้นเป็นจำนวนเท่าใด

- คุณภาพ เป็นสภาพที่พึงปรารถนา
- สถานที่ เป็นการระบุถึงเขตพื้นที่ครอบคลุมที่ต้องการ
- มีความเป็นไปได้ในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จริง
- ควรเป็นข้อความที่แสดงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นภายหลังโครงการสิ้นสุด
- กรณีที่มีเป้าหมายมากกว่าหนึ่งเป้าหมาย ควรจัดลำดับความสำคัญหรือความเร่งด่วนไว้เพื่อให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วน

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา (Strategics) และแนวทางการพัฒนา เป็นการกำหนดประเด็นที่สำคัญที่องค์กรจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนา เพื่อให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ได้ โดยประเด็นยุทธศาสตร์จะเกิดจากการเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ที่องค์กรต้องการจะเป็น กับการวิเคราะห์ศักยภาพขององค์กรในปัจจุบัน

ยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง แนวคิดหรือวิธีการที่แบบคาบอันบ่งบอกถึงลักษณะการเคลื่อนตัวขององค์กรว่า จะก้าวไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคตได้อย่างไร อันเป็นการตอบคำถามว่า “องค์กรจะไปถึงจุดหมายที่ต้องการได้อย่างไร” ดังนั้น ยุทธศาสตร์จึงเป็นกรอบชี้แนะ หรือส่วนหัวขบวนของแนวทางการพัฒนา ซึ่งเป็นการกำหนดวิธีการแนวทางหรือขั้นตอนที่องค์กรเลือกที่จะปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้

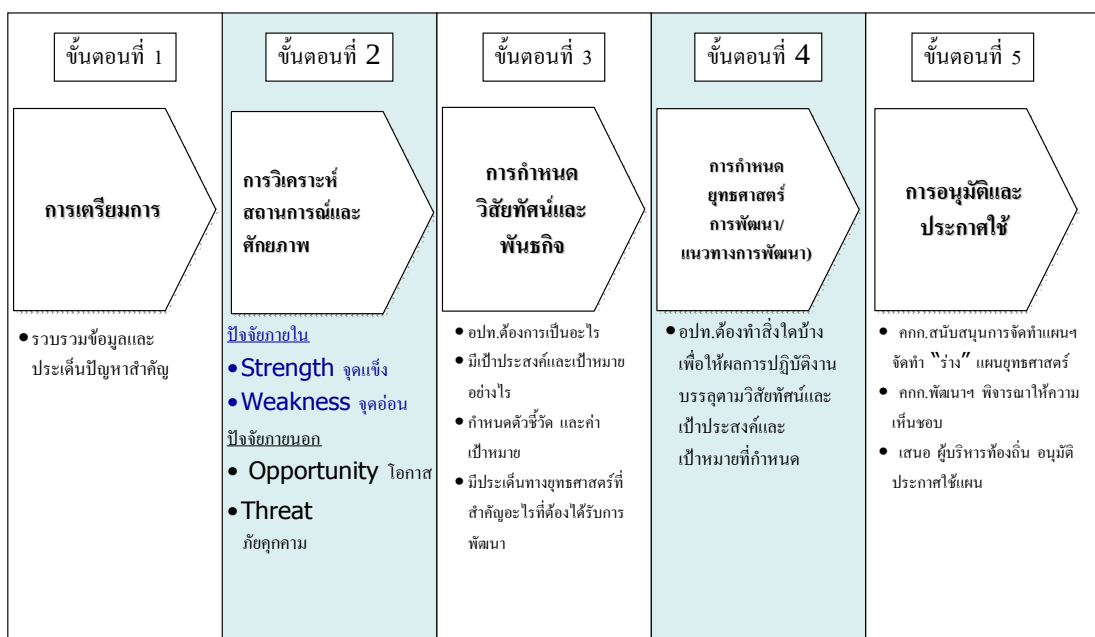
รูปที่ 2 กระบวนการในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

ขั้นตอนที่ 5 การอนุมัติและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ทบทวนและจัดทำ “ร่าง” แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ตามเค้าโครงที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อพิจารณาและไต่ถามไต่สวนแล้วเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่น พิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนต่อไป

รูปที่ 3 สรุปขั้นตอนการทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ขอนแก่น

กระบวนการการทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในการทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พ.ศ. 2554-2558 ได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการตามกระบวนการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นและประชาคมองค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กำหนดประเด็นหลักการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2554-2558) สำหรับเป็นกรอบแนวทางการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ขั้นตอนที่ 2 จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ 3-4 พฤษภาคม 2553 ณ โรงแรมนาฮานูรีรีสอร์ท จังหวัดอุดรธานี โดยผู้เข้าสัมมนาประกอบด้วย หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างานหน่วยงานในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เจ้าหน้าที่รับผิดชอบการจัดทำแผนโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และประชาคม

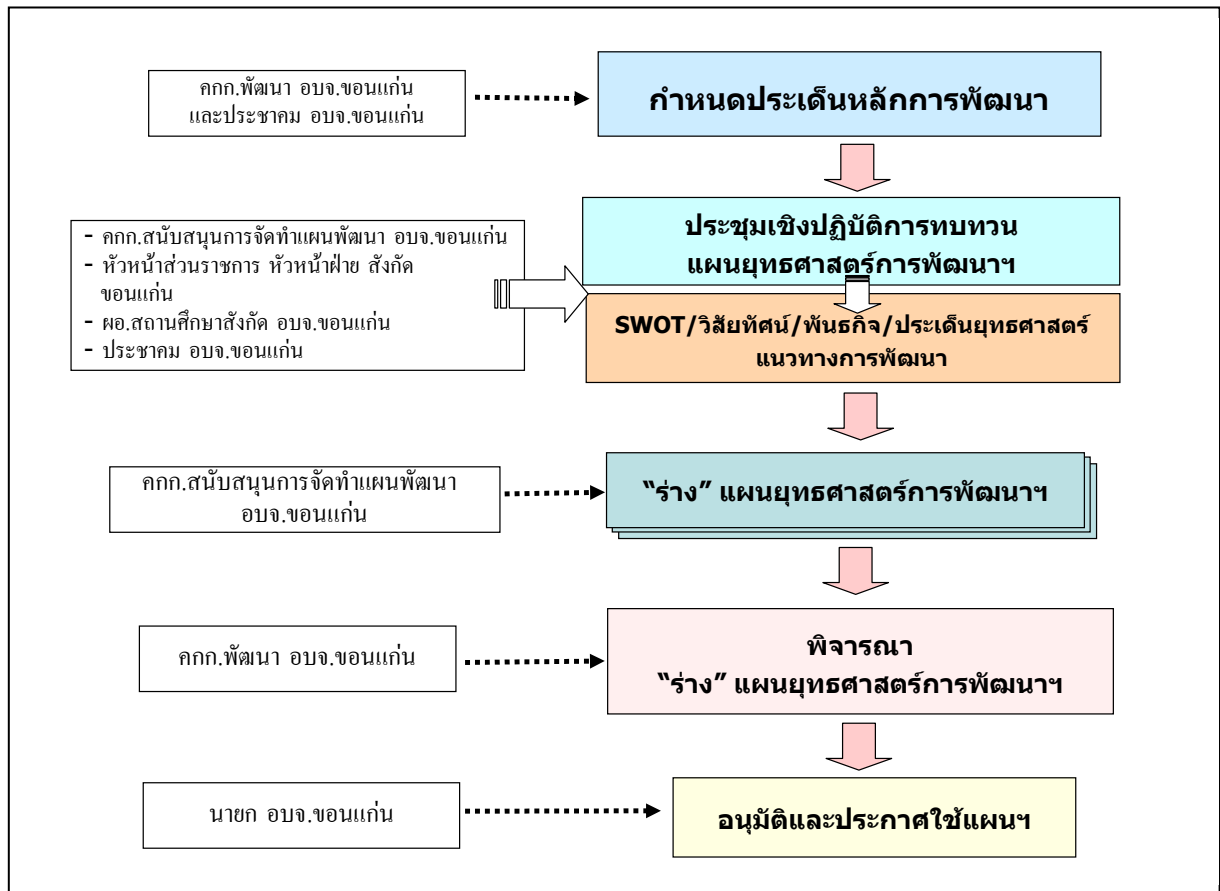
ขั้นตอนที่ 3 คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ประชุมพิจารณาทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พ.ศ.

2554-2558 เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2553 เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยกำหนดจัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในวันที่ 21 พฤษภาคม 2553 แต่เนื่องจากในห้วงดังกล่าวเกิดเหตุความวุ่นวายขึ้นภายในประเทศ และมีการก่อเหตุจลาจลในหลายจังหวัด รวมถึงจังหวัดขอนแก่นด้วย จึงไม่สามารถจัดการประชุมคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในห้วงดังกล่าวได้ ฉะนั้น เพื่อให้กระบวนการทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาฯ เป็นไปตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จึงได้แจ้งเวียนขอมติเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ เพื่อให้สามารถประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสำหรับนำไปเป็นกรอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2554-2556) ให้แล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายน 2553 ได้ทันตามระเบียบที่กำหนด ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้มีมติเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตั้งแต่วันที่ 8 มิถุนายน 2553

ขั้นตอนที่ 5 นำเสนอต่อนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พิจารณานุมัติและลงนามในประกาศบังคับใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น (พ.ศ.2554-2558) โดยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้อนุมัติแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และลงนามในประกาศบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน 2553

รูปที่ 4 แสดงขั้นตอนการทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองการะดับการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1.5 ประโยชน์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

- (1) เพื่อให้การวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในระยะ 5 ปี มีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน
- (2) ใช้เป็นเครื่องมือในการประสานการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นและการบูรณาการการพัฒนาในเชิงพื้นที่กับเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และส่วนราชการในจังหวัดขอนแก่น
- (3) ใช้เป็นกรอบกำหนดทิศทางการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สำหรับนำไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (4) ใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตามและประเมินผลการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

บทที่ 2

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำคัญขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

พระราชบัญญัติ องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 หมวด 1 มาตรา 8 กำหนดให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดเขตรับผิดชอบของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้แก่เขตจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น จึงมีเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้งเขตจังหวัดขอนแก่น ซึ่งจังหวัดขอนแก่นเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของภูมิภาค และอยู่กลางกลุ่มความร่วมมือของประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (The Greater Mekong Subregion Cooperation : GMS) ประกอบด้วยประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กัมพูชา พม่า เวียดนาม และมณฑลยูนนานของจีน และยังเป็นจุดตัดของทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ที่เชื่อมระหว่างทิศเหนือและทิศใต้ (Eastern Sea Board : ESB) และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 ที่เชื่อมระหว่างทิศตะวันออกและตะวันตก (East – West Economic Corridor) จึงทำให้ขอนแก่นเป็นเมืองศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งในภูมิภาคและประตูสู่อินโดจีน นอกจากนี้แล้วขอนแก่นยังเป็นเมืองศูนย์กลางการพัฒนาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือในหลาย ๆ ด้าน อาทิ ด้านการศึกษา การสาธารณสุข การบริการ การเงินการธนาคาร และการประชุมสัมมนา เป็นต้น ซึ่งสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของจังหวัดขอนแก่น พอสรุปได้ดังนี้

►► ข้อมูลทั่วไป

1. ลักษณะทั่วไป

1.1 ที่ตั้ง

จังหวัดขอนแก่นตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางระหว่าง 100-200 เมตร มีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) 445 กิโลเมตร หรือทางรถไฟสายกรุงเทพฯ-หนองคาย 450 กิโลเมตร มีพื้นที่ 10,885.99 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6,803,744 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อจังหวัดต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดอุดรธานี จังหวัดเลย และจังหวัดหนองบัวลำภู
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดมหาสารคาม
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดเพชรบูรณ์

1.2 สภาพภูมิประเทศ แบ่งเป็น 3 บริเวณ คือ

1) บริเวณที่สูงทางตะวันตก ภูมิประเทศส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ภูเขาในเทือกเขาแดงพญาเย็น บางส่วนเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นถึงลอนเล็ก สภาพภูมิประเทศแบบนี้ครอบคลุมบริเวณอำเภอสีชมพู ภูผา

ม่าน ภูเวียง หนองเรือ อุบลรัตน์ และพื้นที่ด้านทิศตะวันตกของอำเภอเขาสวนกวาง น้ำพอง เมือง บ้านฝาง และมัญจาคีรี

2) **บริเวณที่ราบสูงตอนกลาง** พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น มีทั้งดอนสลับที่นา บางส่วนเป็นเนินเขาเตี้ย ๆ สภาพภูมิประเทศแบบนี้ครอบคลุมบริเวณอำเภอกระนวนตอนกลาง และบริเวณ ตะวันออกของอำเภอเขาสวนกวาง อำเภอน้ำพอง และพื้นที่ทางทิศเหนือของอำเภอเมือง

3) **บริเวณแอ่งโคราช** ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น มีทั้งดอนสนับที่นา และบางส่วน เป็นที่ราบลุ่ม บางส่วนเป็นพื้นที่สูง บริเวณนี้บางส่วนอยู่ในลุ่มน้ำชีครอบคลุมบริเวณตอนกลางถึงตอนล่าง ของอำเภอเมือง มัญจาคีรี ตอนล่างของอำเภอบ้านฝาง และครอบคลุมพื้นที่อำเภอพระยืน บ้านไผ่ ชนบท แวง ใหญ่ แวงน้อย หนองสองห้อง เปือยน้อย และพล

1.3 สภาพภูมิอากาศ

1.3.1 **อุณหภูมิ** สถิติข้อมูลอุณหภูมิของจังหวัดขอนแก่น เปรียบเทียบย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2548-2552) พบว่า มีอุณหภูมิโดยทั่วไปที่ 27.0 องศาเซลเซียส มีอุณหภูมิสูงสุด วัดได้ 41.1 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2550 และอุณหภูมิต่ำสุดวัดได้ 10.2 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2552

ตารางที่ 1 แสดงสถิติอุณหภูมิเปรียบเทียบย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2548 – 2552)

ปี พ.ศ.	อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิต่ำสุด
2548	33.1	23.0	28.0	40.2	11.0
2549	33.1	22.8	27.9	39.3	12.0
2550	32.8	22.7	27.0	41.1	12.6
2551	31.9	22.1	26.2	38.5	11.9
2552	33.0	22.6	27.0	39.6	10.2

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาขอนแก่น

1.3.2 **ปริมาณน้ำฝน** สถิติข้อมูลปริมาณน้ำฝนของจังหวัดขอนแก่น ย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2548-2552) พบว่า มีฝนตกมากที่สุดปี 2551 วัดได้ 1,780.6 มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก 122 วัน และมีฝน ตกน้อยที่สุดในปี 2548 วัดได้ 936.5 มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก 106

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนปริมาณน้ำฝนเปรียบเทียบย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2548-2552)

ปี พ.ศ.	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก
2548	936.5	106
2549	1,201.5	108
2550	1,378.9	101
2551	1,780.6	122
2552	1,039.5	104

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาขอนแก่น

การกระจายของฝน ปริมาณฝนที่ตกในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น จากสถิติย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2548-2552) พบว่า พื้นที่ที่มีฝนตกมากที่สุดได้แก่ อำเภอบ้านแฮด เมื่อปี 2551 วัดได้ 3,665.7 มิลลิเมตร พื้นที่ที่มีฝนตกน้อยที่สุด ได้แก่ อำเภอหนองสองห้อง เมื่อปี 2548 วัดได้ 617.8 มิลลิเมตร

1.4 ประชากร

ข้อมูลกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือนธันวาคม 2552 จังหวัดขอนแก่นมีประชากร จำนวน 1,762,242 แยกเป็นชาย 873,681 คน หญิง 888,507 คน ความหนาแน่นประชากรเฉลี่ย 1:161 (ตารางกิโลเมตร/คน) อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองขอนแก่น มีจำนวน 385,244 คน ส่วนอำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอเปือยน้อย มีจำนวน 19,874 คน

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลท้องที่และประชากรในจังหวัดขอนแก่น

ณ เดือนธันวาคม พ.ศ.2552

ที่	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	พื้นที่ (ตร.กม.)	ห่าง จาก จังหวัด (กม.)	อปท.					ประชากร (คน)			จำนวน บ้าน (หลัง)
						อบจ.	เทศบาล			อบต.	ชาย	หญิง	รวม	
							ทน.	ทม.	ทต.					
1	เมืองขอนแก่น	17	282	953.99	1	1	1	-	10	8	187,574	197,670	385,244	148,897
2	บ้านฝาง	7	75	333.988	22	-	-	-	4	4	26,882	26,839	53,721	14,591
3	พระยืน	5	53	171.973	30	-	-	-	3	3	16,899	17,446	34,345	8,935
4	หนองเรือ	10	149	673.81	45	-	-	-	3	10	46,017	46,602	92,673	22,983
5	ชุมแพ	12	135	510.889	82	-	-	1	3	11	60,919	61,608	122,527	35,493
6	สีชมพู	10	115	529.041	114	-	-	-	3	8	38,978	38,758	77,736	21,141
7	น้ำพอง	12	168	828.686	43	-	-	-	5	9	56,323	56,376	112,699	30,335
8	อุบลรัตน์	6	71	487.758	50	-	-	-	3	4	21,814	21,814	43,689	10,920
9	กระนวน	9	98	322.017	66	-	-	-	1	9	38,933	39,151	78,084	20,271
10	บ้านไผ่	10	110	477.7	44	-	-	1	-	10	49,854	51,020	100,874	29,010
11	เปือยน้อย	4	32	172.978	80	-	-	-	1	3	9,988	9,886	19,874	4,639
12	พล	12	132	872.936	74	-	-	1	-	12	43,168	43,961	87,129	23,144
13	แก้งใหญ่	5	52	189.069	72	-	-	-	1	4	14,499	14,815	29,314	6,954
14	แก้งน้อย	6	74	283.604	96	-	-	-	2	5	21,051	21,293	42,344	10,482
15	หนองสองห้อง	12	137	514.504	96	-	-	-	1	12	39,298	39,275	78,573	18,424
16	ภูเวียง	11	114	907.613	65	-	-	-	1	11	35,963	35,780	71,743	17,809
17	มัญจาคีรี	8	118	735.686	58	-	-	-	1	8	35,737	36,131	71,868	19,572
18	ชนบท	8	80	404.286	55	-	-	-	1	8	23,944	24,729	48,673	12,553

ที่	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	พื้นที่ (ตร.กม.)	ห่าง จาก จังหวัด (กม.)	อปท.					ประชากร (คน)			จำนวน บ้าน (หลัง)
						อบจ.	เทศบาล			อบต.	ชาย	หญิง	รวม	
							ทน.	ทม.	ทต.					
19	เขาสวนกวาง	5	56	329.865	49	-	-	-	1	5	18,947	18,608	37,555	9,597
20	ภูผาม่าน	5	42	284.609	109	-	-	-	1	5	11,307	11,167	22,474	6,040
21	ซำสูง	5	35	116.678	36	-	-	-	1	4	11,844	11,866	23,710	5,939
22	โคกโพธิ์ไชย	4	40	238.824	67	-	-	-	3	2	12,754	12,711	25,465	6,701
23	หนองนาคำ	3	35	158.897	83	-	-	-	-	3	11,754	11,741	23,495	5,591
24	บ้านแฮด	4	46	205.162	37	-	-	-	3	2	16,069	16,206	32,275	8,554
25	โนนศิลา	5	46	182.204	65	-	-	-	1	4	13,216	13,046	26,262	6,824
26	เวียงเก่า	3	36	178.750	78	-	-	-	-	3	9,888	10,008	19,896	4,874
	รวม	198	2,331	10,885.99	-	1	1	3	53	167	873,681	888,507	1,762,242	510,273

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดขอนแก่น (ข้อมูล ณ เดือน ธันวาคม 2552)

หมายเหตุ : อบจ. ย่อมาจาก องค์การบริหารส่วนจังหวัด, ทน. ย่อมาจาก เทศบาลนคร

ทม. ย่อมาจาก เทศบาลเมือง, ทต. ย่อมาจาก เทศบาลตำบล, อบต. ย่อมาจาก องค์การบริหารส่วนตำบล

2. สังคมและการปกครอง

2.1 การปกครอง ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 กำหนดให้มีการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยจังหวัดขอนแก่น มีส่วนราชการตาม พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 ดังนี้

1) ราชการส่วนภูมิภาค

- ราชการส่วนส่วนภูมิภาค 35 ส่วนราชการ

- การปกครองแบ่งออกเป็น 26 อำเภอ 198 ตำบล 2,331 หมู่บ้าน 389 ชุมชน
จำนวนบ้าน 510,273 หลัง

2) ราชการส่วนท้องถิ่น มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม 225 แห่ง แยกเป็น

- องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง

- เทศบาลนคร 1 แห่ง คือ เทศบาลนครขอนแก่น

- เทศบาลเมือง 3 แห่ง คือ เทศบาลเมืองเมืองพล
เทศบาลเมืองชุมแพ และเทศบาลเมืองบ้านไผ่

- เทศบาลตำบล 53 แห่ง

- องค์การบริหารส่วนตำบล 167 แห่ง

3) ราชการส่วนกลางและรัฐวิสาหกิจ 208 หน่วยงาน

2.2 การศึกษา

ในปีการศึกษา 2552 จังหวัดขอนแก่นมีสถานศึกษาของภาครัฐในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 – 5 รวม 1,129 แห่ง มีนักเรียนรวม 232,761 คน และครู รวม 13,624 คน ดังแสดงตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนครูและนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 ปีการศึกษา 2552

เขตพื้นที่การศึกษา	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1	190	55,123	3,242
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2	242	44,816	2,553
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3	215	31,741	1,976
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4	197	40,017	2,400
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5	285	61,064	3,453
รวม 5 เขต	1,129	232,761	13,624

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5

สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2552 (ปีการศึกษา 2552) มีสถานศึกษาที่ถ่ายโอนมาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น รวม 19 แห่ง ข้าราชการครู รวม 479 คน และนักเรียน รวม 12,450 คน

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนครูและนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ชื่อโรงเรียน	ปีที่ถ่ายโอนมา สังกัด อบจ. ขอนแก่น	ก่อนถ่ายโอน (คน)		หลังถ่ายโอน (คน)	
		จำนวนครู	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู	จำนวนนักเรียน
1. บ้านหนองเสี้ยว อ.พล	ถ่ายโอนปี 2549	2	67	5	278
2. เมืองพลพิทยาคม อ.พล	ถ่ายโอนปี 2549	93	3,065	145	3,270
3. บ้านคูขาด (สถิตอุปถัมภ์) อ.พล	ถ่ายโอนปี 2549	10	256	15	376
4. ศรีเสมาวิทยาสรีม อ.บ้านฝาง	ถ่ายโอนปี 2550	12	288	13	476
5. พิศาลปทุมณวิทยา อ.เมือง	ถ่ายโอนปี 2550	21	422	24	557
6. พระธาตุขามแก่นพิทยาลัย อ.น้ำพอง	ถ่ายโอนปี 2550	9	167	13	185
7. หนองโนประชาสรรค์ อ.กระนวน	ถ่ายโอนปี 2550	19	374	15	602
8. พุวัตพิทยาคม อ.อุบลรัตน์	ถ่ายโอนปี 2550	11	248	14	194
9. ชำสูงพิทยาคม อ.ชำสูง	ถ่ายโอนปี 2550	23	636	30	625
10. โกลสูงประชาสรรค์ อ.น้ำพอง	ถ่ายโอนปี 2550	6	264	10	172
11. สีชมพูศึกษา อ.สีชมพู	ถ่ายโอนปี 2550	47	2,074	55	2,082
12. มัชฌมหนองเขียด อ.ชุมแพ	ถ่ายโอนปี 2550	5	259	12	291
13. โนนหันวิทยายน อ.ชุมแพ	ถ่ายโอนปี 2550	39	941	35	1,093

ชื่อโรงเรียน	ปีที่ถ่ายโอนมา สังกัด อบจ. ขอนแก่น	ก่อนถ่ายโอน (คน)		หลังถ่ายโอน (คน)	
		จำนวนครู	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู	จำนวนนักเรียน
14. แทนศิลาพิทยศึกษา อ.ชนบท	ถ่ายโอนปี 2550	12	225	11	248
15. พระอินทร์วิทยาคาร อ.พระยืน	ถ่ายโอนปี 2551	25	445	26	528
16. เปรมตมิตตูลานนท์ อ.น้ำพอง	ถ่ายโอนปี 2551	22	503	23	486
17. นาจวิทย์วิทยาสรรค์ อ.เขาสมนกวาง	ถ่ายโอนปี 2551	15	392	12	477
18. ชัยสมบุญพิทยาลัย อ.โคกโพธิ์ไชย	ถ่ายโอนปี 2551	10	293	6	264
19. โนนโพธิ์ศรีวิทยาคม อ.ซำสูง	ถ่ายโอนปี 2551	21	300	15	246
รวม		402	11,219	479	12,450

ที่มา : กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

2.3 ศาสนา

สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนาที่ตั้งในจังหวัดขอนแก่น มี 2,413 แห่ง แยกเป็นวัด 2,115 แห่ง โบสถ์คริสต์ 29 แห่ง และมัสยิด 3 แห่ง ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด 102 แห่ง โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม-บาลี 137 แห่ง แผนกสามัญศึกษา 25 แห่ง และมหาวิทยาลัยสงฆ์ 2 แห่ง

2.4 การสาธารณสุข

(1) สถานบริการ หน่วยงานสาธารณสุขและบุคลากรสาธารณสุข มีดังนี้

1) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย

1. โรงพยาบาลขอนแก่น (รพศ.) ขนาด 867 เตียง 1 แห่ง
2. โรงพยาบาลสิรินธร จังหวัดขอนแก่น (รพท.) ขนาด 250 เตียง 1 แห่ง
3. โรงพยาบาลชุมชน
 - ขนาด 120 เตียง 1 แห่ง
 - ขนาด 90 เตียง 2 แห่ง
 - ขนาด 60 เตียง 5 แห่ง
 - ขนาด 30 เตียง 12 แห่ง

4. สถานีอนามัย 248 แห่ง

2) ศูนย์อนามัยที่ 6

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ขนาด 60 เตียง 1 แห่ง
- 3) ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด จังหวัดขอนแก่น ขนาด 140 เตียง 1 แห่ง
- 4) ศูนย์สุขภาพจิตที่ 6
 - โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์ ขนาด 372 เตียง 1 แห่ง

(2) บุคลากรด้านสาธารณสุข จังหวัดขอนแก่นมีบุคลากรด้านสาธารณสุขทั้งหน่วยงานภาครัฐ

และเอกชน รวมทั้งสิ้น 6,797 คน แยกเป็นแพทย์ 888 คน พยาบาล 3,652 คน และเภสัชกร 228 คน โดยจำแนกเป็นแพทย์สังกัดหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 865 คน พยาบาล จำนวน 3,525 คน และเภสัชกร จำนวน 217 คน

ตารางที่ 6 จำนวนบุคลากรสาธารณสุขภาครัฐและเอกชน จังหวัดขอนแก่น

ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2553

ประเภท	กระทรวง สาธารณสุข	กระทรวง อื่น ๆ	เอกชน	รวม	อัตราส่วน: ประชากร
แพทย์	319	546	23	888	1 : 1,978
ทันตแพทย์	98	110	1	209	1 : 8,402
เทคนิคการแพทย์	47	95	11	153	1 : 11,478
เภสัชกร	165	52	11	228	1 : 7,702
นักวิชาการ	592	94	0	686	1 : 2,560
พยาบาลวิชาชีพ	2,073	1,290	126	3,489	1 : 503
พยาบาลเทคนิค	159	3	1	163	1 : 10,774
เจ้าหน้าที่พยาบาล	7	483	67	557	1 : 3,153
เจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข	4	5	0	9	1 : 195,122
เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน	282	2	0	284	1 : 6,183
ผู้ช่วยทันตแพทย์/ทันตสาธารณสุข	119	8	4	131	1 : 13,405
รวมทั้งหมด	3,865	2,688	244	6,797	1 : 116

ที่มา : งานบุคลากร ฝ่ายบริหาร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น

หมายเหตุ : 1. กระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย หน่วยงานกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด, โรงพยาบาลศูนย์, โรงพยาบาลทั่วไป, โรงพยาบาลชุมชน, สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ, ศูนย์สุขภาพชุมชน, สถานีอนามัยทุกแห่ง และศูนย์วิชาการของกระทรวงสาธารณสุขที่มีสถานที่ปฏิบัติงานในจังหวัดขอนแก่น

2. กระทรวงอื่น ๆ ได้แก่ โรงพยาบาลศรีนครินทร์, โรงพยาบาลค่ายศรีพัชรินทร, ศูนย์หัวใจสิริกิติ์, คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และศูนย์บริการสาธารณสุขของเทศบาล

3. เอกชน ได้แก่ โรงพยาบาลขอนแก่นราม, โรงพยาบาลราชพฤกษ์ และโรงพยาบาลเวชประสิทธิ์

(3) สาเหตุการตาย ปี 2551 พบว่า สาเหตุการตายของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น ตายจากโรคมะเร็งทุกชนิดเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นอัตรา 101.30 ต่อแสนประชากร รองลงมาคือ หัวใจล้มเหลว อัตรา 53.07 ต่อแสนประชากร และอุบัติเหตุจราจร อัตรา 38.15 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ

ตารางที่ 7 สาเหตุการตาย 10 อันดับแรก จังหวัดขอนแก่น ปี 2551

อันดับ	สาเหตุการตาย	จำนวน (ราย)	อัตราป่วย : แสนประชากร
1	โรคมะเร็งทุกชนิด	1,779	101.30
2	หัวใจล้มเหลว	967	55.07
3	อุบัติเหตุจราจร	670	38.15
4	ไต	553	31.49
5	โรคเบาหวาน	530	30.18

อันดับ	สาเหตุการตาย	จำนวน (ราย)	อัตราป่วย : แสนประชากร
6	ติดเชื้อในกระแสโลหิต	436	24.83
7	โรคตับ	297	16.91
8	ความดันโลหิตสูง	204	11.62
9	ปอดติดเชื้อ/ปอดอักเสบ	194	11.05
10	กล้ามเนื้อหัวใจตาย/ขาดเลือด	192	10.93

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข รวบรวมและประมวลผลจากสำนักบริหาร
การทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ข้อมูล 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2551

หมายเหตุ : ตายด้วยโรคมะเร็ง จำนวน 3,337 ราย คิดเป็นอัตรา 190.02 ต่อแสนประชากร

2.5 อาชญากรรมและยาเสพติด

1) อาชญากรรม

สถิติการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในจังหวัดขอนแก่น เปรียบเทียบ 3 ปี
ย้อนหลัง (ปี 2550 – 2552) ในคดีความผิด 5 ประเภทได้ ได้แก่ คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ คดี
ประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกายและเพศ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ คดีที่น่าสนใจ และคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย พบว่า
แนวโน้มการเกิดคดีเพิ่มมากขึ้น โดยมีคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์มากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ คดี
ประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย และเพศ โดย มีผลการจับกุมในแต่ละประเภทความผิด ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 สถิติการเกิดคดีอาชญากรรมและการจับกุมในจังหวัดขอนแก่น ปี 2550 -2552

ประเภทความผิด	ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552	
	เกิด (ราย)	จับ (ราย)	เกิด (ราย)	จับ (ราย)	เกิด (ราย)	จับ (ราย)
กลุ่มที่ 1 คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ	93	72	128	102	140	104
กลุ่มที่ 2 คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย และเพศ	708	538	1,226	964	1,240	884
กลุ่มที่ 3 คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์	959	682	1,614	1,360	1,222	910
กลุ่มที่ 4 คดีที่น่าสนใจ	616	287	1,082	408	1,170	454
กลุ่มที่ 5 คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	จับ	ผตห.	จับ	ผตห.	จับ	ผตห.
	4,739	9,851	9,742	19,596	10,078	19,098

ที่มา : ตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น

2.6 คุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น ปี 2552

ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) คือ ข้อมูลในระดับครัวเรือนที่แสดงถึงสภาพ
ความจำเป็นของคนในครัวเรือนในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตที่ได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเอาไว้ว่า คน
ควรมีคุณภาพชีวิตในเรื่องนั้น ๆ อย่างไร ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมี
ความสุขในห้วงระยะเวลาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)

พื้นที่การจัดเก็บข้อมูล คือ เขตชนบท หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเทศบาลตำบลที่ยกฐานะจาก อบต. ใน 26 อำเภอ 195 ตำบล 2,218 หมู่บ้าน 252,975 ครัวเรือน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ภาพรวมของจังหวัดขอนแก่นมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี 44,187.73 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2551 จำนวน 2,475.73 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.60 (ปี 2551 รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี 41,712 บาท) โดยแสดงรายได้แยกรายอำเภอ เรียงลำดับจากน้อยไปมาก ดังแสดงตามตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีตามเกณฑ์ จปฐ. ปี 2552 จังหวัดขอนแก่น

(เรียงลำดับจากน้อยไปมาก)

ลำดับของจังหวัด	อำเภอ	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (บาท)
1	กระนวน	34,188.92
2	เวียงเก่า	37,015.46
3	ภูเวียง	37,281.18
4	หนองนาคำ	37,309.34
5	โนนศิลา	38,250.01
6	เขาสวนกวาง	40,611.11
7	บ้านไผ่	40,621.28
8	สีชมพู	40,693.14
9	ชนบท	40,797.24
10	พล	40,810.42
11	หนองเรือ	41,257.65
12	ภูผาม่าน	41,502.51
13	หนองสองห้อง	41,909.48
14	แวงใหญ่	42,169.33
15	ชุมแพ	42,965.99
16	มัญจาคีรี	43,075.63
17	อุบลรัตน์	43,607.96
18	ซำสูง	43,670.25
19	เปือยน้อย	44,956.25
20	บ้านฝาง	45,325.75
21	พระยืน	45,513.50
22	บ้านแฮด	46,581.64
23	แวงน้อย	50,426.41
24	น้ำพอง	52,035.33
25	โคกโพธิ์ไชย	52,050.94
26	เมืองขอนแก่น	53,425.96
เฉลี่ยรายได้ต่อคนต่อปี		44,187.73

ตารางที่ 10 สรุปผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ระดับจังหวัด พ.ศ. 2552 จังหวัดขอนแก่น

ตัวชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)	จำนวนที่สำรวจ ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์		เป้าหมาย (ร้อยละ)	ผลการ เทียบ เป้าหมาย	จำนวนที่ ต้องแก้ไขทั้งหมด
		จำนวน	ร้อยละ			
หมวดที่ 1 สุขภาพดี						
1. หญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลก่อนคลอด	8,862 คน	8,862 คน	100.0	100.0	✓	- คน
2. แม่ที่คลอดลูกได้รับทำคลอด/ดูแลหลังคลอด	7,996 คน	7,996 คน	100.0	100.0	✓	- คน
3. เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักไม่ต่ำกว่า 2,500 กรัม	10,018 คน	10,001 คน	99.8	100.0	✗	17 คน
4. เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ได้รับวัคซีนครบ	10,037 คน	10,037 คน	100.0	100.0	✓	- คน
5. เด็กแรกเกิดได้กินนมแม่อย่างน้อย 4 เดือนแรก	8,009 คน	7,892 คน	98.5	95.0	✓	117 คน
6. เด็ก-5 ปี เจริญเติบโตตามเกณฑ์มาตรฐาน	56,449 คน	56,425 คน	100.0	100.0	✗	24 คน
7. เด็ก 6-15 ปี ได้เติบโตตามเกณฑ์มาตรฐาน	145,085 คน	145,040 คน	100.0	100.0	✗	45 คน
8. เด็ก 6-12 รั่วฉีควัคซีนป้องกันโรคครบ	96,250 คน	96,233 คน	100.0	100.0	✗	17 คน
9. ครวเรือนได้กินอาหารถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย	250,187 คร.	240,225 คร.	96.0	95.0	✓	9,962 คร.
10. ครวเรือนมีความรู้การใช้ยาถูกต้องเหมาะสม	250,187 คร.	248,950 คร.	99.5	100.0	✗	1,237 คร.
11. คนอายุ 35 ปี ขึ้นไปได้รับตรวจสุขภาพประจำปี	518,929 คน	508,928 คน	98.1	50.0	✓	10,001 คน
12. คนอายุ 6 ปีขึ้นไปออกกำลังกายสัปดาห์ละ 3 วัน	948,056 คน	946,503 คน	99.8	60.0	✓	1,553 คน
13. ทุกคนในครัวเรือนได้รับสิทธิอย่างทั่วถึง	972,653 คน	971,609 คน	99.9	98.0	✓	1,044 คน
หมวดที่ 2 มีบ้านอาศัย						
14. ครวเรือนมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย	250,187 คร.	250,015 คร.	99.9	100.0	✗	172 คร.
15. ครวเรือนมีน้ำสะอาดดื่มและบริโภคปลอดภัย	250,187 คร.	249,984 คร.	99.9	95.0	✓	203 คร.
16. ครวเรือนมีน้ำใช้เพียงพอตลอดปี	250,187 คร.	250,037 คร.	99.9	95.0	✓	150 คร.
17. ครวเรือนจัดบ้านเรือน/บริเวณถูกสุขลักษณะ	250,187 คร.	249,278 คร.	99.6	95.0	✓	909 คร.
18. ครวเรือนไม่ถูกรบกวนจากมลพิษ	250,187 คร.	248,832 คร.	99.5	100.0	✗	1,355 คร.
19. ครวเรือนมีการป้องกันอุบัติเหตุอย่างถูกวิธี	250,187 คร.	249,937 คร.	99.9	100.0	✗	250 คร.

ตัวชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)	จำนวนที่สำรวจ ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์		เป้าหมาย (ร้อยละ)	ผลการ เทียบ เป้าหมาย	จำนวนที่ ต้องแก้ไขทั้งหมด
		จำนวน	ร้อยละ			
20. คริวเรือนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	250,187 คร.	248,163 คร.	99.2	100.0	✗	2,024 คร.
21. คริวเรือนมีความอบอุ่น	250,187 คร.	249,956 คร.	99.9	100.0	✗	231 คร.
หมวดที่ 3 ผลการเรียนรู้						
22. เด็กอายุ 3 ปี ได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้	24,899 คน	24,870 คน	99.9	80.0	✓	28 คน
23. เด็กอายุ 3-5 ปี รับบริการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน	34,074 คน	34,042 คน	99.9	80.0	✓	32 คน
24. เด็กอายุ 6-15 ปี รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี	145,085 คน	144,853 คน	99.8	100.0	✗	232 คน
25. เด็กจบภาคบังคับ 9 ปี ได้เรียนต่อมัธยมปลาย	21,288 คน	20,676 คน	97.1	95.0	✓	612 คน
26. เด็กจบภาคบังคับ 9 ปี ได้ฝึกอบรบด้านอาชีพ	645 คน	491 คน	76.1	80.0	✗	154 คน
27. คนอายุ 15-60 ปีเต็ม อ่านออก/เขียนไทยได้	697,713 คน	697,207 คน	99.9	100.0	✗	506 คน
28. คนในครัวเรือนได้รับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์	250,187 คร.	249,983 คร.	99.9	100.0	✗	204 คร.
หมวดที่ 4 รายได้ครัวเรือน						
29. คนอายุ 15-60 ปี มีอาชีพและมีรายได้	622,659 คน	611,480 คน	98.2	95.0	✓	11,179 คน
30. คนรายได้เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 23,000 บาทต่อปี/คน	250,187 คร.	247,297 คร.	98.8	70.0	✓	2,890 คร.
31. คริวเรือนมีการเก็บออมเงิน	250,187 คร.	227,682 คร.	91.0	80.0	✓	22,505 คร.
หมวดที่ 5 ปลูกฝังค่านิยม						
32. คนในครัวเรือนไม่คิดสุรา	1,004,505 คน	998,504 คน	99.4	100.0	✗	6,001 คน
33. คนในครัวเรือนไม่สูบบุหรี่	1,004,505 คน	929,544 คน	92.5	90.0	✓	74,961 คน
34. คนในครัวเรือนปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมและมารยาทไทย	250,187 คร.	249,652 คร.	99.8	95.0	✓	535 คร.
35. คนอายุ 6 ปีขึ้นไปปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา	250,187 คร.	249,406 คร.	99.7	100.0	✗	781 คน
36. คนสูงอายุได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคนในครัวเรือน	121,797 คน	121,715 คน	99.9	100.0	✗	82 คน
37. คนพิการได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคนในครัวเรือน	18,010 คน	17,969 คน	99.8	100.0	✗	41 คน
หมวดที่ 6 ร่วมใจพัฒนา						
38. คนในครัวเรือน เป็นสมาชิกกลุ่มในหมู่บ้าน/ชุมชน ตำบล	250,187 คร.	247,830 คร.	99.1	95.0	✓	2,357 คร.

ตัวชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)	จำนวนที่สำรวจ ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์		เป้าหมาย (ร้อยละ)	ผลการ เทียบ เป้าหมาย	จำนวนที่ ต้องแก้ไขทั้งหมด
		จำนวน	ร้อยละ			
39. คนในครัวเรือนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะของชุมชน/ท้องถิ่น	250,187 คร.	249,054 คร.	99.5	95.0	✓	1,133 คร.
40. คนในครัวเรือนร่วมทำกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของหมู่บ้าน/ชุมชน	250,187 คร.	249,086 คร.	99.6	90.0	✓	1,101 คร.
41. คนในครัวเรือนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะหมู่บ้าน/ชุมชน	250,187 คร.	249,308 คร.	99.6	100.0	×	879 คร.
42. คนที่มีสิทธิ์ได้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง	756,086 คน	747,518 คน	98.9	90.0	✓	8,568 คน
สรุปตัวชี้วัดของทั้งประเทศ						
O บรรลุเป้าหมาย 23 ตัวชี้วัด คือตัวชี้วัดที่ 1, 2, 4, 5, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 22, 23, 25, 29, 30, 31, 33, 34, 38, 39, 40, 42 × ไม่บรรลุเป้าหมาย 19 ตัวชี้วัด คือตัวชี้วัดที่ 3, 6, 7, 8, 10, 14, 18, 19, 20, 21, 24, 26, 27, 28, 32, 35, 37, 41 ไม่มีข้อมูล 0 ตัวชี้วัด						

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดขอนแก่น

2.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค) ปี 2552 จังหวัดขอนแก่น

จากการจัดเก็บข้อมูล กชช.2ค ปี 2552 จัดเก็บช่วงเดือนมีนาคม – พฤษภาคม 2552 จำนวน 26 อำเภอ 195 ตำบล 2,204 หมู่บ้าน พบว่า จังหวัดขอนแก่น ไม่มีหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 1 (ล่าช้า) มีหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 2 (ปานกลาง) จำนวน 155 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 7.0 และหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 3 (ก้าวหน้า) จำนวน 2,049 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 93.0 โดยมีเป้าหมายการพัฒนาอยู่ที่หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 2 จำนวน 155 หมู่บ้าน ลำดับตัวที่ชี้วัดที่มีปัญหาของจังหวัดขอนแก่น มี 29 ตัวชี้วัด จาก 31 ตัวชี้วัด เรียงจากจำนวนหมู่บ้านที่เป็นปัญหามากไปหาน้อย (ตัวชี้วัดที่ไม่มีปัญหา ได้แก่ การปลูกป่า หรือไม้ยืนต้น และการจัดการสภาพแวดล้อม) ดังแสดงตามตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ตัวชี้วัดที่มีปัญหาของจังหวัดขอนแก่น (เรียงจากมากไปหาน้อย)

ลำดับ ปัญหา	ดัชนีชี้วัด	ลำดับของปัญหาปี 2550	หมู่บ้านที่มีปัญหา	
			จำนวน	ร้อยละ
1.	การกีฬา	2	1,120	50.79
2.	การเรียนรู้โดยชุมชน	1	1,052	47.71
3.	คุณภาพของดิน	-	939	42.59
4.	การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของชุมชน	-	869	39.41
5.	ผลผลิตจากการทำเกษตรอื่น ๆ	6	405	18.37
6.	การได้รับการศึกษา	7	284	12.88
7.	น้ำเพื่อการเกษตร	5	271	12.29
8.	ผลผลิตจากการทำไร่	9	265	12.02
9.	การมีงานทำ	-	201	9.12
10.	การได้รับการคุ้มครองทางสังคม	-	132	5.99
11.	คุณภาพน้ำ	-	130	5.90
12.	ผลผลิตจากการทำนา	10	124	5.62
13.	การมีที่ดินทำกิน	11	118	5.35
14.	การประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือน	13	99	4.49
15.	การป้องกันโรคติดต่อ	17	79	3.58
16.	ถนน	14	78	3.54
17.	อัตราการเรียนต่อของประชาชน	15	78	3.54
18.	การมีส่วนร่วมของชุมชน	20	61	2.77
19..	การรวมกลุ่มของประชาชน	16	61	2.77
20.	การทำงานในสถานประกอบการ	21	57	2.59
21.	การติดต่อสื่อสาร	19	47	2.13
22.	การได้รับประโยชน์จากการมีสถานที่ท่องเที่ยว	22	44	2.00
23.	น้ำใช้	-	30	1.36
24.	การใช้ประโยชน์ที่ดิน	12	25	1.13
25.	ความปลอดภัยในการทำงาน	18	24	1.09

ลำดับ ปัญหา	ดัชนีชี้วัด	ลำดับของปัญหาปี 2550	หมู่บ้านที่มีปัญหา	
			จำนวน	ร้อยละ
26.	น้ำกิน	27	22	1.00
27.	ระดับการศึกษาของประชาชน	24	16	0.73
28.	ไฟฟ้า	26	5	0.23
29.	การปลอดภัยเสพติด	28	3	0.14

โดยสรุป ปัญหาของสภาพพื้นฐานของหมู่บ้านที่ต้องเน้นพัฒนาให้มากเป็นพิเศษใน 5 ลำดับแรก คือ การกีฬา การเรียนรู้โดยชุมชน คุณภาพของดิน การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของชุมชน และผลผลิตจากการทำเกษตรอื่น ๆ หมู่บ้านเป้าหมายที่ควรได้รับการแก้ไขเป็นลำดับแรก คือ หมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาอันดับ 2 ซึ่งมีอยู่จำนวน 155 หมู่บ้าน

3. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.1 ทรัพยากรธรรมชาติ

1) ป่าไม้ พื้นที่ป่าไม้ในเขตจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย

1. ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 22 ป่า พื้นที่รวม 1,697,052 ไร่ ดังแสดงตามตารางที่ 12

ตารางที่ 12 พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในเขตจังหวัดขอนแก่น

ลำดับ ที่	ชื่อป่าสงวนแห่งชาติ	อำเภอ	พื้นที่ป่าสงวน แห่งชาติ(ไร่)	พื้นที่ป่าเพื่อการ อนุรักษ์(ไร่)	พื้นที่มอบให้ ส.ป.ก.(ไร่)
1	ป่าโคกหลวง	มัญจาคีรี,เมือง	129,616.00	55,649.00	73,970.00
2	ป่าดงลาน	ชุมแพ	340,500.00	193,088.00	147,412.00
3	ป่าเขาสวนกวาง	น้ำพอง	38,750.00	17,909.00	20,841.00
4	ป่าภูเวียง	ภูเวียง,ชุมแพ	218,162.00	188,596.00	29,566.00
5	ป่าดงมูล	กระนวน	109,375.00	15,953.00	0.00
6	ป่าหนองอ้อ	ภูเวียง	11,718.00	4,461.00	7,257.00
7	ป่ากุดน้ำใส	ภูเวียง	6,093.00	1,212.00	4,881.00
8	ป่าห้วยเสียว	น้ำพอง	41,600.00	0.00	41,600.00
9	ป่าภูระงำ	มัญจาคีรี,ชนบท,พล	158,050.00	43,818.00	114,232.00
10	ป่าสาวะถี	เมือง	17,656.00	6,809.00	10,847.00
11	ป่าหนองนกเขียน	ภูเวียง,หนองเรือ	22,006.00	1,031.25	20,974.75
12	ป่าหนองเม็ก-ลุมพุก	บ้านไผ่	128,250.00	25,485.00	102,765.00
13	ป่าโสกเต้	น้ำพอง,เมือง,หนองเรือ	51,194.00	42,769.00	8,425.00
14	ป่าโคกหลวง แปลงที่ 3	มัญจาคีรี	92,187.00	20,843.00	71,344.00
15	ป่าสำราญ	เมือง	29,275.00	0.00	29,275.00
16	ป่าห้วยฝาย	ภูเวียง	14,843.00	8,87.00	6,756.00

ลำดับ ที่	ชื่อป่าสงวนแห่งชาติ	อำเภอ	พื้นที่ป่าสงวน แห่งชาติ(ไร่)	พื้นที่ป่าเพื่อการ อนุรักษ์(ไร่)	พื้นที่มอบให้ ส.ป.ก.(ไร่)
17	ป่าโนนน้ำแบ่ง	ชนบท,บ้านไผ่,พล,หนอง สองห้อง	152,343.00	0.00	152,343.00
18	ป่าโคกตลาดใหญ่	เมือง,หนองเรือ	37,775.00	7,125.00	30,650.00
19	ป่าบ้านอุบล-หัวลิง	น้ำพอง	5,543.00	0.00	5,543.00
20	ป่าดงช้า	น้ำพอง,กระนวน	69,018.00	24,982.00	44,036.00
21	ป่าบ้านนาขม-กุดดุก	น้ำพอง	4,219.00	618.00	3,601.00
22	ป่าภูเม็ง	หนองเรือ,บ้านฝาง	13,875.00	13,875.00	0.00
รวม			1,692,051.00	672,310.25	926,318.75

ที่มา : สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 8

2. ป่าอนุรักษ์ ประกอบด้วย อุทยานแห่งชาติ จำนวน 4 แห่ง พื้นที่รวม 477,589 ไร่ และวนอุทยาน จำนวน 2 แห่ง พื้นที่รวม 6,200 ไร่ รวมพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 483,785 ไร่ ดังแสดงตามตารางที่ 13

ตารางที่ 13 พื้นที่ป่าอนุรักษ์ จังหวัดขอนแก่น

อุทยาน/วนอุทยาน	เนื้อที่ (ไร่)	ครอบคลุมพื้นที่
1. อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน	169,539	ต.นาหนองทุ่ม อ.ชุมแพ ต.หัวม่วง ต.วังสาวป ต.นาฝาย ต.ภูผาม่าน อ.ภูผาม่าน
2. อุทยานแห่งชาติน้ำพอง	73,050	อ.อุบลรัตน์ อ.บ้านฝาง อ.หนองเรือ อ.มัญจาคีรี และ ต.คอนโมง อ.โคกโพธิ์ไชย
3. อุทยานแห่งชาติภูเวียง	203,125	ต.โนนเมือง อ.ภูเวียง อ.ชุมแพ อ.สีชมพู และ อ.หนองนาคำ
4. อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ	31,875	ต.บ้านดง อ.อุบลรัตน์ ต.ศรีสุขสำราญ ต.นาจิว อ.เขาสวนกวาง
5. วนอุทยานน้ำตกคำหลวง	1,200	ต.หัวขาง อ.กระนวน
6. วนอุทยานภูหิน-บุระงา	5,000	ต.วังเวง ต.หัวแก อ.ชนบท
รวม	483,785	

ที่มา : สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 8

ปัญหาป่าเสื่อมโทรม มีสาเหตุมาจาก กลุ่มนายทุนว่าจ้างราษฎรตัดไม้เพื่อการแปรรูป ราษฎรบุกรุกลักลอบตัดไม้ การแผ้วถางป่าเป็นพื้นที่ทำกิน การทำถนนและแหล่งน้ำ ไฟป่า ขาดแคลน เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับเจ้าหน้าที่รักษาป่า ราษฎรขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ โดยมีความรุนแรงมากขึ้นแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ดังนี้

- เขตป่าสงวนแห่งชาติที่พบปัญหารุนแรง ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติดงลาน และดงช้า
- เขตป่าสงวนแห่งชาติที่พบปัญหาไม่รุนแรง ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติภูเวียง บุระงา

โสภคเต้ เขาสวนกวาง โคกหลวง ภูเม็ง เป็นต้น

- เขตป่าสงวนแห่งชาติที่พบปัญหาน้อย ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติโนนน้ำแบ่ง หนอง

อ่าง กุดน้ำใส สวະถิ ห้วยฝาย หนองนกเขียน เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากป่าเหล่านี้เป็นป่าขนาดเล็ก และได้มีการส่งมอบพื้นที่ให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม (สปก.) แล้ว

2) ทรัพยากรดิน

พื้นที่ในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 10,885.99 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6.8 ล้านไร่ จะแบ่งเป็นพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่เกษตร พื้นที่รกร้างว่างเปล่า พื้นที่เมือง และพื้นที่แหล่งน้ำ ดังแสดงตามตารางที่ 14

ตารางที่ 14 พื้นที่และประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ (%)
1. เขตเมือง	470.08	4.32
2. เกษตรกรรม	7,797.20	71.62
3. รกร้างว่างเปล่า	638.89	5.86
4. สถานที่ราชการ	75.31	0.69
5. ป่าไม้	1,198.10	11.00
6. แหล่งน้ำ	538.48	4.94
7. อื่น ๆ	243.24	2.23
รวมทั้งหมด	10,885.99	100.00

ที่มา : ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดินปี พ.ศ.2546

สภาพปัญหาของทรัพยากรดิน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

(1) ปัญหาเกิดจากลักษณะทางธรณีวิทยาของพื้นที่ คือ สภาพเป็นดินทราย ดินชั้นขาดอินทรีย์วัตถุ และมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ คิดเป็นร้อยละ 15.8 ของพื้นที่ ดินเค็มคิดเป็นร้อยละ 8.03 โดยพื้นที่ที่มีผลกระทบมากอยู่ในพื้นที่ อำเภอพระยืน บ้านฝาง เมือง และบ้านไผ่ และพบว่า มีพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดการแพร่กระจายของดินเค็ม คิดเป็นร้อยละ 19.87 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

(2) ปัญหาการชะล้างสูญเสียหน้าดิน เนื่องจากโครงสร้างดินทรายขาดการอนุรักษ์ดินอย่างถูกวิธี การปลูกพืชไม่เหมาะสมกับพื้นที่ ขาดพืชคลุมดิน และป่าไม้ถูกทำลาย มีพื้นที่คิดเป็นร้อยละ 29.68 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

(3) ปัญหาการใช้ดินผิดประเภทหรือมีการใช้พื้นที่ดินไม่เหมาะสมกับสมรรถนะของดิน คิดเป็นร้อยละ 7.60 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

3) ทรัพยากรน้ำ

3.1) ทรัพยากรน้ำผิวดิน จังหวัดขอนแก่น ตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บนพื้นที่สูงโคราชโดยมีพื้นที่อยู่ในเขตของกลุ่มน้ำหลัก 2 กลุ่มน้ำ คือ กลุ่มน้ำมูล และกลุ่มน้ำชี พื้นที่กลุ่มน้ำมูล ได้แก่กลุ่มลุ่มน้ำสาขาที่ไหลลงลำห้วยแอก กลุ่มลุ่มน้ำที่ไหลลงลำห้วยสะเทต และกลุ่มลุ่มน้ำสาขาที่ไหลลงลำน้ำพองตอนล่าง กลุ่มลุ่มน้ำที่ไหลลงแม่น้ำชี และกลุ่มลุ่มน้ำสาขาลำปาวตอนบน โดยมี

ลำน้ำสายหลักที่ไหลผ่านจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ลำน้ำพอง ลำน้ำเชิญ และลำน้ำชี ซึ่งสามารถแบ่งพื้นที่จังหวัดขอนแก่นทั้งหมดออกเป็น 11 กลุ่มน้ำ และปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายเดือนที่เกิดจากพื้นที่รับน้ำของจังหวัดขอนแก่นทั้ง 11 กลุ่มน้ำย่อยสรุปได้ ดังแสดงตามตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ข้อมูลพื้นที่ลุ่มน้ำจังหวัดขอนแก่น

ลำดับที่	ลุ่มน้ำย่อย	พื้นที่รับน้ำฝน (ตร.กม.)	ปริมาณน้ำท่ารายปีเฉลี่ย (ล้านลบ.ม.)
1	ลุ่มน้ำแอก	859.39	120.93
2	ลุ่มน้ำลำสะเทต	77.86	11.83
3	ลุ่มน้ำพังงู	189.89	26.86
4	ลุ่มน้ำชีส่วนที่ 2	350.49	37.29
5	ลุ่มน้ำชีส่วนที่ 3	3,244.00	362.23
6	ลุ่มน้ำลำห้วยสามหมอก	98.29	15.58
7	ลุ่มน้ำพองตอนบน	2,150.49	411.78
8	ลุ่มน้ำพองตอนล่าง	2,194.42	359.69
9	ลุ่มน้ำลำปาวตอนบน	95.52	26.38
10	ลุ่มน้ำเชิญ	1,168.57	147.53
11	ลุ่มน้ำห้วยสาขาบตร	457.06	87.82
รวม		10,885.98	1,634.92

ที่มา : โครงการชลประทานขอนแก่น ปี 2549

3.2) ชลประทาน

จังหวัดขอนแก่นแหล่งน้ำชลประทาน 15 โครงการ จำแนกเป็นโครงการขนาดกลาง 14 แห่ง มีพื้นที่รองรับน้ำฝน 2,331.62 ตร.กม. มีพื้นที่ชลประทานทั้งสิ้น 39,006 ไร่ และโครงการชลประทานขนาดใหญ่ 1 แห่ง คือ โครงการน้ำพอง -หนองหวาย โดยท่อน้ำจากเขื่อน อุบลรัตน์ ความจุ 2,263.6 ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่ชลประทาน 257,000 ไร่ รวมชลประทาน 15 แห่ง มีพื้นที่รับน้ำฝนรวมทั้งหมด 2,331.62 ตร.กม. มีสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าทั้งหมด 105 สถานี พื้นที่โครงการ 262,116 ไร่ พื้นที่ส่งน้ำ 199,420 ไร่ และมีพื้นที่ชลประทาน รวม 296,006 ไร่

3.3) เขื่อนอุบลรัตน์

เขื่อนอุบลรัตน์ ตั้งอยู่ที่ตำบลอุบลรัตน์ อำเภออุบลรัตน์ ห่างจากตัวเมืองขอนแก่น 50 กิโลเมตร ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (ขอนแก่น - อุดรธานี) สร้างขึ้นเมื่อปี 2507 แล้วเสร็จในปี 2508 งบประมาณ 557 ล้านบาท โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญา ทรงประกอบพิธีเปิด

เขื่อนอุบลรัตน์ เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2509 เขื่อนอุบลรัตน์สร้างปิดกั้นลำน้ำพองบริเวณพองหนีบ ความกว้างสันเขื่อน 6 เมตร ฐานเขื่อนกว้าง 125 เมตร ความสูงของเขื่อน 188.10 เมตร ความยาวสันเขื่อน 885 เมตร ปริมาตรตัวเขื่อน 580,000 ลบ.ม. ความจุที่ระดับเก็บกักปกติ 2,263.6 ลบ.ม. ผลิตพลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยปีละ 56.1 ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง และสร้างอาชีพการประมงแก่ราษฎรกว่า 4,800 ครอบครัว นอกจากนี้ยังช่วยเกษตรกรที่อยู่บริเวณใกล้เคียง สามารถทำการเกษตรได้เพิ่มขึ้น 300,000 ไร่ และยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดขอนแก่น

สภาพปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ มี 3 กลุ่ม คือ

- (1) ปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- (2) ปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝน
- (3) ปัญหาน้ำเน่าเสีย เกิดจากน้ำทิ้งชุมชน ฟาร์มปศุสัตว์ และโรงงาน

อุตสาหกรรม

ความต้องการใช้น้ำ

ปริมาณความต้องการใช้น้ำหลัก โดยพิจารณาเฉพาะเพื่อการชลประทาน อุปโภค บริโภค และอุตสาหกรรม ทั้งในปัจจุบันและอนาคต จำแนกความต้องการใช้น้ำแยกตามกลุ่มน้ำย่อยจังหวัดขอนแก่น พบว่า ลำน้ำที่มีปริมาณความต้องการใช้น้ำมากที่สุด คือ ลำน้ำพอง และลำน้ำชี ตามลำดับ ดังแสดงตามตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ข้อมูลปริมาณความต้องการใช้น้ำแยกตามกลุ่มน้ำย่อยจังหวัดขอนแก่น

กลุ่มน้ำย่อย	ปริมาณความต้องการใช้น้ำรวม (ล้านลูกบาศก์เมตร)					
	สภาพปัจจุบัน			สภาพอนาคต		
	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	ทั้งปี	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	ทั้งปี
1. ลำน้ำชีส่วนที่ 2	22.23	3.40	25.64	30.69	6.68	37.93
2. ลำน้ำชีส่วนที่ 3	263.66	38.71	302.37	270.24	45.29	315.52
3. ลำน้ำพองตอนบน	113.11	35.71	168.82	228.31	74.47	302.78
4. ลำน้ำพองตอนล่าง	283.36	150.26	433.63	295.09	161.99	457.08
5. ห้วยสามหมอก	4.50	0.80	5.30	4.51	0.81	5.32
6. ลำน้ำเชิญ	192.83	46.31	239.14	302.57	80.21	382.78
7. ห้วยสายบาตร	23.71	4.44	28.16	24.62	5.35	29.98
8. ลำปาวตอนบน	3.35	2.13	5.47	7.83	3.91	11.74
9. ห้วยแอก	27.10	4.44	31.54	28.62	4.79	33.42
10. ลำสะเทต	4.31	0.74	5.05	5.11	0.92	6.03
11. ลำพังซู่	11.67	1.91	13.57	11.69	1.93	13.62
รวม	949.83	288.85	1,258.69	1,209.28	386.35	1,595.66

4) ทรัพยากรแร่ธาตุและก๊าซ จังหวัดขอนแก่นมีแหล่งแร่และพลังงาน ที่สำคัญคือ

1. แหล่งหินอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดขอนแก่นมีแปลงประทานบัตรเหมืองหินที่เปิดดำเนินการ 8 แปลงพื้นที่ 694-0-26 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตอำเภอสีชมพู 1 แปลง อำเภอชุมแพ 1 แปลงและอำเภอภูพาน 6 แปลง ทั้ง 8 แปลงเป็นแหล่งหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง (ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดขอนแก่น)

2. ก๊าซธรรมชาติ พบที่อำเภอน้ำพอง เขาสวนกวาง และอำเภอชนบท มีเพียงแหล่งที่อำเภอน้ำพองและอำเภอเขาสวนกวางที่ได้ขุดขึ้นมาใช้เป็นแหล่งพลังงานความร้อนร่วมในการผลิตกระแสไฟฟ้า ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยมีหลุมขุดเจาะก๊าซ จำนวน 2 แห่ง คือ

2.1 หลุมขุดเจาะก๊าซ บริษัท เอ็กซอน โมบิล จำกัด ตั้งอยู่ที่ตำบลกุดน้ำใส อำเภอ น้ำพอง มีปริมาณก๊าซสำรองประมาณ 1.5 ล้านล้านลูกบาศก์ฟุต ในปี พ.ศ.2553 มีปริมาณการใช้วันละ 40 ล้านลูกบาศก์ฟุต ปี พ.ศ.2537 มีปริมาณการใช้วันละ 200 ล้านลูกบาศก์ฟุต ก๊าซที่แหล่งน้ำพองมีโรงงานผลิต ก๊าซตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกับหลุมขุดเจาะก๊าซ

2.2 แหล่งก๊าซธรรมชาติสินภูฮ่อม บริษัท เฮสส์ (ไทยแลนด์) จำกัด โดยมีหลุมขุด เจาะอยู่ที่อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี และตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเขาสวนกวาง มีปริมาณก๊าซ 500,000-700,000 ล้านลูกบาศก์ฟุต และมีการต่อท่อระยะทาง 63 กม. เพื่อนำมาผลิตก๊าซที่ตำบลกุดน้ำใส อำเภอน้ำพอง มีกำลังการผลิต 70 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน

3.2 คุณภาพสิ่งแวดล้อม

1) ขยะมูลฝอย จังหวัดขอนแก่น มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 813 ตัน/วัน หรือ ประมาณ 300,000 ตัน/ปี เกิดจากชุมชนระดับเทศบาลประมาณ 265 ตัน/วัน คิดเป็นร้อยละ 32.6 เกิดจากเขต พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลประมาณ 5-48 ตัน/วัน คิดเป็นร้อยละ 67.4 (ที่มา : แผนแม่บทการจัดการมูล ฝอยชุมชน จังหวัดขอนแก่น พ.ศ.2550-2569) โดยมีระบบกำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดขอนแก่น รวม 7 แห่ง ดังแสดงตามตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ระบบกำจัดขยะมูลฝอยจังหวัดขอนแก่น

ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย รวมจังหวัดขอนแก่น	ที่ตั้ง	ปีที่ก่อสร้าง/ปีที่ เริ่มใช้งาน	พื้นที่(ไร่)	รองรับขยะ มูลฝอยต่อ วัน (ตัน)	หมายเหตุ
1.ทน.ขอนแก่น	บ้านคำบอน ต.โนนท่อน อ.เมืองขอนแก่น	2542/2511	98	184.2	ปัจจุบันฝั่งกลบ เต็มพื้นที่แล้ว
2.ทม.เมืองพล	บ้านโคกสูง ม.3 ต.หนองแวง โสภพระ อ.พล	2543-2545	71	16.2	
3.ทต.บ้านไผ่	ต.หินตั้ง อ.บ้านไผ่	2543-2545	65	30.1	
4.ทต.ชุมแพ	บ้านหนองไผ่ ต.วังหินลาด อ.ชุมแพ	2543-2545	41	22	

ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย รวมจังหวัดขอนแก่น	ที่ตั้ง	ปีที่ก่อสร้าง/ปีที่ เริ่มใช้งาน	พื้นที่(ไร่)	รองรับขยะ มูลฝอยต่อ วัน (ตัน)	หมายเหตุ
5.ทต.หนองโก	บ้านบะแด้ง ต.หนองโก อ.กระนวน	2543	24	16.3	
6.ทต.ท่าพระ		2542	5	5.5	
7.ทต.น้ำพอง-เขาสวน กวาง	ม.7 ต.คำม่วง อ.เขาสวนกวาง	2454	22	14	

ที่มา : รายงานสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดขอนแก่น 2549

ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในจังหวัดขอนแก่นมีปริมาณทั้งหมดประมาณ 1,017.24 ตัน/วัน หรือประมาณ 371,293 ตัน/ปี โดยจำแนกตามพื้นที่ได้ ดังนี้

- ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ประมาณ 141.26 ตัน/วัน
- ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลเมือง 3 แห่ง ประมาณ 94 ตัน/วัน
- ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลตำบล 28 แห่ง ประมาณ 189.14 ตัน/วัน
- ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล 192 แห่ง ประมาณ

592.84 ตัน/วัน

อัตราการเกิดขยะมูลฝอย อัตราการเกิดขยะมูลฝอยจังหวัดขอนแก่น เฉลี่ยประมาณ 0.57 กก./คน-วัน แบ่งตามเขตพื้นที่ได้ดังนี้

- เทศบาลนครขอนแก่น มีอัตราการเกิดมูลฝอยประมาณ 1.0 กก./คน-วัน
- เทศบาลเมือง 3 แห่ง มีอัตราการเกิดมูลฝอยเฉลี่ยประมาณ 0.73 กก./คน-วัน
- เทศบาลตำบล 28 แห่ง มีอัตราการเกิดมูลฝอยเฉลี่ยประมาณ 0.68 กก./คน-วัน
- องค์การบริหารส่วนตำบล 192 แห่ง มีอัตราการเกิดมูลฝอยเฉลี่ยประมาณ 0.43 กก./คน-วัน

2) **มลพิษทางน้ำ** ปัจจุบันคุณภาพน้ำในลำน้ำและแหล่งน้ำต่าง ๆ ของจังหวัดขอนแก่น มีสภาพเสื่อมโทรม เนื่องจากการระบายน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ ได้แก่ น้ำเสียจากชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม ฟาร์มปศุสัตว์ และเกษตรกรรม ซึ่งแหล่งกำเนิดมลพิษดังกล่าวส่วนใหญ่ยังขาดการจัดการน้ำเสียให้ได้คุณภาพก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

ระบบบำบัดน้ำเสีย ในจังหวัดขอนแก่นมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียง 4 แห่ง ที่มีระบบบำบัดน้ำเสีย คือ เทศบาลนครขอนแก่น เทศบาลตำบลหนองแก้ว เทศบาลตำบลเขื่อนอุบลรัตน์ และเทศบาลตำบลชนบท ดังแสดงตามตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ระบบบำบัดน้ำเสียในจังหวัดขอนแก่น (ข้อมูลปี พ.ศ.2551)

อปท.	สถานที่บำบัดน้ำเสีย	พื้นที่(ไร่)	ประเภทบำบัดระบบน้ำเสีย	ปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้น (ลบ.ม./วัน)	ปริมาณน้ำเสียที่เข้าระบบ (ลบ.ม./วัน)
เทศบาลนครขอนแก่น	บึงทุ่งสร้าง	118	บ่อเติมอากาศ	78,000	45,000
เทศบาลตำบลหนองแอก อ.หนองเรือ		2	บ่อฝัง	-	-
เทศบาลตำบลเขื่อนอุบลรัตน์ อ.อุบลรัตน์	หลังที่ทำการเทศบาลเดิม	9	บึงประดิษฐ์+บ่อฝัง	400	400
เทศบาลตำบลชนบท อ.ชนบท	ริมห้วยหนองเหียน		บึงประดิษฐ์	-	-

ที่มา : รายงานสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดขอนแก่น 2549

3) **มลพิษทางอากาศและเสียง** มลพิษทางอากาศและเสียงในจังหวัดขอนแก่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนยานพาหนะ และโรงงานอุตสาหกรรม สำหรับปัญหามลพิษทางอากาศและเสียงมักจะมีสาเหตุจากโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะพื้นที่อำเภอ น้ำพอง ซึ่งมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ตั้งอยู่ เช่น โรงงานน้ำตาล และโรงงานผลิตเชื้อกระดาษ และโรงโม่หิน ในเขตพื้นที่อำเภอภูผาม่าน จึงมักมีการร้องเรียนจากชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงแหล่งดังกล่าว

4. โครงสร้างและระบบบริการขั้นพื้นฐาน

4.1 การคมนาคม

- ทางรถยนต์ มีทางหลวงแผ่นดิน 7 สาย พาดผ่าน

ทางหลวงหมายเลข 2 จากสระบุรี-ขอนแก่น-อุดรธานี-หนองคาย

ทางหลวงหมายเลข 12 จากขอนแก่น - เพชรบูรณ์

ทางหลวงหมายเลข 23 แยกจากหมายเลข 2 ผ่านอำเภอบ้านไผ่ - มหาสารคาม

ทางหลวงหมายเลข 201 เชื่อมขอนแก่น - ชัยภูมิ - เลย

ทางหลวงหมายเลข 207 เชื่อมขอนแก่น - บุรีรัมย์

ทางหลวงหมายเลข 208 เชื่อมขอนแก่น - มหาสารคาม

ทางหลวงหมายเลข 209 เชื่อมขอนแก่น – กาฬสินธุ์

- **ทางรถไฟ** จากกรุงเทพฯ ถึงหนองคาย ขนานกับทางหลวงหมายเลข 2 มีจุดรับส่งที่อำเภอพล อำเภอบ้านไผ่ อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอน้ำพอง และอำเภอเขาสนกวาง

- **ทางอากาศ** มีท่าอากาศยานพาณิชย์ของกรมการบินพาณิชย์ 1 แห่ง ห่างจากตัวเมือง 8 กม. ขนาดพื้นที่ 1,113 ไร่ อาคารรองรับผู้โดยสารได้ 1,000 คน ขนาดทางวิ่ง (RUNWAY) 45×3,050 เมตร มี 2

ทางวิ่ง โดยเปิดเส้นทางกรุงเทพฯ - ขอนแก่น ของบริษัทการบินไทยจำกัด ใช้เวลาเดินทางประมาณ 45 นาที

4.2 การสื่อสารและโทรคมนาคม

1) ไปรษณีย์โทรเลข มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข จำนวน 27 แห่ง แยกเป็นประเภทรับฝาก (ปทฝ.) 3 แห่ง และประเภทรับ-จ่าย (ปทจ.) 24 แห่ง

2) โทรศัพท์ เป็นที่ตั้งของสำนักงานเขตโทรศัพท์ภูมิภาคที่ 2 มีชุมสายที่มีเขตปฏิบัติงานใน จังหวัดขอนแก่น 8 แห่ง คือ

1. อำเภอเมืองขอนแก่น 1 ครอบคลุมพื้นที่พระยืน ท่าพระ ถนนเหล่านาดี
2. อำเภอเมืองขอนแก่น 2 ครอบคลุมพื้นที่บ้านฝาง บ้านทุ่ม โกลี สีลา ดอนยาง
3. อำเภอบ้านไผ่ ครอบคลุมพื้นที่อำเภอบ้านไผ่ ชนบท มัญจาคีรี เปือยน้อย โกลโพร้ไชย
4. อำเภอบ้านแฮด ครอบคลุมพื้นที่บ้านแฮด โนนศิลา โนนสมบูรณ์
5. อำเภอพล ครอบคลุมพื้นที่พล แวงใหญ่ หนองสองห้อง แวงน้อย ท่านางแนว
6. อำเภอชุมแพ ครอบคลุมพื้นที่ชุมแพ สีชมพู โนนหัน ภูผาม่าน นาจาน
7. อำเภอน้ำพอง ครอบคลุมพื้นที่น้ำพอง เขาสวนกวาง อุบลรัตน์ บ้านขาม
8. อำเภอกระนวน ครอบคลุมพื้นที่กระนวน ชำสูง หนองเรือ ภูเวียง ดอนโมง หนองแก หนองนาคำ

หมายเลขที่เปิดใช้แล้ว 70,553 เลขหมาย เลขหมายที่มีผู้เช่า จำนวน 50,995 เลขหมาย เหลือ 6.64 เลขหมายต่อประชากร 100 คน

3) วิทยุและโทรทัศน์ มีสถานีวิทยุกระจายเสียง จำนวน 13 สถานี นอกจากนี้ยังเป็นที่ตั้งของ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 และสถานีถ่ายทอดผ่านดาวเทียม ของสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 ช่อง 5 และ Thai PBS

4) หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น มีหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น จำนวน 13 ฉบับ ประกอบด้วย ขอนแก่น นิวส์ อีสานนิวส์ สยามนิวส์ อีสานโพสต์ แสงสุริยะ เสียงอีสาน วิคตีมิเรอร์ อีสานริวิว ไทยเสรี ข่าวอีสาน โฟกัสมิเรอร์ อีสานบิซนิค และตะวันนิวส์

4.3 สาธารณูปโภค สาธารณูปการ

1) การไฟฟ้า แหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าที่สำคัญ คือ โรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ และ โรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมน้ำพอง โดยมีกำลังผลิต 25.2 เมกกะวัตต์ และ 737 เมกกะวัตต์ ตามลำดับ มี ไฟฟ้าเพื่อใช้ทั้งสิ้น 1,549.044 (ล้านกิโลวัตต์ต่อชั่วโมง) สถานะการใช้ไฟฟ้าของจังหวัดขอนแก่น 460,878 ครั้วเรือน มีไฟฟ้าใช้แล้ว 441,743 ครั้วเรือน เป็นร้อยละที่มีไฟฟ้าใช้ 95.85

2) การประปา การประปา มีสำนักงานประปาอยู่ในพื้นที่ จำนวน 10 แห่ง ให้บริการจ่ายน้ำประปา 8 แห่ง ได้แก่ สำนักงานประปาขอนแก่น บ้านไผ่ ชุมแพ น้ำพอง ชนบท กระนวน หนองเรือ และเมืองพล จำนวนผู้ใช้น้ำรวม 136,244 ราย กำลังการผลิตที่ใช้งาน 185,064 ลูกบาศก์เมตร/วัน ปริมาณน้ำจำหน่าย 3,126,597 ลูกบาศก์เมตร (ที่มา : สำนักงานประปาเขต 6 ขอนแก่น ณ เดือนกันยายน 2552)

5. เศรษฐกิจจังหวัดขอนแก่น

5.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดขอนแก่น

➤ จังหวัดขอนแก่นมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ในราคาประจำปี 2551 มีมูลค่า 135,363 ล้านบาท สูงเป็นอันดับ 2 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นอันดับที่ 12 ของประเทศ โดยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปี 2550 จำนวน 8,274 ล้านบาท สาขาอุตสาหกรรม มีมูลค่าการผลิตสูงสุดเท่ากับ 50,690 ล้านบาท รองลงมาคือ สาขาการขนส่ง และการขายปลีก และสาขาเกษตรกรรม มีมูลค่าเท่ากับ 22,029 และ 15,425 ล้านบาท ตามลำดับ โดยจังหวัดขอนแก่นมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 6.51

➤ มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อคน(Per capita GPP) ในปี 2551 จังหวัดขอนแก่น มีรายได้ประชากรต่อคนต่อปี ประมาณ 72,172 บาท เป็นอันดับ 1 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นอันดับที่ 41 ของประเทศ โดยลำดับ 1 ของประเทศคือ จังหวัดระยอง มีรายได้ประชากรต่อคนต่อปี 1,137,470 บาท ดังแสดงตามตารางที่ 19

ตารางที่ 19 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวม ตามราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดขอนแก่น

พ.ศ. 2546-2551

(หน่วย : ล้านบาท)

สาขาการผลิต	2546 (2003)	2547 (2004)	2548 (2005)	2549 (2006)	2550 (2007)	2551 (2008)
ผลิตภัณฑ์จังหวัด	83,286	91,549	97,098	117,137	127,089	135,363
มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อคน (บาท)	45,860	50,019	52,648	63,120	68,103	72,172
ประชากร (1,000 คน)	1,816	1,830	1,844	1,856	1,866	1,876
ภาคเกษตร	10,239	10,635	11,514	13,119	14,829	15,425
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	9,766	10,129	11,030	12,712	14,407	15,010
การประมง	473	506	484	407	423	416
ภาคนอกเกษตร	73,047	80,914	85,584	104,018	112,260	119,938
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	2,087	1,733	1,796	1,833	1,690	1,674
การผลิตอุตสาหกรรม	24,747	28,534	31,255	43,343	46,262	50,690
การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	1,578	1,792	1,926	2,153	2,179	2,415
การก่อสร้าง	4,803	5,021	3,993	4,679	5,275	5,356
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์						
จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	14,749	15,870	16,865	18,825	20,465	22,029
โรงแรมและภัตตาคาร	1,571	1,837	2,268	2,666	2,935	3,141
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	4,091	4,406	3,944	3,953	4,261	4,303
ตัวกลางทางการเงิน	2,298	2,717	2,869	3,601	3,966	4,304
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	2,431	2,485	2,591	2,703	2,781	2,650
การบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ						
รวมทั้งการประกันสังคม	4,726	5,364	5,906	6,452	6,885	7,183
การศึกษา	7,224	8,089	8,951	10,230	11,629	12,255
การบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	2,253	2,490	2,605	2,967	3,310	3,312
การให้บริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	361	445	482	479	484	484
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	128	132	134	134	139	143

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

5.2 อุตสาหกรรม

สาขาอุตสาหกรรมของจังหวัดขอนแก่น มีการขยายตัวในอัตราที่สูงอย่างต่อเนื่อง และเพิ่ม ความสำคัญต่อเศรษฐกิจของจังหวัดมากขึ้นเป็นลำดับ ประเภทของอุตสาหกรรมก็ได้เริ่มปรับเปลี่ยนจาก อุตสาหกรรมเกษตร มาเป็นอุตสาหกรรมวิศวกรรม แม้จะมีโรงงานขนาดใหญ่อยู่บ้าง แต่ส่วนใหญ่ยังเป็น อุตสาหกรรมขนาดย่อมและขนาดกลางที่มีการจ้างแรงงานในท้องถิ่นสูง โดยข้อมูลถึงปี พ.ศ.2553 มีโรงงาน ที่จดทะเบียนประกอบกิจการ จำนวน 4,692 แห่ง เงินทุนประมาณ 69,720 ล้านบาท การจ้างงาน 47,139 คน

ตารางที่ 20 แสดงสถิติจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมแยกตามหมวดอุตสาหกรรม ถึงปี พ.ศ.2553

ที่	รายการ	จำนวน	เงินลงทุน (บาท)	การจ้างงาน		รวม
				ชาย	หญิง	
1	อุตสาหกรรมการเกษตร	3,399	2,300,095,895	4,776	2,309	7,085
2	อุตสาหกรรมอาหาร	148	4,163,733,182	1,892	643	2,535
3	อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม	17	4,492,458,000	834	416	1,250
4	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	39	1,746,081,000	1,535	6,368	7,903
5	อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย	25	422,218,500	1,191	3,594	4,785
6	อุตสาหกรรมเครื่องหนัง	9	862,723,000	916	2,537	3,453
7	อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	59	246,472,225	1,007	401	1,408
8	อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	52	238,862,395	855	229	1,084
9	อุตสาหกรรมกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	12	22,466,400,000	1,080	416	1,496
10	อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์	20	123,439,000	154	63	217
11	อุตสาหกรรมการเคมี	28	620,790,286	315	193	508
12	อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์	5	109,500,000	44	7	51
13	อุตสาหกรรมยาง	24	106,152,000	274	58	332
14	อุตสาหกรรมพลาสติก	33	803,074,957	705	538	1,243
15	อุตสาหกรรมโลหะ	202	7,050,197,000	1,865	1,693	3,558
16	อุตสาหกรรมโลหะ	5	92,667,000	260	10	270
17	อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ	213	632,152,500	1,214	106	1,320
18	อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล	128	535,505,000	1,357	251	1,608
19	อุตสาหกรรมไฟฟ้า	15	4,478,655,000	466	2,201	2,667
20	อุตสาหกรรมขนส่ง	180	4,426,944,400	2,143	414	2,557
21	อุตสาหกรรมอื่นๆ	79	13,801,720,395	1,262	547	1,809
รวม		4,692	69,719,841,735	24,145	22,994	47,139

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดขอนแก่น

5.3 ด้านเกษตรกรรม

การเกษตรเป็นอาชีพหลักของจังหวัดขอนแก่น มีประชากรในชนบทจำนวน 1,320,061 คน คิดเป็นร้อยละ 75.8 ของประชากรทั้งจังหวัด โดยมีครอบครัวที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประมาณร้อยละ 55.27 ของครอบครัวทั้งหมด มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรประมาณร้อยละ 60.94 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยแยกเป็น 3 ด้าน คือ

1) ด้านกลีกรรรม

ด้านพืช พืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้หลักให้แก่เกษตรกรในจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง และ ถั่วเหลือง

ตารางที่ 21 แสดงข้อมูลการผลิต ปี พ.ศ.2552

รายการ	พื้นที่เพาะปลูก(ไร่)	ผลผลิตรวม(ตัน)	ผลผลิตต่อพื้นที่เก็บเกี่ยว (กก./ไร่)
(1) ข้าว			
- ข้าวนาปรัง	145,766	89,594	615
- ข้าวนาปี	2,313,242	678,717	293
- ข้าวเหนียว	1,717,884	490,145	317
- ข้าวเจ้า	595,358	188,572	285
(2) อ้อยโรงงาน	400,367	4,530,142	11,315
(3) มันสำปะหลัง	242,069	790,113	3,264
(4) ถั่วเหลือง	56,577	13,224	234
(5) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	6,117	3,519	575
(6) ถั่วเขียว	1,724	112	65
(7) ถั่วลิสง	3,894	916	235
(8) ยางพารา	38,507		
- เปิดกรีดยางได้	8,583	2,000	233

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศ สศก. ปี พ.ศ.2552

2) ด้านปศุสัตว์

สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ คือ โคเนื้อ และโคนม เลี้ยงมากในเขตอำเภอบ้านฝาง และบ้านไผ่ ส่วนกระบือ มีเลี้ยงในอำเภอมือเบ่ง และภูเวียง สำหรับการเลี้ยงสุกร เลี้ยงมากที่อำเภอบ้านฝาง และอำเภอมือเบ่ง ดังแสดงตามตารางที่ 22

ตารางที่ 22 แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์ ปี พ.ศ.2552

ที่	ประเภท	จำนวน (ตัว)	หมายเหตุ
1.	โคเนื้อ	14,307	เฉลี่ยรีดนมได้ 11.49 กก./วัน/ตัว
2.	โคนม	247,355	มีทั้งลูกผสมและพันธุ์พื้นเมือง
3.	ไก่ไข่	552,023	ปริมาณการผลิตไข่ไก่ 140,868,370 ฟอง
4.	กระบือ	48,415	
5.	สุกร	95,474	
6.	ไก่เนื้อ	1,086,444	
7.	เป็ดเนื้อ	98,430	
8.	ไก่พื้นเมือง	1,888,781	

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3) ด้านการประมง

จังหวัดขอนแก่นมีการเลี้ยงปลากระจ่ายในทุกอำเภอ มีทั้งแบบยังชีพและเชิงพาณิชย์ แบบยังชีพส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตพื้นที่อาศัยน้ำฝน แบบเชิงพาณิชย์ จะเป็นเกษตรกรผู้เพาะพันธุ์ปลา และเลี้ยงปลาใน

กระชัง เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพด้านประมง มีจำนวน 36,614 ครัวเรือน เนื้อที่ 72,542.24 ไร่ รวม 46,329 บ่อ ปริมาณการจับปลาน้ำจืด 14,415,961.73 กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า 19,904,067,543.87

5.4 ด้านการเงินและการธนาคาร

จังหวัดขอนแก่น เป็นที่ตั้งของธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมีสาขาธนาคารพาณิชย์เปิดดำเนินการในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น 98 แห่ง (รวมสาขาย่อย) มียอดเงินฝากคงค้าง 53,832 ล้านบาท ปริมาณสินเชื่อ 54,267 ล้านบาท

5.5 การค้าและบริการ

- (1) โรงแรมและสถานที่พัก จำนวน 70 แห่ง ห้องพักรวมกว่า 3,973 ห้อง
- (2) สถานีบริการน้ำมัน จำนวน 655 แห่ง ประกอบด้วย สถานีบริการ 222 แห่ง คลังน้ำมัน 4 แห่ง สถานีบริการบริการแก๊สหุงต้ม (LPG) 8 แห่ง และสถานีบริการแก๊สธรรมชาติ (NGV) 4 แห่ง
- (3) ศูนย์การค้าขนาดใหญ่ 6 แห่ง ประกอบด้วย เซ็นทรัล, แม็กโคร, เทสโก้, โลตัส, บิ๊กซี และ โอเอซีสพลาซ่า สำหรับศูนย์การค้าขนาดกลางมี 2 แห่ง คือ ห้างสรรพสินค้าเฟรียสพลาซ่า และเซ็นโทซ่า

6. การเมืองการปกครอง

จังหวัดขอนแก่น มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น จำนวน 11 คน ตามการกำหนดเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น 4 เขต ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 115 ตอนที่ 59ก. วันที่ 8 กันยายน 2541 ดังแสดงตามตารางที่ 23

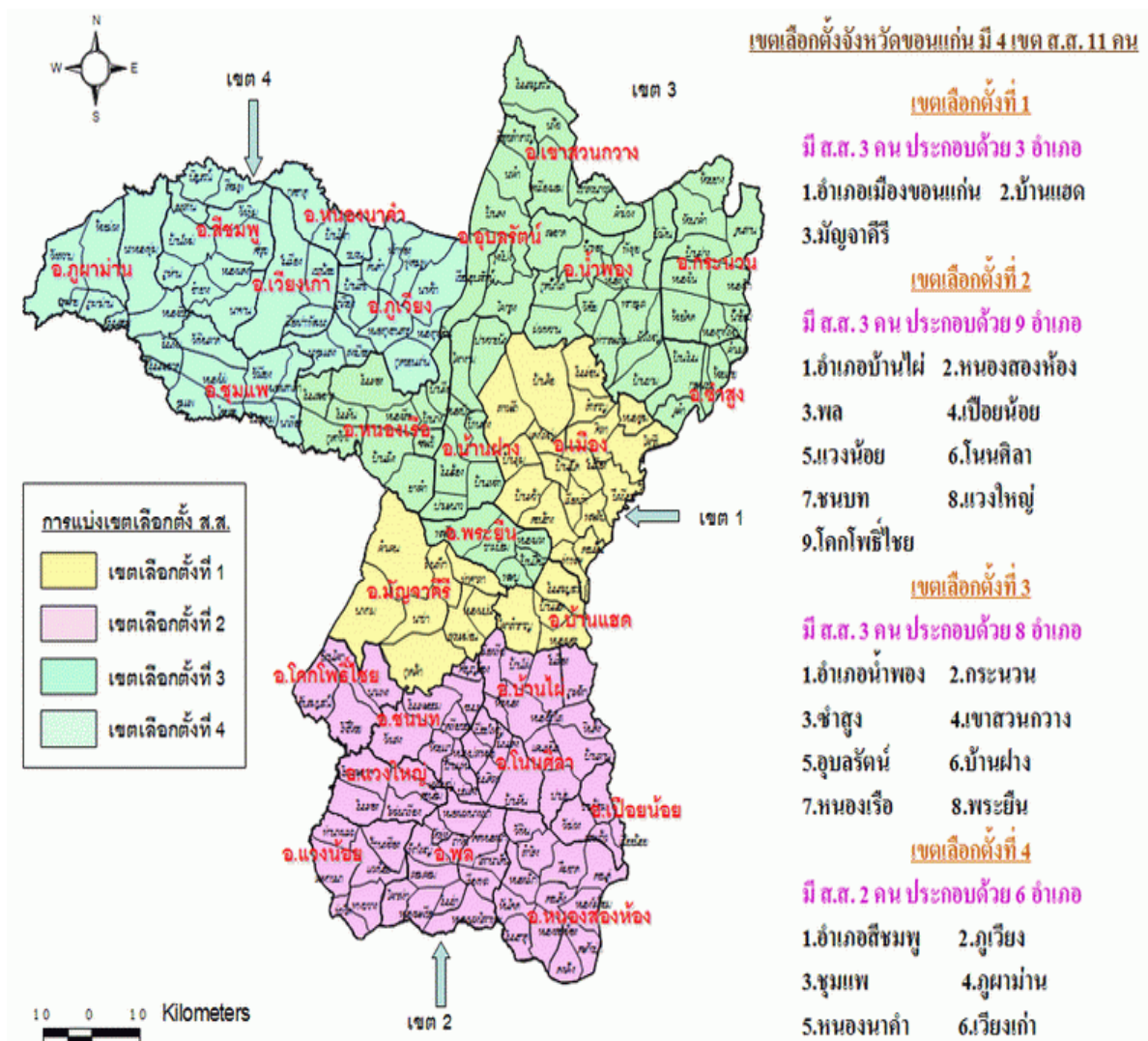
ตารางที่ 23 การกำหนดเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น

เขตเลือกตั้ง	จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	พื้นที่
เขต 1	3	1. อำเภอเมืองขอนแก่น 2. อำเภอบ้านแฮด 3. อำเภอัญญาศิริ
เขต 2	3	1. อำเภอบ้านไผ่ 2. อำเภอหนองสองห้อง 3. อำเภอพล 4. อำเภอเปือยน้อย 5. อำเภอแวงน้อย 6. อำเภอโนนศิลา 7. อำเภอชนบท 8. อำเภอแวงใหญ่ 9. อำเภอโคกโพธิ์ไชย
เขต 3	3	1. อำเภอน้ำพอง 2. อำเภอกระนวน

เขตเลือกตั้ง	จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	พื้นที่
เขต 3		3. อำเภอชำสูง 4. อำเภอเขาสมนกวาง 5. อำเภออุบลรัตน์ 6. อำเภอบ้านฝาง 7. อำเภอหนองเรือ 8. อำเภอพระยืน
เขต 4	2	1. อำเภอสีชมพู 2. อำเภอภูเวียง 3. อำเภอชุมแพ 4. อำเภอภูผาม่าน 5. อำเภอหนองนาคำ 6. อำเภอเวียงเก่า

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดขอนแก่น

รูปที่ 5 แสดงการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในปี 2550 จังหวัดขอนแก่นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น จำนวน 11 คน มีจำนวนผู้สิทธิเลือกตั้ง 1,260,370 คน มีผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง 906,043 คน คิดเป็นร้อยละ 71.90

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 42 คน แบ่งตามเขตเลือกตั้ง โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้กำหนดเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ออกเป็น 42 เขตเลือกตั้ง ดังแสดงตามตารางที่ 24

ตารางที่ 24 การกำหนดเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

อำเภอ	จำนวนสมาชิก	จำนวนเขตเลือกตั้ง	เขตเลือกตั้งที่	พื้นที่
เมืองขอนแก่น	9	9	1	เฉพาะพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น ดังนี้ (1) มหาวิทยาลัยขอนแก่น หมู่ที่16 (2) ชุมชนเทศบาลสามเหลี่ยม หมู่ที่ 16 (3) ชุมชนบ้านหนองแวง หมู่ที่ 14 (4) ชุมชนวัดป่าอศุขธารหมู่ที่ .14 (5) ชุมชนหลังศูนย์ราชการ หมู่ที่ 13 - บริเวณแยกถนนหลังศูนย์ราชการตัดกับถนนมิตรภาพฝั่งทิศเหนือของถนนหลังศูนย์ราชการไปทางทิศตะวันออกจรดถนนกสิกรทุ่งสร้าง - บริเวณแยกถนนกสิกรทุ่งสร้างตัดกับถนนหลังศูนย์ราชการไปทางทิศเหนือจรดถนนจอมพล (6) ชุมชนดอนหญ้านาง หมู่ที่ 13 (7) ชุมชนบ้านโนนชัย หมู่ที่ 12
			2	เฉพาะพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น ดังนี้ (1) ถนนจอมพล ม.12 (2) ชุมชนศูนย์ราชการ ม.13 (3) ชุมชนถนนมิตรภาพฝั่งทิศตะวันออกตั้งแต่แยกถนนหลังศูนย์ราชการไปทางทิศใต้จรดถนนศรีจันทร์ (4) ถนนศรีจันทร์ ฝั่งทิศเหนือตั้งแต่แยกถนนมิตรภาพตัดกับถนนศรีจันทร์ไปทางทิศตะวันออกจรดถนนหน้าเมือง (5) ถนนหน้าเมือง ฝั่งทิศตะวันออกตั้งแต่แยกถนนศรีจันทร์ไปทางทิศเหนือจรดถนนรัตนมัย

อำเภอ	จำนวน สมาชิกฯ	จำนวนเขต เลือกตั้ง	เขตเลือกตั้ง ที่	พื้นที่
				(6) ถนนрінรัมย์ ฝั่งทางทิศเหนือตั้งแต่ แยกถนนหน้าเมือง ไปทางทิศตะวันตกจรดคลองร่อง เหมือง
				(7) คลองร่องเหมือง ฝั่งทิศเหนือตั้งแต่ แยกถนนрінรัมย์ตัดกับคลองร่องเหมืองเลียบตามคลอง ร่องเหมืองไปทางทิศตะวันออกจรดถนนชวนชื่น หมู่ที่ 4 (8) ตำบลในเมือง หมู่ที่ 4 ทั้งหมด (9) ชุมชนบ้านหนองใหญ่ หมู่ที่ 6
			3	เฉพาะพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น ดังนี้ (1) ชุมชนบ้านศรีฐาน หมู่ที่ 7 ทั้งหมด (2) ถนนมิตรภาพ ฝั่งทางทิศตะวันตก บริเวณตั้งแต่แยกถนนมิตรภาพตัดกับถนนมะลิวัลย์ไปทาง ทิศใต้ของถนนมิตรภาพจรดถนนศรีจันทร์ (3) ถนนศรีจันทร์ ฝั่งทางทิศใต้ตั้งแต่ แยกถนนศรีจันทร์ไปทางทิศใต้จรดถนนрінรัมย์ (4) ถนนหน้าเมือง ฝั่งทางทิศตะวันตก ตั้งแต่แยกถนนศรีจันทร์ไปทางทิศใต้จรดถนนрінรัมย์ (5) ถนนрінรัมย์ ฝั่งทางทิศใต้ ตั้งแต่ แยกถนนหน้าเมืองไปทางทิศตะวันตกจรดคลองร่อง เหมือง (6) คลองร่องเหมือง ฝั่งทางทิศใต้ตั้งแต่ แยกถนนрінรัมย์ตัดกับคลองร่องเหมืองเลียบตามคลอง ร่องเหมืองไปทางทิศตะวันออกจรดถนนชวนชื่น หมู่ที่ 1 (7) ชุมชนบ้านโนนทัน เฉพาะหมู่ที่ 1, 2 และหมู่ที่ 3 (8) ชุมชนแก่นนคร หมู่ที่ 17 (9) ชุมชนหนองวัด หมู่ที่ 17 (10) ชุมชนวุฒาราม หมู่ที่ 17 (11) ชุมชนสนามกีฬา ถนนเหล่านาคี (12) ชุมชนเคหะ (13) ชุมชนบ้านคูม (14) ชุมชนวัดกลาง (15) ชุมชนวัดธาตุ (16) ชุมชนหนองแวงเมืองเก่า (17) ชุมชนเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อำเภอ	จำนวนสมาชิกฯ	จำนวนเขตเลือกตั้ง	เขตเลือกตั้งที่	พื้นที่
			4	1.ตำบลบ้านเป็ด 2.ตำบลเมืองเก่า
			5	1.ตำบลบ้านหว้า 2.ตำบลคอนช้าง 3.ตำบลท่าพระ 4.ตำบลคอนหัน 5.เทศบาลตำบลท่าพระ
			6	1.ตำบลบึงเนียม 2.ตำบลพระลับ 3.ตำบลโคกสี 4.ตำบลหนองคู
			7	1.ตำบลศิลา
			8	1.เทศบาลตำบลสาวะถี 2.ตำบลบ้านทุ่ม 3.ตำบลแดงใหญ่
			9	1.เทศบาลตำบลบ้านค้อ 2. ตำบลโนนท่อน 3. ตำบลสำราญ
ชุมแพ	3	3	1	1.เทศบาลเมืองชุมแพ 2.ตำบลชุมแพ
			2	1.เทศบาลตำบลโคกสูงสัมพันธ์ 2.ตำบลหนองเสาเล้า 3.ตำบลโนนอุดม 4.ตำบลข้าวเรียง 5.ตำบลไชยสอ 6.ตำบลหนองไผ่ 7.ตำบลนาเพียง
			3	1.เทศบาลตำบลโนนหัน 2.ตำบลหนองเขียด 3.ตำบลโนนหัน 4.ตำบลวังหินลาด 5.ตำบลโนนสะอาด 6.ตำบลนาหนองทุ่ม
น้ำพอง	2	2	1	1.ตำบลสะอาด 2.เทศบาลตำบลน้ำพอง

อำเภอ	จำนวนสมาชิกฯ	จำนวนเขตเลือกตั้ง	เขตเลือกตั้งที่	พื้นที่
				3.ตำบลกุดน้ำใส 4. ตำบลม่วงหวาน 5.ตำบลวังชัย 6.เทศบาลตำบลวังชัย 7.เทศบาลตำบลน้ำพอง
			2	1.ตำบลพังทวย 2.ตำบลบัวเงิน 3.ตำบลทรายมูล 4.ตำบลท่ากระเสริม 5.ตำบลบัวใหญ่ 6.ตำบลบ้านขาม 7.ตำบลหนองกุง เฉพาะหมู่ที่ 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9 และหมู่ 11
สีชมพู	2	2	1	1.ตำบลสีชมพู 2.ตำบลวังเพิ่ม 3.ตำบลศรีสุข 4.ตำบลวิบูลย์ 5.เทศบาลตำบลสีชมพู
			2	1.ตำบลนาจาน 2.ตำบลหนองแดง 3.ตำบลซำยาง 4.ตำบลภูห่าน 5.ตำบลบ้านใหม่ 6.ตำบลดงลาน
หนองสองห้อง	2	2	1	1.ตำบลหนองสองห้อง 2.ตำบลดงเค็ง 3.ตำบลตะกั่วป่า 4.ตำบลหนองไผ่ล้อม 5.ตำบลดอนคู 6.เทศบาลตำบลหนองสองห้อง
			2	1.ตำบลหนองเม็ก 2.ตำบลหันโจด 3.ตำบลโนนธาตุ 4.ตำบลดอนดั่ง 5.ตำบลกิมชาด 6.ตำบลสำโรง 7.ตำบลวังหิน

อำเภอ	จำนวนสมาชิกฯ	จำนวนเขตเลือกตั้ง	เขตเลือกตั้งที่	พื้นที่
พล	2	2	1	1.เขตเทศบาลเมืองเมืองพล 2.ตำบลเก่าจั่ว 3. ตำบลเพ็กใหญ่ 4.ตำบลหัวทุ่ง 5.ตำบลหนองแวงนางเป่า 6.ตำบลลอมคอม
			2	1.ตำบลโจดหนองแก 2.ตำบลโสกนกเต็น 3.ตำบลเมืองพล 4.ตำบลโนนข่า 5.ตำบลหนองแวงโสกพระ 6.ตำบลหนองมะเขือ 7.ตำบลโคกสง่า
บ้านไผ่	2	2	1	เฉพาะพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองบ้านไผ่ ดังนี้ (1) ตำบลบ้านไผ่ (2) ตำบลในเมือง เฉพาะหมู่ที่ 1 เฉพาะพื้นที่นอกเขตเทศบาลเมืองบ้านไผ่ ดังนี้ (1) ตำบลหินตั้ง (2) ตำบลบ้านลาน (3) ตำบลแคนเหนือ (4) ตำบลป่าปอ (5) ตำบลหนองน้ำใส
หนองเรือ	2	2	1	1.เทศบาลตำบลหนองเรือ 2.เทศบาลตำบลคอนโมง 3.ตำบลหนองเรือ 4.ตำบลโนนทอง 5.ตำบลโนนทัน 6.ตำบลบ้านกง 7.ตำบลบ้านฝ้อ
			2	1.เทศบาลตำบลหนองแก 2.ตำบลจระเข้ 3.ตำบลบ้านเม็ง 4.ตำบลกุดกว้าง 5.ตำบลโนนสะอาด 6.ตำบลยางคำ
อุบลรัตน์	1	1		ทุกตำบล

อำเภอ	จำนวน สมาชิกฯ	จำนวนเขต เลือกตั้ง	เขตเลือกตั้ง ที่	พื้นที่
กระนวน	1	1		ทุกตำบล
ภูเวียง	1	1		ทุกตำบล
เวียงใหญ่	1	1		ทุกตำบล
เวียงน้อย	1	1		ทุกตำบล
มัญจาคีรี	1	1		ทุกตำบล
ภูผาม่าน	1	1		ทุกตำบล
พระยืน	1	1		ทุกตำบล
เปือยน้อย	1	1		ทุกตำบล
บ้านฝาง	1	1		ทุกตำบล
ชนบท	1	1		ทุกตำบล
เขาสวนกวาง	1	1		ทุกตำบล
หนองนาคำ	1	1		ทุกตำบล
บ้านแฮด	1	1		ทุกตำบล
โนนศิลา	1	1		ทุกตำบล
ชำสูง	1	1		ทุกตำบล
โคกโพธิ์ไชย	1	1		ทุกตำบล
เวียงเก่า	1	1		ทุกตำบล

การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2551 ใน 26 อำเภอ มีดังนี้

- จำนวนเขตเลือกตั้ง 42 เขต
- จำนวนหมู่บ้าน 2,285 หมู่บ้าน
- จำนวนหน่วยเลือกตั้ง 2,521 แห่ง
- จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 1,264,603 คน
 - จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 647,308 คน คิดเป็นร้อยละ 51.19
 - จำนวนบัตรเสีย 14,767 บัตร คิดเป็นร้อยละ 2.28

การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2551 ใน 26 อำเภอ มีดังนี้

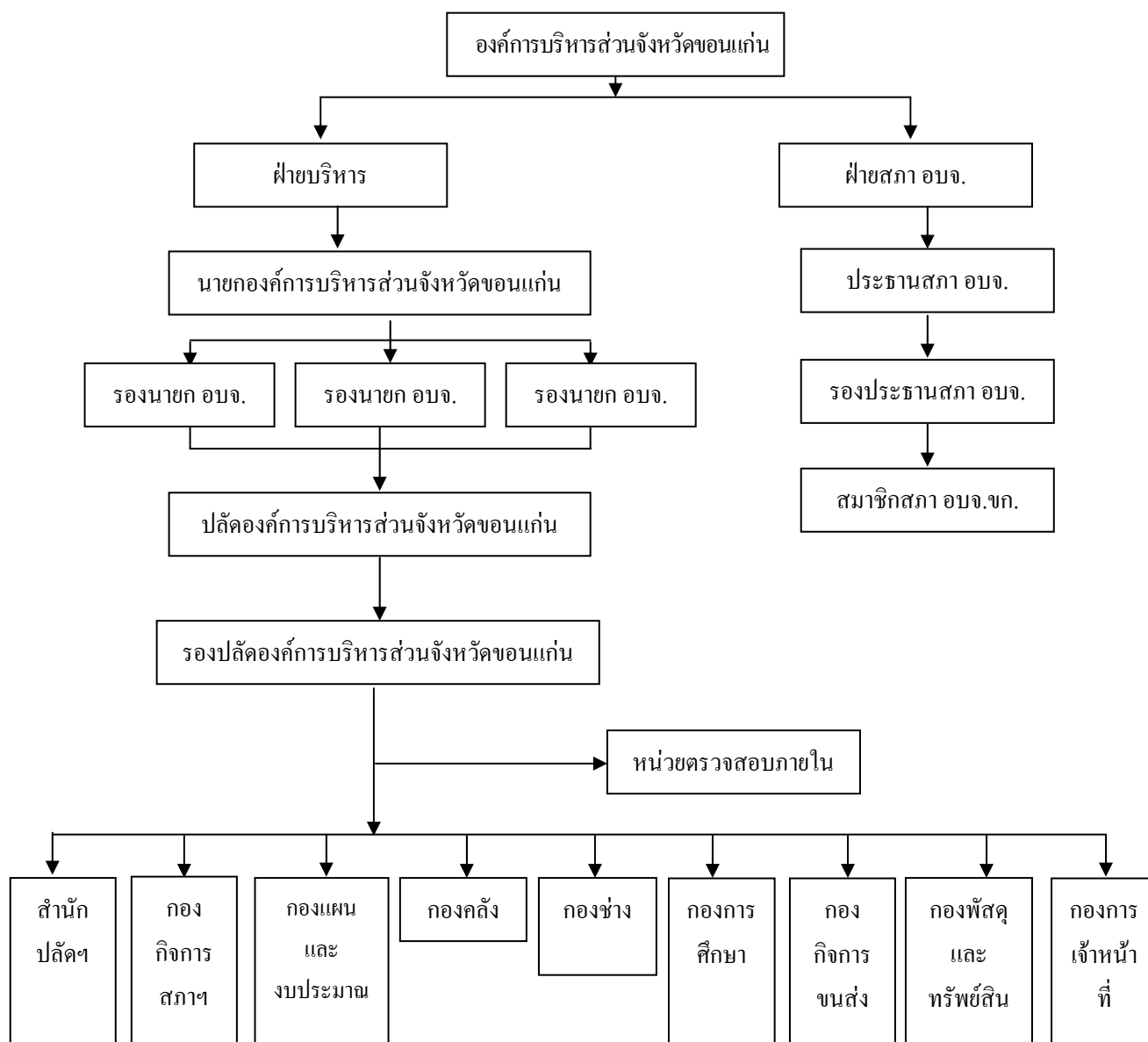
- จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 1,278,840 คน
 - จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 581,429 คน คิดเป็นร้อยละ 45.47
 - จำนวนบัตรเสีย 12,672 บัตร คิดเป็นร้อยละ 2.18

๒๒ ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1. โครงสร้างและอัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และฝ่ายบริหาร โดยมีโครงสร้างและอัตรากำลังดังแสดงตามรูปที่ 6

รูปที่ 6 แสดงโครงสร้างและอัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 42 คน ประกอบด้วย ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 คน รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด 2 คน และมีคณะกรรมการประจำสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวม 14 คณะ ได้แก่

1) คณะกรรมการสามัญ ประกอบด้วย 3 คณะ

- 1.1) คณะกรรมการสามัญประจำสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
- 1.2) คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

1.3) คณะกรรมการแปรรูปร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

2) คณะกรรมการวิสามัญ ประกอบด้วย 11 คณะ

2.1) คณะกรรมการสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการประชาชน

2.2) คณะกรรมการส่งเสริมอาชีพ

2.3) คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามมติสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

2.4) คณะกรรมการสุขนามัยและสิ่งแวดล้อม

2.5) คณะกรรมการกีฬาและการท่องเที่ยว

2.6) คณะกรรมการประชาสัมพันธ์

2.7) คณะกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.8) คณะกรรมการศึกษา - เทคโนโลยี

2.9) คณะกรรมการโยธา - คมนาคม

2.10) คณะกรรมการส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.11) คณะกรรมการพัฒนารายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น 1 คน โดยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในเขตพื้นที่ทั้งจังหวัดขอนแก่น และมีรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 3 คน ซึ่งแต่งตั้งโดยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ทำหน้าที่ปกครองบังคับบัญชา รองจากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตามลำดับ

ณ วันที่ 1 เมษายน 2553 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และอัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 855 คน แยกเป็น ข้าราชการ 708 คน ลูกจ้างประจำ 67 คน พนักงานจ้างผู้เชี่ยวชาญ 1 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ 71 คน และพนักงานจ้างทั่วไป 8 คน

ตารางที่ 25 แสดงอัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ข้อมูล ณ วันที่ 1 เมษายน 2553

ที่	ส่วนราชการ	จำนวนอัตรากำลัง				
		ข้าราชการ	ลูกจ้างประจำ	พนักงานจ้าง ผู้เชี่ยวชาญ	พนักงานจ้างตาม ภารกิจ	พนักงานจ้างทั่วไป
1	สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	28	8	-	14	2
2	กองกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	9	-	-	2	-
3	กองแผนและงบประมาณ	18	-	1	4	-
4	กองคลัง	24	1	-	1	-
5	กองช่าง	60	26	-	7	6
6	กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	16	-	-	-	-
7	กองกิจการขนส่ง	10	3	-	21	-
8	กองพัสดุและทรัพย์สิน	16	-	-	2	-
9	หน่วยตรวจสอบภายใน	2	-	-	-	-
10	กองการเจ้าหน้าที่	13	-	-	2	-
11	โรงเรียน 19 โรง	512	29	-	18	-
รวม		708	67	1	71	8

ที่มา : กองการเจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

2. การคลังองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

(1) รายรับ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ประมาณการรายรับปีงบประมาณ

พ.ศ. 2554 ไว้ประมาณ 892,500,000 บาท ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ.2553 จำนวน 2,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.22 โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประมาณการรายรับซึ่งไม่รวมเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ไว้ประมาณ 894,500,000 บาท เมื่อพิจารณาการรายรับขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2553 เป็นต้นมา จะพบว่า มีรายรับลดลง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ.2552 มีรายรับมากกว่าปีงบประมาณ 2553 และปีงบประมาณ 2554 คิดเป็นร้อยละ 19.82 และ 20.00 ตามลำดับ (ประมาณการรายรับปี 2552 จำนวน 1,115,591,886.42 บาท) สาเหตุที่ประมาณการรายรับลดลง เนื่องจาก

1) เงินรายรับจากหมวดภาษีอากรในปีงบประมาณ พ.ศ.2553 ลดลง โดยเฉพาะภาษีที่รัฐจัดเก็บแล้วจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย ภาษีมูลค่าเพิ่มตาม พ.ร.บ.องค์การบริหารส่วนจังหวัด และภาษีมูลค่าเพิ่มตาม พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลดลงจากปี 2552 จำนวนประมาณ 111,730,412.20 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.67

2) เงินรายรับจากหมวดรายได้เบ็ดเตล็ดลดลง ซึ่งเป็นเงินรายได้ที่ได้รับจากการขายแบบแปลนหรือรายละเอียด และรายได้เบ็ดเตล็ด ลดลงประมาณ 1,949,310.83 คิดเป็นร้อยละ 51.99 โดยในปีงบประมาณ พ.ศ.2552 มีรายรับจากหมวดรายได้เบ็ดเตล็ด จำนวน 3,749,310.83 บาท และในปีงบประมาณ พ.ศ.2553 มีรายรับจากหมวดรายได้เบ็ดเตล็ด จำนวนถึง 1,800,000 บาท

ตารางที่ 26 แสดงประมาณการรายรับขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 - 2554

หมวด/ประเภท	ประมาณการรายรับปี 2554	รายรับปีงบประมาณ 2553		รับจริง		
		ประมาณการรายรับ	รับจริง (1 ต.ค.52 – พ.ค. 53)	ปี 2552	ปี 2551	ปี 2550
1. หมวดภาษีอากร						
- ภาษีมูลค่าเพิ่ม พ.ร.บ. องค์การฯ	150,000,000.00	123,000,000.00	148,603,023.39	195,110,063.06	128,832,256.76	112,818,417.94
- ภาษีมูลค่าเพิ่มตาม พ.ร.บ. แผนฯ	110,000,000.00	95,000,000.00	61,837,089.83	113,059,395.93	20,913,500.17	107,846,353.42
- ภาษีค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน	360,000,000.00	350,000,000.00	255,733,558.28	369,912,395.98	363,927,818.63	335,628,956.28
- ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม	135,000,000.00	135,000,000.00	87,969,054.92	134,377,411.95	122,950,268.97	64,087,708.05
- ค่าภาคหลวงแร่	1,500,000.00	1,500,000.00	1,607,954.52	1,089,944.39	1,516,714.26	3,057,152.01
- ภาษีบำรุงองค์การฯ จาก น้ำมัน	6,500,000.00	6,000,000.00	4,636,390.61	4,051,134.39	3,535,841.09	3,549,869.51
- ภาษีบำรุงองค์การฯ จาก ยาสูบ	60,000,000.00	60,000,000.00	40,548,996.90	64,635,064.52	58,227,473.46	60,573,178.79
รวมหมวดภาษีอากร	823,000,000.00	770,500,000.00	600,936,068.45	882,235,412.22	784,676,046.14	687,561,636.00
2. หมวดค่าธรรมเนียม						
- ค่าธรรมเนียมบริการซ่อมจอตกร	-	-	-	-	-	6,119,027.00
- ค่าธรรมเนียมและค่าเช่าเครื่องจักรกล	30,000.00	30,000.00	22,400.00	38,400.00	24,000.00	2,400.00
- ค่าใบอนุญาตตามกฎหมายที่ดิน มาตรา 9	5,000.00	5,000.00	6,400.00	1,240.00	2,280.00	64,000.00
- ค่าธรรมเนียมผู้พักในโรงแรม	250,000.00	250,000.00	166,776.00	265,900.00	254,671.00	260,446.00
- ค่าปรับผิดสัญญาจ้าง	700,000.00	700,000.00	37,134.00	896,059.00	519,367.00	1,228,320.00
- ค่าธรรมเนียมตรวจสอบคุณภาพวัสดุ	135,000.00	100,000.00	176,450.00	200,350.00	179,300.00	176,600.00
- ค่าธรรมเนียมการใช้ น้ำประปาบาดาล	20,000.00	20,000.00	10,292.00	19,697.50	19,625.50	18,049.50
- ค่าธรรมเนียมสมัครรับเลือกตั้ง	10,000.00	20,000.00	4,000.00	-	480,000.00	-
- ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนพาณิชย์	200,000.00	200,000.00	164,660.00	234,040.00	192,006.00	173,210.00
รวมหมวดค่าธรรมเนียม	1,350,000.00	1,325,000.00	588,112.00	1,655,686.50	1,671,249.50	8,042,052.50
3. หมวดรายได้จากทรัพย์สิน						
- ค่าเช่าสถานที่ขนส่งติดตั้งป้ายโฆษณา	-	-	-	-	-	76,585.00
- ค่าบริการห้องสุขาสถานที่ขนส่ง	-	-	-	-	-	1,155,889.00
- ค่าเช่าสถานที่ขนส่งติดตั้งเครื่อง ATM	-	-	-	-	-	-
- ค่าเช่าสถานที่	150,000.00	125,000.00	148,443.76	212,053.99	181,936.00	131,146.00
- ดอกเบี้ยเงินฝาก	6,000,000.00	6,000,000.00	4,770,452.03	6,411,534.68	9,532,333.44	7,928,990.10
รวมหมวดรายได้จากทรัพย์สิน	6,150,000.00	6,125,000.00	4,918,895.79	6,623,588.67	9,714,269.44	9,292,610.10

หมวด/ประเภท	ประมาณการ รายรับ ปี 2554	รายรับปีงบประมาณ 2553		รับจริง		
		ประมาณการ รายรับ	รับจริง (1 ตค.52 –พ.ค. 53)	ปี 2552	ปี 2551	ปี 2550
4.หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด						
- ค่าขายแบบแปลนหรือ รายละเอียด	1,500,000.00	1,500,000.00	3,126,200.00	3,167,750.00	1,637,450.00	1,471,950.00
- ค่ารายได้เบ็ดเตล็ด	300,000.00	300,000.00	220,212.00	581,560.83	427,372.41	494,697.52
รวมหมวดรายได้เบ็ดเตล็ด	1,800,000.00	1,800,000.00	3,346,412.00	3,749,310.83	2,064,822.41	1,966,647.52
5.หมวดรายได้จากทุน						
- ค่าขายทอดตลาด ทรัพย์สิน	200,000.00	250,000.00	165,150.00	161,630.00	324,180.00	1,498,735.00
รวมหมวดรายได้จากทุน	200,000.00	250,000.00	165,150.00	161,630.00	324,180.00	1,498,735.00
รวมประมาณการรายได้	832,500,000.00	114,500,000.00	609,954,638.24	894,425,628.22	798,450,567.49	708,361,681.12
6.เงินอุดหนุนทั่วไป (ตราข้อบัญญัติ)	60,000,000.00	114,500,000.00	50,898,157.00	221,166,258.20	130,471,281.01	95,297,712.00
รวมประมาณการตาม ข้อบัญญัติฯ	892,500,000.00	894,500,000.00	660,852,795.24	1,115,591,886.42	928,921,848.50	803,659,393.12
7.เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (กรมส่งเสริมฯ)	-	-	306,409,614.90	230,225,388.67	20,934,197.35	57,557,145.26
8.เงินอุดหนุนเฉพาะกิจด้าน การศึกษา	-	-	130,190,502.50	230,429,447.49	59,660,597.04	57,557,145.26
9.เงินรายได้สถานำขนส่ง (งบ เฉพาะการ)	-	9,380,000.00	6,640,137.32	9,429,560.64	8,596,391.32	-
รวมประมาณการรายรับ ทั้งสิ้น	892,500,000.00	903,850,000.00	1,104,093,049.96	1,585,676,283.22	1,018,113,034.21	861,216,538.38
รวมรายรับทั้งสิ้น	892,500,000.00	903,880,000.00	1,104,093,049.96	1,585,676,283.22	1,018,113,034.21	861,216,538.38

(2) รายจ่าย เมื่อเปรียบเทียบรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตามข้อบัญญัติงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในระยะ 3 ปี คือ ปีงบประมาณ พ.ศ.2551-2553 พบว่า รายจ่ายมีแนวโน้มลดลง โดยพิจารณาจากรายจ่ายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ได้รับอนุมัติรายจ่าย จำนวน 894,307,800 บาท ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ.2552 จำนวน 180,842,597.23 คิดเป็นร้อยละ 16.82 อาจเนื่องมาจากสถานะเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ ส่งผลกระทบต่อเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในส่วนที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล และรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดย ณ วันที่ 18 มิถุนายน 2552 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมีรายจ่ายจริงทั้งสิ้น จำนวน 784,623,999.83 บาท คิดเป็นร้อยละ 81.97 ของประมาณการรายจ่ายที่ได้รับอนุมัติ

เมื่อพิจารณาหมวดรายจ่าย พบว่า หมวดรายจ่ายมากเป็นอันดับหนึ่ง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 คือ หมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 37.60 ของรายจ่ายทั้งหมด ประกอบด้วยโครงการประเภทโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ โครงการก่อสร้างหรือปรับปรุงเส้นทางคมนาคมขนส่ง โครงการประเภทขุดลอกหรือพัฒนาแหล่งน้ำ รองลงมาคือ รายจ่ายอื่น คิดเป็นร้อยละ 32.33 ของรายจ่ายทั้งหมด ซึ่งเป็นรายจ่ายสำหรับการดำเนินงานโครงการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ขอนแก่น ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ และโครงการพัฒนาทางการศึกษา สังคม และสาธารณสุข สำหรับหมวดเงินเดือน คิดเป็นร้อยละ 13.67 ของรายจ่ายทั้งหมด ดังแสดงตามตารางที่ 27

ตารางที่ 27 แสดงรายละเอียดรายจ่ายจริงขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2553

หมวดรายจ่าย	ประมาณการรายจ่ายปี 2553	รายจ่ายจริงประจำปี		
		รายจ่ายจริง ปี 2553 (1 ต.ค.52-25 ม.ค.53)	ปี 2552	ปี 2551
หมวดเงินกลาง	59,849,000.00	22,548,362.87	78,353,134.05	60,477,772.28
หมวดเงินเดือน				39,322,944.94
- เงินเดือนฝ่ายการเมือง	11,388,800.00	2,814,660.00	11,189,518.00	-
- เงินเดือนฝ่ายประจำ	66,211,600.00	12,956,647.61	84,159,340.81	-
หมวดค่าจ้างประจำ	-	-	-	6,714,514.06
หมวดค่าจ้างชั่วคราว	-	-	-	3,055,347.21
หมวดค่าตอบแทน	18,840,200.00	1,399,685.00	20,561,587.75	52,214,305.89
หมวดค่าใช้สอย	240,283,500.00	54,434,123.33	307,522,957.73	57,179,796.75
หมวดค่าวัสดุ	18,955,000.00	2,761,586.79	18,796,450.42	12,799,836.92
หมวดสาธารณูปโภค	4,200,000.00	1,299,885.23	3,925,891.20	3,381,600.36
หมวดเงินอุดหนุน	48,460,000.00	14,800,000.00	30,884,862.42	49,491,666.01
หมวดรายจ่ายอื่น	39,956,000.00	22,320,624.00	-	228,614,093.58
หมวดครุภัณฑ์	12,215,700.00	3,540,540.00	20,421,950.00	20,381,059.00
หมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	373,948,000.00	25,995,000.00	499,334,704.85	350,737,047.00
รวมจ่ายตามงบประมาณ (รวมเงินอุดหนุนทั่วไป)	894,307,800.00	164,871,114.83	1,075,150,397.23	884,339,984.00
- จ่ายจากเงินอุดหนุนระบบ วัตถุประสงค์ (กรมส่งเสริมฯ)	-	107,983,107.43	230,225,388.67	20,934,197.35
- จ่ายจากเงินอุดหนุนระบบ วัตถุประสงค์ด้านการศึกษา	-	72,922,554.70	230,379,752.91	59,660,597.04
- จ่ายจากงบเฉพาะกิจการสถานี ขนส่ง	9,352,100.00	1,351,279.29	9,429,560.64	8,518,365.04
รวมจ่ายทั้งสิ้น	903,659,900.00	347,128,056.25	1,545,185,099.45	973,453,143.43

3. สรุปผลการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในระยะเวลาที่ผ่านมา

3.1 ผลการนำแผนพัฒนาประจำปี 2552 ไปปฏิบัติ

แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2552-2554) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีจำนวนโครงการทั้งสิ้น 1,408 โครงการ โดยมีแผนพัฒนาประจำปี 2552 จำนวน 570 โครงการ งบประมาณ รวม 986,732,000 บาท องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สามารถนำแผนพัฒนาประจำปี 2552 ไปปฏิบัติ โดยนำไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2552 จำนวนทั้งสิ้น 486 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 85.26 งบประมาณที่ดำเนินงานตามแผน รวม 955,107,860 บาท คิดเป็นร้อยละ 96.80 ของงบประมาณที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาปี 2552 ดังแสดงตามตารางที่ 28

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประจำปี 2552

กับการนำไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2552

ยุทธศาสตร์/แนวทางการพัฒนา	จำนวนโครงการ		ร้อยละ	จำนวนงบประมาณ (บาท)		ร้อยละ
	ตามแผนพัฒนาปี 2552	ตามข้อบัญญัติปี 2552		ตามแผนพัฒนาปี 2552	ตามข้อบัญญัติปี 2552	
1. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ						
1.1 พัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในทุกระดับ ทั้งในและนอกระบบ ครอบคลุมทุกช่วงวัย	25	23		121,350,000	120,793,100	
1.2 พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ประชาชนทุกช่วงวัยได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเข้าถึงแหล่งความรู้ ทั้งที่เป็นวิทยาการสมัยใหม่ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	15	12		8,626,000	7,460,000	
1.3 เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามของคนในครอบครัวและชุมชน	5	1		1,370,000	100,000	
1.4 เสริมสร้างระบบสุขภาพที่มีคุณภาพอย่างครบวงจร ตั้งแต่การส่งเสริมการป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟู	8	7		34,050,000	35,550,000	
1.5 พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการกีฬา เพื่อสร้างนิสัยรักการกีฬาและสร้างโอกาสให้ เยาวชนพัฒนาทักษะการกีฬาสู่ความเป็นเลิศและพัฒนาไปสู่การกีฬาเพื่ออาชีพ ตามศักยภาพ	23	18		16,126,000	17,151,500	
1.6 อนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรม ศาสนา และจารีตประเพณีที่ดีงาม	23	14		8,330,000	4,530,000	
รวม	99	75	75.76	189,852,000	185,584,600	97.75
2. การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่						
2.1 ส่งเสริม และประสานการจัดทำและการใช้ผังเมืองในทุกระดับ	2	-		700,000	-	
2.2 พัฒนาระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ	231	205		296,850,000	256,821,900	
2.3 พัฒนาระบบสาธารณูปโภค และระบบสาธารณูปการที่ได้ มาตรฐาน	2	2		200,000	300,000	
2.4 พัฒนาและส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของสถานีขนส่งผู้โดยสาร	18	18		5,550,000	3,187,860	
2.5 พัฒนา ส่งเสริมการรักษาความสงบเรียบร้อย และสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในท้องถิ่น	14	9		8,442,000	6,942,000	
2.6 การป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด	8	8		8,720,000	8,520,000	
รวม	275	242	88.00	320,462,000	275,771,760	86.05
3.การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การค้า การบริการ และการลงทุน						
3.1 พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่าง ครบวงจร	3	3		1,770,000	1,420,000	
3.2 พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการผลิตและการเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตรอย่างครบวงจร	6	4		8,300,000	3,537,000	
3.3 ส่งเสริมสนับสนุนการทำการเกษตรที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3	2		31,900,000	37,837,000	
3.4 พัฒนาและส่งเสริมศักยภาพการประกอบอาชีพแก่ประชาชนและผู้ด้อยโอกาส	6	6		9,000,000	28,260,000	
3.5 ส่งเสริม และสนับสนุนการค้า การบริการ และการลงทุน	2	-		1,300,000	-	
รวม	19	15	78.95	52,270,000	71,054,000	135.94
4. การพัฒนาการท่องเที่ยว						
4.1 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา และฟื้นฟู แหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืน	6	3		12,000,000	5,800,000	
4.2 ประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว	16	12		5,030,000	5,380,000	
4.3 สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน ท้องถิ่น และสถาบันการศึกษาในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว	2	2		1,000,000	2,500,000	
4.4 พัฒนปัจจัยสนับสนุนและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว ทั้งด้านบุคลากร โครงสร้างพื้นฐาน โครงการพัฒนาคมนาคมเพื่อการเข้าถึงและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวและมาตรฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	8	6		7,522,000	7,047,000	
รวม	32	23	71.86	25,552,000	20,727,000	81.12

ยุทธศาสตร์/แนวทางการพัฒนา	จำนวนโครงการ		ร้อยละ	จำนวนงบประมาณ (บาท)		ร้อยละ
	ตามแผนพัฒนาปี 2552	ตามข้อบัญญัติปี 2552		ตามแผนพัฒนาปี 2552	ตามข้อบัญญัติปี 2552	
5. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม						
5.1 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาชน และองค์กรด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	5	3		1,700,000	1,100,000	
5.2 เสริมสร้างขีดความสามารถและระบบการเรียนรู้ในการ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2	1		750,000	400,000	
5.3 อนุรักษ์ ป่า ฟื้นฟู และเพิ่มพื้นที่ป่าและป่าต้นน้ำลำธารให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ และคงความหลากหลายทางชีวภาพ	6	1		6,700,000	1,100,000	
5.4 พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเก็บกักน้ำใช้ในการอุปโภคบริโภค และการประกอบอาชีพ	85	79		95,018,000	93,152,000	
5.5 เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม ระบบบำบัดน้ำเสียรวม และมลภาวะอื่นๆ	3	3		4,250,000	3,750,000	
รวม	101	87	86.14	108,418,000	99,502,000	91.78
6. การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี						
6.1 พัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการการเงินการคลัง และงบประมาณ ให้มีประสิทธิภาพ ภายใต้หลักธรรมาภิบาล	15	15		250,121,000	262,661,500	
6.2 พัฒนาระบบการให้บริการและเพิ่มขีดสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกระดับอย่างต่อเนื่อง	15	15		22,887,000	21,187,000	
6.3 เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นทุกชั้นตอน	9	9		8,470,000	8,690,000	
6.4 เสริมสร้างการพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่นให้โปร่งใส สุจริต ยุติธรรม เพื่อสนับสนุนการสร้างวิถีประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาล	3	3		1,500,000	1,500,000	
6.5 พัฒนาภาวะความเป็นผู้นำท้องถิ่นที่มีคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล	2	2		7,200,000	8,430,000	
รวม	44	44	100.00	290,178,000	302,468,500	104.24
รวมทั้ง 6 ยุทธศาสตร์	570	486	85.26	986,732,000	955,107,860	96.80

3.2 ผลการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในระยะที่ผ่านมา

การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในระยะที่ผ่านมา ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ระยะ 5 ปี พ.ศ.2551-2555 เพื่อให้บรรลุไปสู่วิสัยทัศน์การพัฒนาที่กำหนดไว้ว่า จะมุ่งมั่นพัฒนาขอนแก่นให้น่าอยู่ ส่งเสริมการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการบริหารจัดการที่ดี ภายใต้ยุทธศาสตร์ 6 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย (1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ (2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ (3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การค้า การบริการ และการลงทุน (4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว (5) ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (6) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี การพัฒนาที่ผ่านมาส่งผลให้คุณภาพชีวิตของคนในจังหวัดขอนแก่นดีขึ้น โดยดูได้จากมีครัวเรือนที่ผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัด จปฐ. เพิ่มขึ้น จากปี 2551 จำนวน 1 ตัวชี้วัด โดยการพัฒนาที่ผ่านมาก่อให้เกิดผลในแต่ละด้าน โดยสรุปดังนี้

1. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ แนวทางการพัฒนาครอบคลุมการพัฒนาทุกด้าน ทั้งการพัฒนาคน การศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา และการสาธารณสุข ผลที่ได้จากการพัฒนา ที่สำคัญมีดังนี้

1.1 ด้านการศึกษา ระบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมีคุณภาพ โดยมีโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่ผ่านการประเมิน

มาตรฐานคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) แล้วรวม 15 โรง จากทั้งหมด 19 โรง

1.2 ด้านศิลปะและวัฒนธรรม ประเพณีและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญได้รับการอนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่ ให้เป็นที่รู้จักโดยแพร่หลาย โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมประเพณีสำคัญของจังหวัด เพื่ออนุรักษ์ พื้นฟู และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้รู้จัก ที่สำคัญ เช่น งานประเพณีผูกเสี่ยวและงานกาชาดจังหวัดขอนแก่น งานประเพณีสัปดาห์ชาตรีภูษานิยาลย์ ปราสาทเปือยน้อย ประเพณีบุญกุ่มข้าวใหญ่ และงานเทศกาลมปลาน้ำแดง แง่ผ้าฝ้าย เป็นต้น นอกจากนี้ยังส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวอีสานให้คงอยู่ และเป็นที่รู้จัก เช่น ประเพณีบุญบั้งไฟ

1.3 ด้านกีฬา ส่งเสริมและสนับสนุนไปสู่กีฬาเพื่ออาชีพ โดยส่งเสริม และพัฒนานักกีฬาทุกประเภทให้มีความเป็นเลิศตามศักยภาพ โดยประเภทกีฬาที่ส่งเสริม ได้แก่ จัดการแข่งขันฟุตบอลลีคดิวิชั่น กีฬาวอลเลย์บอลลีคอาชีพ ตะกร้อ เปตองเยาวชนและประชาชน นอกจากนี้ ยังอนุรักษ์กีฬาพื้นเมืองเพื่อให้คงอยู่ โดยจัดการแข่งขันหมากรุกไทยขึ้น เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาักกีฬาเยาวชน และประชาชนรวมถึงผู้สูงอายุ เพื่อพัฒนาไปสู่การแข่งขันในระดับสากล หรือระดับที่สูงขึ้น

1.4 ด้านการสาธารณสุข ได้สนับสนุนการป้องกันและควบคุมโรคอุบัติใหม่ร้ายแรง เช่น ไข้หวัดนก ไข้หวัด 2009 ซึ่งในปี พ.ศ.2552 มีการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัด 2009 ทำให้มีผู้ป่วยและผู้ติดเชื้อจำนวนมาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชน โดยจัดพิมพ์คู่มือการป้องกันโรคแจกจ่ายแก่ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น และสนับสนุนวัสดุการแพทย์เพื่อควบคุมและป้องกันการระบาด สนับสนุนแก่หน่วยงานด้านสาธารณสุข สำหรับแจกจ่ายแก่ประชาชน เช่น หน้ากากอนามัย และเจลล้างมือ เป็นต้น ในปี พ.ศ. 2553 ได้เตรียมความพร้อมกับการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิด เอ (H1 N1) โดยจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ในการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ สนับสนุนสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น และโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เช่น น้ำยาฆ่าเชื้อโรค หน้ากากอนามัยชนิดผ้า เจลล้างมือ และเสื้อกาวน์พร้อมหมวกคลุม เป็นต้น

2. ด้านการพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ แผนพัฒนาครอบคลุมการพัฒนาในด้านการพัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคมขนส่ง การพัฒนาระบบการให้บริการของสถานีขนส่งผู้โดยสาร และการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน โดยสรุปผลการพัฒนามีดังนี้

2.1 พัฒนาถนนในความรับผิดชอบให้ได้มาตรฐานทางหลวงท้องถิ่น รวมถึงการก่อสร้างปรับปรุง บูรณะซ่อมแซม เส้นทางไม่น้อยกว่า 500 สายทาง ในช่วงแผนพัฒนา พ..2551-2553 ทำให้มีระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งที่สะดวก และปลอดภัยเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัดครอบคลุมทั้ง 26 อำเภอ

2.2 พัฒนาสถานีขนส่งผู้โดยสารที่ได้รับถ่ายโอนทั้ง 3 สถานี ได้แก่ สถานีขนส่งผู้โดยสารอำเภอบ้านไผ่ สถานีขนส่งผู้โดยสารอำเภอชุมแพ และสถานีขนส่งผู้โดยสารอำเภอภูเวียง

ครอบคลุมทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก อาทิ แก๊วอีเอ็ม พัดลมไอน้ำ และระบบความปลอดภัยแก่ผู้มาใช้บริการสถานีขนส่ง โดยติดตั้งที่วิ้งจระปัด และจัดเวรยามรักษาความปลอดภัยประจำ ทำให้อาคารสถานีขนส่งผู้โดยสารอำเภอชุมแพ ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้รับโลรางวัลสุดยอดส่วนแห่งปี 2552 ระดับเขต ประเภทสถานีขนส่งทางบก

2.3 การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยในท้องถิ่น มีหลักสูตรอบรมอาสาสมัครตำรวจบ้าน โดยมีผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรอาสาสมัครตำรวจบ้านมากกว่า 500 นาย นอกจากนี้ยังพัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบอุทกภัย วาตภัย และภัยแล้ง แก่ผู้ประสบภัยอย่างทันท่วงที โดยบูรณาการกับส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในปี 2551 - 2552 ได้ให้ความช่วยเหลือเครื่องอุปโภคบริโภคแก่ผู้ประสบภัย จำนวนประมาณ 37,000 ราย และสนับสนุนน้ำอุปโภค-บริโภคมากกว่า 577 เท็ม คิดเป็นปริมาณน้ำ 5,588,000 ลิตร นอกจากนี้ยังได้สนับสนุนเครื่องสูบน้ำแก่เกษตรกรมากกว่า 100 ครั้ง

3. การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การค้า การบริการ และการลงทุน เน้นการพัฒนาเพื่อเพิ่มรายได้และสร้างโอกาสการมีงานทำแก่ประชาชนทุกกลุ่ม ครอบคลุมทั้งกลุ่มประชาชนทั่วไป เกษตรกร และผู้ด้วยโอกาส โดยผลการพัฒนามีดังนี้

3.1 ผู้พิการทางสายตาและผู้พิการทางด้านการเดิน ขา และสมอง จำนวน 200 ราย มีอาชีพและมีรายได้ สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยจัดอบรมหลักสูตรการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้นแก่คนพิการ หลักสูตรการนวดแผนไทยโดยใช้สมุนไพรไทย หลักสูตรส่งเสริมบุคลิกภาพผู้พิการทางสายตา การทำพวงกุญแจให้แก่ผู้พิการทางสายตา และหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่คนพิการทางด้านการเดิน ขา และสมอง

3.2 เกิดกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มเพาะเลี้ยงเห็ด และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เช่น กลุ่มแปรรูปน้ำสมุนไพร กลุ่มผลิตภัณฑ์ของใช้ในครัวเรือน และกลุ่มแปรรูปอาหาร เป็นต้น กระจายใน 26 อำเภอ โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ส่งเสริม สนับสนุนการฝึกอบรมด้านอาชีพต่าง ๆ แก่ผู้สนใจตามความต้องการ รวมถึงสนับสนุนปัจจัยการผลิต เพื่อให้ประชาชนมีอาชีพเสริมและรายได้เพิ่มมากขึ้น

3.3 มีหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ รวม 6 หมู่บ้าน โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้พัฒนาและส่งเสริมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ตามโครงการหมู่บ้านนำร่องเศรษฐกิจพอเพียง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2551 เป็นต้นมา และนำมาขยายผลตามโครงการ 1 อำเภอ 1 หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีหมู่บ้านนำร่องเศรษฐกิจพอเพียง ใน 5 อำเภอ 6 หมู่บ้าน ดังนี้

- (1) บ้านท่าแร่ หมู่ 10 ตำบลดอนหัน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
- (2) บ้านใหม่ชัยพร หมู่ 7 ตำบลพระบุ อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น
- (3) บ้านวังหิน หมู่ 2 ตำบลสระแก้ว อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น
- (4) บ้านวังหิน หมู่ 7 ตำบลสระแก้ว อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น
- (5) บ้านหนองบัวแดง หมู่ 5 ตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น
- (6) บ้านชีวังแคน หมู่ 13 ตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

3.4 เกษตรกรมีสระน้ำในไร่นา จำนวน 2,087 ราย โดยได้ขุดสระน้ำในไร่นาแก่เกษตรกรใน 26 อำเภอ ตามโครงการส่งเสริมการทำเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งทำให้เกษตรกรมีน้ำใช้ในการปลูก

ผัก เลี้ยงปลา และทำเกษตรผสมผสาน ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากข้อมูล จปฐ. ปี 2552 พบว่า ภาพรวมของจังหวัดขอนแก่นมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี 44,187.73 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2551 จำนวน 2,475.73 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.60 (ปี 2551 รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี 41,712 บาท)

4. การพัฒนาการท่องเที่ยว ในการพัฒนาให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม ตั้งแต่ การฟื้นฟู การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว ทั้งด้านบุคลากร โครงสร้างพื้นฐาน และโครงการการคมนาคม ผลการพัฒนามีดังนี้

4.1 แหล่งท่องเที่ยวสวนเต่า บ้านกอก ตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด สำหรับให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์

4.2 แหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านจุงอาจ บ้านโคกสง่า ตำบลทรายมูล อำเภอน้ำพอง มีความพร้อมในด้านการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ทั้งในด้านสถานที่นั่งชม กิจกรรมการแสดง และศูนย์การเรียนรู้การเลี้ยงจุงอาจแก่นักท่องเที่ยว

4.3 จัดทำสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดขอนแก่น ทั้งในรูปแบบหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อ DVD และการจัดนิทรรศการด้านการท่องเที่ยวในงานสำคัญต่าง ๆ เช่น หนังสือแนะนำแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น “เที่ยวขอนแก่น เมืองหมอแคนแดนอีสาน ไปกับ นายกอบจ.ขอนแก่น” และเอกสารแผ่นพับแหล่งท่องเที่ยว

4.4 จัดทำสารคดีแนะนำแหล่งท่องเที่ยว เผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์ ชื่อชุด “เที่ยวสุขใจไปกับ อบจ.ขอนแก่น

4.5 ร่วมจัดนิทรรศการส่งเสริมการท่องเที่ยวในงานต่าง ๆ อาทิ งาน “เที่ยวทั่วไทย ไปทั่วโลก Thai International Travel Fair 2008 ครั้งที่ 5” ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติ และงาน “มหกรรมท่องเที่ยวอีสาน : เสน่ห์ชีวิตและวัฒนธรรม Udon Travel Show : Gateway to Indochina” เป็นต้น

5. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนามุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และองค์กรเครือข่ายด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยเสริมสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่คนในชุมชน ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นให้มีคุณค่า และคงความหลากหลายทางชีวภาพ โดยผลการพัฒนาที่ผ่านมา มีดังนี้

5.1 จัดตั้งธนาคารวัสดุรีไซเคิลในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ แล้ว รวม 150 แห่ง โดยการจัดอบรมให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการ และสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเงินทุนในการดำเนินงานธนาคารวัสดุรีไซเคิลแก่สถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ทำให้ลดปัญหาการกำจัดขยะ และสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้

5.2 เกิดเครือข่ายด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยได้จัดอบรมให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่า และการเฝ้าระวังแหล่งน้ำ แก่เยาวชนและอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในจังหวัดขอนแก่น รวม 1,500 ราย ทำให้เกิดเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของเยาวชน

และเครือข่ายในการเฝ้าระวังแหล่งน้ำที่สำคัญของจังหวัด คือ ลำน้ำพอง และลำน้ำชี รวมถึงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากป่าในชุมชน

5.3 เกิดชุมชนต้นแบบในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำหรับเป็นตัวแทนและศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของหมู่บ้านและชุมชน โดยมีชุมชนต้นแบบที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เข้าไปส่งเสริมและพัฒนาแล้ว รวม 4 ชุมชน ได้แก่ (1) บ้านเป่า ตำบลบ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ (2) บ้านดอนป่าแดง ตำบลโคกสำราญ อำเภอบ้านแฮด (3) บ้านท่ามะเดื่อ ตำบลท่ากระเสริม อำเภอน้ำพอง และ (4) บ้านดงสระคร่าน ตำบลวังสาว อำเภอภูพาน

5.4 มีฝ่ายเสริมสร้างระบบนิเวศน์ต้นน้ำ (Check Dam) แบบประชาอาสา ใน 6 อำเภอ รวม 300 ฝ่าย ได้แก่ อำเภอเขาสวนกวาง กระนวน ภูพาน โคกโพธิ์ไชย ชุมแพ และหนองนาคำ ซึ่งจะช่วยชะลอการไหล และลดความรุนแรงของกระแสน้ำในลำธาร เพิ่มความชุ่มชื้นของป่าต้นน้ำลำธาร ส่งผลให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศป่าต้นน้ำลำธาร และสามารถกักเก็บน้ำไว้เป็นแหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคของมนุษย์และสัตว์ป่า รวมถึงใช้สำหรับการเกษตรกรรมอย่างเพียงพอ

6. การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี เป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ให้มีประสิทธิภาพ ทั้งระบบการบริหารจัดการ การเงิน การคลัง และงบประมาณ โดยยึดหลักการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาล รวมถึงการพัฒนาเพิ่มขีดสมรรถนะแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานและให้บริการอย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาที่ผ่านมาได้มีการนำนวัตกรรมและระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานและให้บริการแก่ประชาชน เพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการรับบริการ ตลอดจนการเสริมสร้างภาวะผู้นำแก่ผู้บริหารท้องถิ่น และผู้นำท้องถิ่น ให้มีคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ซึ่งผลการพัฒนาที่ผ่านมา มีดังนี้

6.1 มีระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น โดยได้ว่าจ้างมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นที่ปรึกษาพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อให้บริการและสนับสนุนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดขอนแก่น ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงกับสถานการณ์ของพื้นที่

6.2 มีระบบช่วยในการจัดเก็บรายได้ โดยจัดทำแผนที่ภาษี สำหรับใช้ในการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ให้สามารถจัดเก็บภาษีได้เพิ่มมากขึ้น

6.4 มีศูนย์เครือข่ายเพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น โดยได้จัดตั้งศูนย์เครือข่ายเพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น หรือ Khon Kaen Clinic Center ขึ้น ณ ศาลาประชาคมจังหวัดขอนแก่น เพื่อเป็นศูนย์ประสานการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น และให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนและบุคลากรขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดขอนแก่น ในรูปแบบ Internet และห้องสมุด

บทที่ 3

การวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

3.1 หลักและแนวคิดในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในระยะ 5 ปี พ.ศ.2554-2558 ยึดหลักและแนวคิดการพัฒนาที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับแนวนโยบายและทิศทางการพัฒนาในระดับต่าง ๆ ทั้ง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ทิศทางการพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) แนวนโยบายรัฐบาล กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (ร้อยเอ็ด-ขอนแก่น-มหาสารคาม-กาฬสินธุ์) แผนพัฒนาจังหวัดขอนแก่น และนโยบายนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่ได้แถลงต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตลอดจนภารกิจและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นที่บัญญัติไว้ในระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังคำนึงถึงศักยภาพการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และปัญหา ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยน้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวทางปฏิบัติ ที่เน้น “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น ให้อยู่ดีมีสุข ควบคู่ไปกับการพัฒนาความสมดุลทุกมิติการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นองค์รวม เพื่อให้ขอนแก่นเป็นเมืองน่าอยู่ โดยทิศทางการพัฒนาในระดับต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับกรอบแนวคิดในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่สำคัญมีดังนี้

3.1.1 นโยบายและทิศทางการพัฒนาประเทศ

● แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทยไว้ว่า จะมุ่งพัฒนาสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” (Green and Happiness Society) คนไทยมีคุณธรรมนำความรอบรู้ รู้เท่าทันโลก ครอบครัวยุติธรรม ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน อยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี” โดยกำหนดพันธกิจเพื่อให้การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 มุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ภายใต้แนวปฏิบัติของ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ไว้ดังนี้

- (1) พัฒนาคอนให้มีคุณภาพ คุณธรรม นำความรอบรู้อย่างเท่าทัน
- (2) เสริมสร้างเศรษฐกิจให้มีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม

- (3) ดำรงความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ และคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (4) พัฒนาระบบบริหารจัดการประเทศให้เกิดธรรมาภิบาลภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

รูปที่ 7 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)

5 ยุทธศาสตร์การพัฒนา

- ① ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้
- ② ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมเป็นฐานที่มั่นคงของประเทศ
- ③ ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน
- ④ ยุทธศาสตร์การพัฒนามาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากร และคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- ⑤ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ

● แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) อยู่ระหว่างดำเนินการ โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งกรอบแนวคิดของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 มีหลักการที่สำคัญดังนี้

1. พัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกระดับ
2. ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ให้มีความสำคัญกับการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชน
3. พัฒนาประเทศสู่ความสมดุลในทุกมิติ อย่างบูรณาการ และเป็นองค์รวม
4. ยึดวิสัยทัศน์ประเทศไทยปี พ.ศ.2570 เป็นเป้าหมาย โดยวิสัยทัศน์ประเทศไทย ปี พ.ศ.2570 กำหนดไว้ว่า “คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีมิตรไมตรีบนวิถีชีวิตแห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรมประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาล การบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง มีคุณภาพ สังคมมี

ความปลอดภัยและมั่นคง อยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ระบบการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน อยู่บนฐานทางเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในเวทีโลก สามารถอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี”

วิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 กำหนดไว้ว่า “ประเทศมีความมั่นคง เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” โดยมีเป้าหมายหลักในเชิงตัวชี้วัด ดังนี้

1. โครงสร้างเศรษฐกิจมีความสมดุล เข้มแข็งและพึ่งพาตนเอง
2. ความสามารถในการแข่งขันของประเทศสูงขึ้น
3. หลักประกันทางสังคมที่มีคุณภาพครอบคลุมประชากรไทยทุกคน
4. สังคมไทยมีความสุข อย่างมีธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ประกอบด้วย 7 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การสร้างฐานการผลิตที่ส่งเสริมการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจอย่างเข้มแข็งและสมดุล
2. ยุทธศาสตร์การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการผลิต การค้า และการลงทุนในประเทศ และเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในภูมิภาค
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนให้เหมาะสมตามช่วงอายุ
4. ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างทางสังคมให้เป็นสังคมที่มั่นคง เป็นธรรม มีพลัง และเอื้ออาทร
5. ยุทธศาสตร์การเป็นเศรษฐกิจและสังคมสีเขียว
6. ยุทธศาสตร์การสร้างสมดุลและมั่นคงของพลังงานและอาหาร
7. ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของภาคและพื้นที่เศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืน

● นโยบายรัฐบาล ฯพณฯ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

ฯพณฯ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา ในวันจันทร์ที่ 29 ธันวาคม 2551 มีสาระสำคัญดังนี้

ในปี 2552 รัฐบาลตระหนักว่าเศรษฐกิจไทยจะเผชิญภาวะวิกฤตที่สำคัญ โดยเฉพาะในช่วงครึ่งแรกของปีคือ ในไตรมาสที่หนึ่งภาวะเศรษฐกิจโลกที่ซบเซา คาดว่าจะส่งผลให้การส่งออกและการท่องเที่ยวซึ่งเป็นสาขาสำคัญในการสร้างรายได้ของประเทศชะลอตัวอย่างมาก การชะลอตัวของกำลังซื้อทั้งในและนอกประเทศจะส่งผลให้การใช้จ่ายการผลิตในภาคอุตสาหกรรมลดลง รายได้ของแรงงานจะลดลง เนื่องจากนายจ้างให้ลดเวลาการทำงานหรือลดค่าจ้างลง ในไตรมาสที่สอง ผลกระทบที่สองจากภาวะเศรษฐกิจโลกซบเซา คือ การบริโภคและการลงทุนในประเทศจะชะลอตัวลงจากรายได้ของประชาชนที่ลดลงและกำลังการผลิตที่ยังมีเกินความต้องการ นอกจากนั้นจะมีแรงกดดันให้ราคาสินค้าลดลง ส่งผลให้ผู้ประกอบการและเกษตรกรมีรายได้ลดลง หรืออาจมีการปิดกิจการ ส่วนในภาคอุตสาหกรรมหากการใช้จ่ายการผลิตต่ำกว่าร้อยละ 50 ก็คาดว่าจะเริ่มมีการเลิกจ้างงาน ดังนั้น การว่างงานจะรุนแรงในไตรมาสที่ 2-3 รัฐบาลจึงถือเป็น

ภารกิจเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจที่ให้ความสำคัญกับการเร่งสร้างรายได้และลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน โดยวางมาตรการแยกตามกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับความเดือดร้อน เพื่อพายุการบริโภคในประเทศไม่ให้ถดถอยจนเกินไป และทดแทนรายได้จากการส่งออกและการท่องเที่ยวที่ลดลง นอกจากนั้นจะดำเนินการกระตุ้นการลงทุนภาคเอกชนเพื่อให้มีการจ้างงานและโอกาสทางเศรษฐกิจในสาขาต่อเนื่องอื่น ๆ เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจและป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการว่างงานและหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นอย่างรุนแรง

นอกจากปัญหาเศรษฐกิจเร่งด่วนดังกล่าว รัฐบาลให้ความสำคัญแก่ปัญหาพื้นฐานระยะยาวของประเทศ เนื่องจากการผลิตและการบริการของประเทศไทยเริ่มพบกับข้อจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติ ค่าจ้างแรงงาน ที่ดิน ต้นทุนการผลิต ต้นทุนการขนส่ง ส่งผลให้สูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขัน ประกอบกับการพึ่งพา เทคโนโลยี และช่องทางการตลาดจากบริษัทต่างประเทศ ส่งผลให้ผลตอบแทนของผู้ประกอบการไทยและมูลค่าเพิ่มในประเทศเกิดขึ้นไม่มากเท่าที่ควร จึงมีความจำเป็นในการเร่งปรับโครงสร้างการผลิตไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ และสร้างความเข้มแข็งให้กับสภาพแวดล้อมในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เช่น ความมีเสถียรภาพของเศรษฐกิจ ส่วนรวม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างความมั่นคงด้านพลังงานและเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้พลังงาน เป็นต้น

ด้านสังคม รัฐบาลให้ความสำคัญกับการปฏิรูประบบการศึกษาและเรียนฟรี 15 ปีการเพิ่มคุณภาพการบริการด้านสาธารณสุข การแก้ไขปัญหาหยาสาเหตติและดูแลความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ด้านโครงสร้างประชากรสัดส่วนประชากรวัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีสัดส่วนจากร้อยละ 10.82 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 12.86 ในปี 2554 ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการจัดบริการทางสังคมในทุกรูปแบบ นอกจากนั้นยังมีแรงงานนอกระบบจำนวน 23.3 ล้านคนที่รัฐจะต้องดูแลภายใต้ระบบคุ้มครองแรงงาน รวมทั้งการจัดสวัสดิการและบริการทางสังคมแก่ผู้ด้อยโอกาสและคนยากจนให้ทั่วถึงด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ก็ยังมีความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่องและเกิดปัญหาความขัดแย้งของการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสำคัญอยู่ในระดับต่ำไม่เหมาะสมต่อการนำมาใช้ประโยชน์ การควบคุมและกำจัดมลพิษยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำให้มลพิษทางน้ำ อากาศ และเสียง รวมทั้งของทิ้งเสีย มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและจะเป็นปัญหาต่อระบบนิเวศในอนาคต ดังนั้นรัฐบาลให้ความสำคัญกับการรักษาสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทุนทรัพยากรธรรมชาติ และสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี การสร้างความเป็นธรรมให้ชุมชนมีสิทธิในการเข้าถึงและจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ และการส่งเสริมให้เกิดการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาพื้นที่และการบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ การเพิ่มขีดความสามารถและความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น พร้อมกับสนับสนุนการดำเนินงานให้ยึดหลักธรรมาภิบาลและปรับระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพมุ่งตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ความรับผิดชอบต่อชุมชน และมีความโปร่งใสมากขึ้น เป็นต้น

นโยบายของรัฐบาลตามที่ได้แถลงต่อรัฐสภาภายใต้กรอบการดำเนินงานนี้ แบ่งเป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะดำเนินการในปีแรก คือ นโยบายข้อ (1) นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก และเรื่องที่จะดำเนินการในช่วง 3 ปี คือ นโยบายข้อ 2-8 ได้แก่ (2) นโยบายความมั่นคงของรัฐ (3) นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต (4) นโยบายเศรษฐกิจ (5) นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (6) นโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม (7) นโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (8) นโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

● แผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2551-2554

การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลโดยการนำของ ฯพณฯ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างความปรองดองสมานฉันท์ในสังคมไทย นำประเทศให้ผ่านพ้นผลกระทบวิกฤตเศรษฐกิจของโลก และพัฒนาไปสู่การเจริญเติบโตที่ยั่งยืน ซึ่งจะนำความอยู่ดีมีสุขมาสู่ประชาชน การจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2552 – 2554 ของรัฐบาลยึดเจตนารมณ์ของคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2551 ตลอดจนแผนพัฒนาประเทศในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 เป็นต้น เป็นแนวทางในการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งแต่ละส่วนราชการจะต้องนำไปเป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 9 และมาตรา 16

วิสัยทัศน์ของรัฐบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2552-2554 รัฐบาลจะมุ่งมั่นนำประเทศไทยให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจโลกและพัฒนาไปสู่การเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน แก้ไขวิกฤตทางสังคมที่มีความแตกแยกและพัฒนาให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ยุติวิกฤตทางการเมืองและปฏิรูปการเมืองให้มีความมั่นคงตามแนวทางระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งนี้ รัฐบาลจะดำเนินการให้บรรลุภารกิจดังกล่าวภายใต้แนวทางพื้นฐานหลัก 4 ประการคือ

1. ปกป้องและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ให้มีความมั่นคงในการเป็นศูนย์รวมจิตใจและความรักสามัคคีของคนในชาติ และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ไว้เหนือความขัดแย้งทุกรูปแบบ พร้อมทั้งดำเนินการทุกวิถีทางอย่างจริงจังเพื่อป้องกันมิให้มีการล่วงละเมิดพระบรมเดชานุภาพ
2. สร้างความปรองดองสมานฉันท์ บนพื้นฐานของความถูกต้อง ยุติธรรมและการยอมรับของทุกภาคส่วน
3. พัฒนาเศรษฐกิจ ให้ขยายตัวอย่างยั่งยืน และบรรเทาผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจที่ประชาชนจะประสบ
4. พัฒนาประชาธิปไตยและระบบการเมือง ให้มีความมั่นคง มีการปฏิบัติตามกฎหมาย และบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาค เป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของสากล

แผนบริหารราชการแผ่นดินรัฐบาลโดยการนำของ ฯพณฯ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีดังนี้
นโยบายที่ 1 นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก

- 1.1 การสร้างความเชื่อมั่นและกระตุ้นเศรษฐกิจในภาพรวม เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น

แก่ภาคประชาชนและเอกชนในการลงทุนและการบริโภค

1.2 การรักษาและเพิ่มรายได้ของประชาชน

1.3 การลดภาระค่าครองชีพของประชาชน

1.4 จัดตั้งคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ และคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.)

นโยบายที่ 2 ความมั่นคงของรัฐ

2.1 ปกป้องและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

2.2 เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศให้มีความพร้อมในการรักษา

เอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งดินแดน๒.๒ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศให้มีความพร้อมในการรักษาเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งดินแดน

2.3 เสริมสร้างสันติภาพของการอยู่ร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้าน

2.4 แก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบไม่ให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคง

2.5 เสริมสร้างศักยภาพในการจัดการกับปัญหายาเสพติดข้ามชาติ

นโยบายที่ 3 สังคมและคุณภาพชีวิต

3.1 นโยบายการศึกษา

3.2 นโยบายแรงงาน

3.3 นโยบายด้านสาธารณสุข

3.4 นโยบายศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

3.5 นโยบายสวัสดิการสังคม และความมั่นคงของมนุษย์

3.6 นโยบายการกีฬาและนันทนาการ

นโยบายที่ 4 เศรษฐกิจ

4.1 นโยบายการบริหารเศรษฐกิจมหภาค

4.2 นโยบายปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ

4.2.1 ภาคเกษตร

4.2.2 ภาคอุตสาหกรรม

4.2.3 ภาคการท่องเที่ยวและบริการ

4.2.4 นโยบายการตลาด การค้า และการลงทุน

4.3 นโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

4.4 นโยบายพลังงาน

4.5 นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

นโยบายที่ 5 ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.1 คุ่มครองและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรธรณี ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งฟื้นฟูอุทยานทางทะเลอย่างเป็นระบบ

5.2 คุ่มครองและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญเชิงระบบนิเวศ เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

5.3 จัดให้มีระบบการป้องกัน รวมทั้งเตือนภัยและบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประสบภัยธรรมชาติ

5.4 ควบคุมและลดปริมาณของเสียที่กลายมาเป็นมลพิษทั้งในรูปขยะ ขยะอันตราย มลพิษทางอากาศ กลิ่น เสียง และน้ำเสีย

5.5 พัฒนาศักยภาพความรู้ในการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.6 ปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์

นโยบายที่ 6 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม

6.1 ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการวิจัยตามแนวพระราชดำริ การวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งงานวิจัยขั้นพื้นฐาน และงานวิจัยประยุกต์

6.2 เร่งรัดผลิตบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและบุคลากรด้านการวิจัยให้สามารถตอบสนองความต้องการของภาคการผลิต

6.3 ปฏิรูประบบการวิจัยและพัฒนาของประเทศ

นโยบายที่ 7 การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

7.1 พัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในทุกมิติและทุกระดับ

7.2 ส่งเสริมความร่วมมือเพื่อสร้างความแข็งแกร่งของอาเซียน ในวาระที่ไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน และบรรลุการจัดตั้งประชาคมอาเซียนตามกฎบัตรอาเซียน

7.3 ส่งเสริมความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับประเทศมุสลิมและองค์กรมุสลิมระหว่างประเทศ

7.4 กระชับความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับประเทศที่มีบทบาทสำคัญของโลกและประเทศคู่ค้าของไทยในภูมิภาคต่าง ๆ

7.5 ส่งเสริมการมีบทบาทร่วมกับประชาคมโลก ในเรื่องกำหนดบรรทัดฐานระหว่างประเทศ

7.6 สนับสนุนการเข้าร่วมในข้อตกลงระหว่างประเทศทั้งทวิภาคีและพหุภาคีที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศ

7.7 ส่งเสริมการรับรู้และความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในโลกที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย

7.8 สร้างความเชื่อมั่นของต่างประเทศต่อประเทศไทยและการเข้าถึงระดับประชาชน

7.9 คุ้มครองและส่งเสริมสิทธิและผลประโยชน์ของคนไทย แรงงานไทย และภาคธุรกิจเอกชนไทยในต่างประเทศ และสนับสนุนการสร้าง ความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนไทยในต่างประเทศ

นโยบายที่ 8 การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

8.1 ประสิทธิภาพการบริหารราชการแผ่นดิน

8.2 กฎหมายและการยุติธรรม

8.3 สื่อและการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

3.1.2 ทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดและจังหวัด

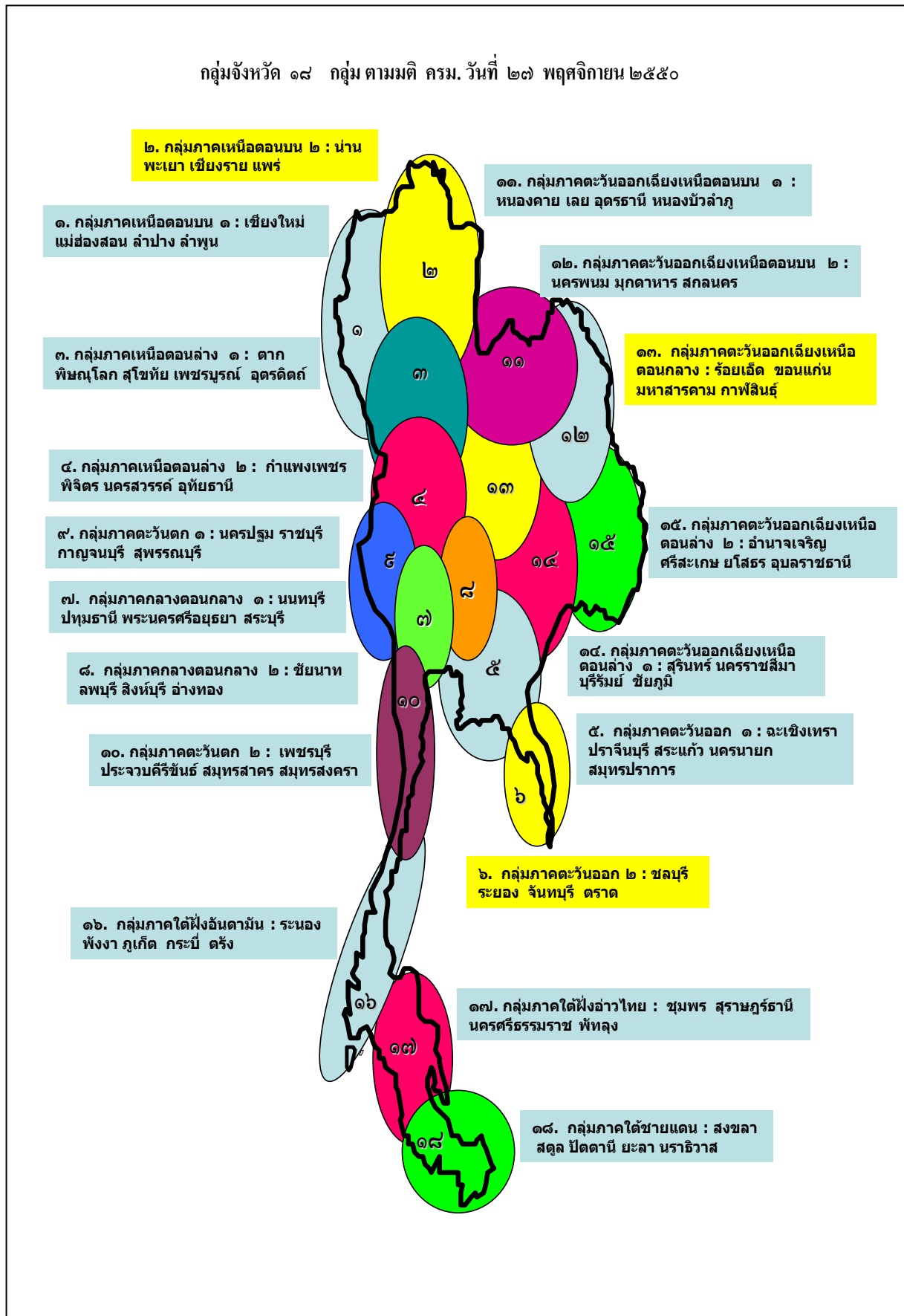
- แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

(กลุ่มจังหวัดร้อยเอ็ด-ขอนแก่น-มหาสารคาม-กาฬสินธุ์)

คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2550 จัดแบ่งกลุ่มจังหวัด เป็น 18 กลุ่มจังหวัด โดยจังหวัดขอนแก่น จัดอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ประกอบด้วย จังหวัดขอนแก่น ร้อยเอ็ด มหาสารคาม และกาฬสินธุ์ หรือเรียกว่ากลุ่ม “ร้อยแก่นสารสินธุ์” (ร้อย มาจาก ร้อยเอ็ด, แก่น มาจาก ขอนแก่น, สาร มาจาก มหาสารคาม, สินธุ์ มาจาก กาฬสินธุ์)

รูปที่ 8 แสดงการจัดกลุ่มจังหวัด 18 กลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัด ๑๘ กลุ่ม ตามมติ ครม. วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

กลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดไว้ว่า “เป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมแปรรูปพืชอาหารและพลังงานทดแทน” โดยมีเป้าหมายการพัฒนา เพื่อ

- (1) สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการเกษตร
- (2) เพิ่มการลงทุนของภาคเอกชนในอุตสาหกรรมการเกษตร

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา 3 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1) พัฒนามาตรฐานและประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตร

● เป้าประสงค์

- เพิ่มประสิทธิภาพระบบการผลิตภาคเกษตร
- สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตด้านการเกษตร
- สร้างความสมดุลระหว่างการผลิตพืชอาหารและพืชพลังงานทดแทน

● กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา โดยการพัฒนาปัจจัยและโครงสร้างพื้นฐานของ

ระบบการผลิต ได้แก่ การบริหารจัดการระบบน้ำเพื่อการเกษตร การวิจัย/พัฒนาและส่งเสริมการใช้พันธุ์ดี การปรับปรุงโครงสร้างและการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของสภาพดินควบคู่กับการสนับสนุน การพัฒนา มาตรฐานการผลิตภาคเกษตรที่ดีและเหมาะสม(GAP) ภายใต้ระบบการกำหนดเขตพื้นที่ (Zoning) เพื่อส่งเสริมการผลิต

2) สร้างความพร้อมในการส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร

● เป้าประสงค์ เพื่อพัฒนากลุ่มจังหวัดให้เป็นพื้นที่ที่น่าลงทุนด้านอุตสาหกรรม

● กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา โดยการพัฒนาปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อ

การลงทุน เช่น ระบบ Logistic ระบบคลังสินค้าเกษตร (ไซโล) ฯลฯ การพัฒนาฝีมือแรงงานที่จำเป็นต่อการลงทุนควบคู่ไปกับการสร้างผู้ประกอบการใหม่และการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการเดิม รวมถึงการสร้างความพร้อมด้านวัตถุดิบที่จำเป็นต่อการลงทุนของภาคอุตสาหกรรม

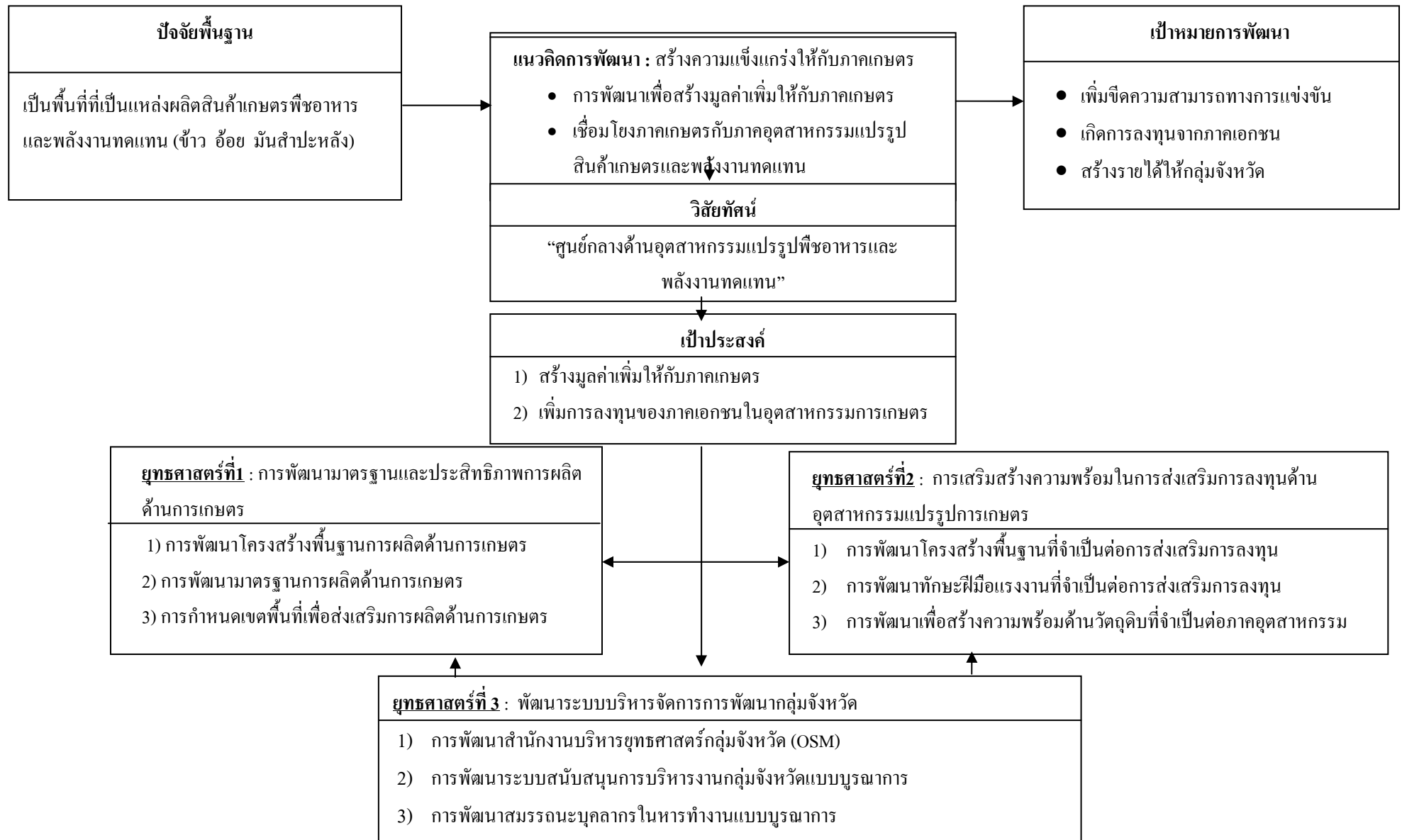
3) พัฒนาระบบบริหารจัดการการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

● เป้าประสงค์ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเชิงบูรณาการของกลุ่มจังหวัด

● กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา โดยการปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารและการ

ประสานงานของสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด การปรับปรุงและพัฒนาระบบสนับสนุนการบริหาร เช่น ระบบข้อมูลเพื่อการวางแผน ระบบการติดตามและประเมินผล การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหาร และการพัฒนาบุคลากร

รูปที่ 9 สรุปกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง พ.ศ. 2554-2556

- **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น พ.ศ.2554 - 2557**

แผนพัฒนาจังหวัดขอนแก่น กำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาไว้ใน 3 ระดับ สำหรับเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ให้ครอบคลุมมิติการพัฒนาทั้งระดับชุมชน เมือง และภูมิภาค โดยกำหนดประเด็นมุ่งเน้นในการพัฒนาจังหวัดขอนแก่นใน 3 ระดับ (3H) คือ

1. ระดับชุมชน เพื่อสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง มีความสุข (Happiness community)
2. ระดับเมือง เพื่อมุ่งสู่การเป็นนครน่าอยู่ (Healthy City)
3. ระดับภูมิภาค เพื่อก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคด้านเศรษฐกิจ การคมนาคม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Hub of Region)

แผนพัฒนาจังหวัดขอนแก่น กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “ขอนแก่นเมืองน่าอยู่ เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงเครือข่าย การค้า การลงทุน การบริการ และการคมนาคมขนส่งในภูมิภาคสู่สากล”

- **เป้าประสงค์หลักในการพัฒนาจังหวัดขอนแก่น (Strategic goal)**

1. เป็นศูนย์กลางการค้า การบริการและการลงทุนของภูมิภาค มีโครงสร้างพื้นฐานและบริการทางสาธารณสุขระดับนานาชาติ ที่พร้อมรองรับการเติบโต สู่การเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภูมิภาค
2. มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยมุ่งเน้นการสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) ให้เติบโตยั่งยืน ในช่วงปี 2555-2557 มีการเติบโตของ GPP และมุ่งเน้นการเติบโตในสาขาที่สอดคล้องกับศักยภาพของจังหวัดและทิศทางการพัฒนาของประเทศ ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเมืองและท้องถิ่นให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (GPH) โดยจัดทำดัชนีเพื่อวัดความสุขของประชาชน (Gross Provincial Happiness; GPH)
3. มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ พลังงาน และการจัดการของเสียที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ทั้งในระดับชุมชน ระดับเมือง และระดับภูมิภาค
4. มีความมั่นคงและปลอดภัยทางด้านชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีความสุข และภาคธุรกิจมีความมั่นใจในการลงทุน โดยมุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพการป้องกัน การจัดการและการช่วยเหลือฟื้นฟู
5. เป็นจังหวัดต้นแบบของการบริหารราชการที่มุ่งเน้นการบูรณาการและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคราชการ ท้องถิ่น เอกชน กลุ่มจังหวัดและการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อการบริหารงานจังหวัดที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสร้างประโยชน์ให้กับทุกภาคส่วนอย่างสมดุล

รูปที่ 10 แสดงเป้าประสงค์หลัก (Goals) ในการพัฒนาจังหวัดขอนแก่น

ระดับการพัฒนา	มิติการพัฒนา				
	เศรษฐกิจ	สังคม	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ความมั่นคงและความปลอดภัย	การบริหารจัดการภาครัฐ
ระดับภูมิภาค (Hub of Region)	1 เป็นศูนย์กลางการค้า การบริการ และการลงทุนของภูมิภาค มีโครงสร้างพื้นฐานและบริการทางสาธารณสุขระดับนานาชาติ ที่พร้อมรองรับการเติบโตสู่การเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภูมิภาค		3 มีทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ทั้งด้านทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ป่าไม้ พลังงาน และการจัดการของเสีย ที่มีคุณภาพ และเพียงพอต่อการสนับสนุน การเติบโตทางเศรษฐกิจ และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ทั้งในระดับชุมชน ระดับเมือง และระดับภูมิภาค	4 มีความมั่นคงและปลอดภัย ทางด้านชีวิต และทรัพย์สิน เพื่อเสริมสร้าง ให้ประชาชน มีความสุข และภาคธุรกิจ มีความมั่นใจ ในการลงทุน โดยมุ่งเน้นการ เพิ่มศักยภาพ การป้องกัน การจัดการ และการช่วยเหลือฟื้นฟู	5 เป็นจังหวัดต้นแบบ ในการบริหารราชการ ที่มุ่งเน้น การบูรณาการ และเสริมสร้างความร่วมมือ ระหว่างภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคราชการ ข้าราชการ กลุ่มจังหวัด และการสร้างความร่วมมือระหว่าง ประเทศ เพื่อการบริหารงาน จังหวัด ที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสร้างประโยชน์ ให้กับทุก ภาคส่วนอย่างสมดุล
ระดับเมือง (Healthy City)	2 มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยมุ่งเน้น การสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) ให้เติบโตอย่างยั่งยืน ในสาขาที่สอดคล้องกับศักยภาพของจังหวัด และทิศทางการพัฒนาของประเทศ ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในเมืองและท้องถิ่น				
ระดับชุมชน (Happiness community)					

○ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1: การพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงและมีความสามารถทางการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาคุณภาพคนและสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 3: การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 4: การเสริมสร้างความมั่นคง และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ยุทธศาสตร์ที่ 5: การพัฒนาการบริหารภาครัฐ

รูปที่ 11 แสดงกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น

36

3.1.3 นโยบายนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น (ดร.พงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์)

ดร.พงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้แถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2551 โดยมีนโยบายการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ใน 5 นโยบาย ดังนี้

1. นโยบายพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ

เป้าหมาย : พัฒนาคน ให้มีคุณภาพ และมีความสุข โดยจะพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะการประกอบอาชีพ และมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ภายใต้แนวปฏิบัติของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของคนในชุมชนตั้งแต่ระดับครอบครัว เพื่อสร้างชุมชนสันติสุขและเอื้ออาทร รวมทั้งอนุรักษ์ และส่งเสริมทุนทางสังคมที่เข้มแข็งของชุมชน ดังนี้

1.1 ด้านการศึกษา จะส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในทุกระดับ ทั้งในและนอกระบบ ครอบคลุมทุกช่วงวัย โดยเริ่มตั้งแต่การเตรียมความพร้อมของ เด็กในระดับก่อนวัยเรียน

และในวัยเรียน ทั้งระดับประถม มัธยม และอาชีวศึกษา เพื่อสร้างให้เป็นสังคมที่อุดมปัญญา อย่างมีคุณภาพทั่วถึง ดังนี้

(1) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการจัดการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ให้มีคุณภาพ มาตรฐานเหนือมาตรฐาน จัดการศึกษาโดยใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาสมัยใหม่ รวมทั้งจัดการศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนมีรายได้พร้อมกับการเรียน โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (Learning by Doing) พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับคุณวุฒิวิชาชีพ ในทุกแขนงอาชีพ โดยสร้างความร่วมมือในลักษณะเครือข่ายการจัดการศึกษากับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

(2) สร้างและกระจายโอกาสการเรียนรู้ แก่เด็กนักเรียนในจังหวัดขอนแก่น โดยจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษาใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ รวมทั้งเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กขอนแก่น ได้มีโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม และสามารถแข่งขันได้

(3) ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีระบบการเรียนรู้ที่ทันสมัย เพื่อให้ประชาชนทุกช่วงวัยได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และเข้าถึงแหล่งความรู้ทั้งที่เป็นวิทยาการสมัยใหม่ วัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ของคนในชุมชนให้มีวิถีคิด และดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาระบบการจัดการด้านสาธารณสุขที่มีคุณภาพอย่างครบวงจร ตั้งแต่การป้องกัน การควบคุมโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถนะทางด้านร่างกาย และจิตใจ เพื่อให้ประชาชนในจังหวัดขอนแก่น มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง

1.3 ส่งเสริม สนับสนุนการกีฬาเพื่อสร้างโอกาสให้เยาวชนได้พัฒนาทักษะทางด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศ และพัฒนาไปสู่การกีฬาเพื่ออาชีพตามศักยภาพ รวมทั้งสนับสนุน และส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีโอกาสออกกำลังกาย โดยการเล่นกีฬาเพื่อสร้างเสริมสุขภาพและพลานามัยที่ดี จะพัฒนาสนามกีฬากลางจังหวัดขอนแก่นให้ได้มาตรฐาน เพื่อให้บริการแก่สังคมและชุมชนในการเล่นกีฬา และการออกกำลังกาย รวมทั้งเป็นสนามกีฬาสำหรับการแข่งขันกีฬาในระดับประเทศและระดับสากล

1.4 ส่งเสริม สนับสนุน และประชาสัมพันธ์การจัดงานประเพณีของจังหวัดขอนแก่น ให้เป็นที่รู้จักโดยแพร่หลาย รวมทั้งการอนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรม และจารีตประเพณีที่ดั้งเดิมของท้องถิ่นให้คงอยู่ถึงลูกหลาน

1.5 ให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือแก่ผู้ยากไร้ คนด้อยโอกาส และผู้พิการ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถพึ่งพาตนเองได้ และอยู่ในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี โดยการอบรมความรู้และอาชีพ รวมถึงการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามศักยภาพ

1.6 เสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กและเยาวชน เพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด โดยการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของคนในครอบครัว เพื่อให้เกิดสายใยรักในครอบครัว และบูรณาการกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งรัฐ เอกชน และประชาคม เพื่อร่วมมือกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดขอนแก่น

2. นโยบายพัฒนาเมืองและชุมชนน่าอยู่

เพื่อพัฒนาจังหวัดขอนแก่นให้เป็นเมืองน่าอยู่ และเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งในภูมิภาค โดยมีนโยบายจะดำเนินการ ดังนี้

2.1 ส่งเสริม และประสานการจัดระบบการวางผังเมืองให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมการบังคับใช้ผังเมืองในทุกระดับ

2.2 พัฒนาเส้นทางและระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ในจังหวัดขอนแก่น เพื่อให้การสัญจร และการคมนาคมขนส่งสะดวก และปลอดภัย โดยจะก่อสร้างถนนลาดยาง และถนนคอนกรีต เชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ที่มีความคาบเกี่ยวหลายพื้นที่ ในลักษณะเครือข่ายการพัฒนาร่วมกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเชื่อมโยงกับระบบการคมนาคมขนส่งทางรถไฟ และทางอากาศ ให้จังหวัดขอนแก่นเป็นเมืองศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งในภูมิภาคและอนุภูมิภาคอินโดจีน

2.3 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้ได้มาตรฐาน อย่างครอบคลุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายเขตไฟฟ้าให้ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน และเข้าถึงแหล่งเกษตรกรรมของประชาชน เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต และการประกอบอาชีพของประชาชน

2.4 พัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชน และการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในหมู่บ้านและชุมชน โดยการเพิ่มขีดความสามารถให้แก่อาสาสมัครรักษาความปลอดภัยประจำหมู่บ้าน และจัดระบบป้องกันบรรเทาสาธารณภัยและอุบัติเหตุไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถให้ความช่วยเหลือได้ทันทั่วถึง

2.5 พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของสถานีขนส่งผู้โดยสารที่ได้รับถ่ายโอน เพื่อให้ประชาชนผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจ และมีความปลอดภัยในการเดินทาง

2.6 การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกัน ปราบปราม บำบัด และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด รวมทั้งการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่บ้านและชุมชน

3. นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน

3.1 พัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการผลิต และการเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตรอย่างครบวงจร ตั้งแต่การผลิต แปรรูป และการตลาด โดยการทำเกษตรที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค และส่งเสริมการผลิตพืชพลังงานทดแทน เช่น มันสำปะหลัง และสับปะรด เป็นต้น

3.2 พัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการเกษตรที่ยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เช่น เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน และเกษตรอินทรีย์ โดยจะพัฒนาหมู่บ้านนำร่องเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดขอนแก่น โดยบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเสริมสร้างความ

เข้มแข็งให้กับหมู่บ้านและชุมชน และเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับศึกษาและนำไปดำเนินงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 ปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เช่น แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ได้แก่ ขุดสระน้ำในไร่นา และแหล่งน้ำในไร่นา ให้เพียงพอและสามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการเกษตรได้อย่างพอเพียง ตลอดปี เป็นต้น ก่อสร้างถนนเข้าสู่แหล่งเกษตร เพื่อให้เกษตรกรได้ใช้ขนส่งผลผลิตสู่ตลาด

3.4 พัฒนา และส่งเสริมเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างครบวงจร ตั้งแต่การออกแบบการผลิต การบรรจุภัณฑ์ และการตลาด โดยเฉพาะจะดำเนินการจัดหาสถานที่แสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนระดับจังหวัด

3.5 พัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่คนในครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. โดยให้ความรู้และการฝึกอาชีพ

3.6 พัฒนา ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนระดับฐานราก ด้วยการส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ และพัฒนาให้ไปสู่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

3.7 ด้านการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น นโยบายที่สำคัญคือ การเพิ่มความหลากหลายของรูปแบบการให้บริการและการท่องเที่ยว รวมทั้งการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ดังนี้

(1) การเพิ่มความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงรุก

(2) พัฒนา พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาครัฐ เอกชน ชุมชนท้องถิ่น และสถาบันการศึกษาในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

(3) พัฒนาปัจจัยและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว ทั้งด้านบุคลากร โครงสร้างพื้นฐาน โครงการคมนาคมเพื่อการเข้าถึงและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว และมาตรฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

3.8 พัฒนา สนับสนุน และส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานการบริการ เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันในภาคบริการ เพื่อยอมรับการพัฒนาให้ขอนแก่นเป็นเมืองศูนย์กลางการบริการ และกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในจังหวัดขอนแก่น

4. นโยบายบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนา ซึ่งจะต้องมีความสมดุลในการใช้ การอนุรักษ์ และการทดแทนอย่างเหมาะสม จะดำเนินการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพและคุณภาพของทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ ให้มีความอุดมสมบูรณ์และคงความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เอื้อต่อการดำรงชีวิต เกิดความสมดุลในการพัฒนาและเป็นรากฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นอย่างยั่งยืน รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร

จัดการสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น โดยมีนโยบายที่จะบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในท้องถิ่น ดังนี้

4.1 อนุรักษ์ ป่า ภูเขา และป่าต้นน้ำลำธารให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ และคงความหลากหลายทางชีวภาพ ด้วยการส่งเสริมการปลูกป่า และสนับสนุนการสร้างฝายน้ำล้นและฝายชะลอความชุ่มชื้นหรือฝายแม้วตามพระราชดำริในพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร เพื่อชะลอและกักเก็บน้ำ

4.2 พัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำขนาดเล็ก เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเก็บกักน้ำของแหล่งน้ำที่มีอยู่เดิม เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรกรรม เช่น ขุดลอกแหล่งน้ำ และก่อสร้างฝายเก็บกักน้ำ เป็นต้น

4.3 พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการปรับปรุงคุณภาพดินให้อุดมสมบูรณ์ ด้วยการให้ความรู้และอบรมการทำปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ และส่งเสริมการปลูกพืชหมุนเวียน

4.4 ส่งเสริม สนับสนุนท้องถิ่นในการจัดการขยะแบบครบวงจร เพื่อแก้ไขปัญหาขยะแบบเบ็ดเสร็จ

4.5 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาชน และองค์กรด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

5. นโยบายการบริหารจัดการกิจการบ้านเมืองที่ดี จะบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และตอบสนองความต้องการของประชาชน ภายใต้ระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล (GOOD GOVERNANCE) ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า และหลักความรับผิดชอบ ดังนี้

5.1 ปรับปรุงระบบและกลไกการบริหารจัดการให้มีความคล่องตัว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยพัฒนาระบบการจัดเก็บรายได้ และระบบการคลังที่เน้นความโปร่งใส และมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมสนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการ

5.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น โดยจะพัฒนาเครือข่ายเพื่อความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัด โดยจัดตั้งศูนย์เครือข่ายเพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น ให้เป็นศูนย์กลางในการประสานการพัฒนาท้องถิ่น และศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดขอนแก่น

5.3 เสริมสร้างการพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่นให้โปร่งใส สุจริต ยุติธรรม เพื่อสนับสนุนการสร้างวิถีประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาล

3.2 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามที่กฎหมายกำหนด

3.2.1 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2549

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2549 หมวด 2 กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ไว้ดังนี้

มาตรา 17 ภายใต้บังคับ มาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(2) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

(3) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(4) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(5) การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(6) การจัดการศึกษา

(7) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

(8) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

(9) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม

(10) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม

(11) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม

(12) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ

(13) การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ

(14) การส่งเสริมการท่องเที่ยว

(15) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ

(16) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(17) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง

(18) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

(19) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อ

(20) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ

(21) การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร

- (22) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (23) การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด
- (24) จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- (25) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนา ท้องถิ่น
- (26) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- (27) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- (28) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็น อำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (29) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศ กำหนด

3.2.2 ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ 23

พฤษภาคม 2552 เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การ บริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ 2)

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ยกเลิกข้อกำหนด เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่นของ รัฐขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ลง วันที่ 13 สิงหาคม 2546 โดยให้ยกเลิกวรรคหนึ่งและวรรคสองของข้อ 3 ดังนี้

ข้อ 3 วรรคหนึ่ง การสนับสนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดจะกระทำ ได้ในกรณีที่เร่งด่วนและจำเป็นหากไม่ดำเนินการจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประชาชน

ข้อ 3 วรรคสอง การให้การสนับสนุนแก่ประชาคม องค์กรประชาชน ควรเป็นไปใน ลักษณะของการส่งเสริมความสามารถดำเนินการ โดยใช้ศักยภาพของตนเองในการบริหารจัดการในลักษณะ ของการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ โดยไม่ให้การสนับสนุนในลักษณะของการให้สิ่งของ หรือ การเข้าไปดำเนินการแทน

3.2.3 ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ 13

สิงหาคม 2546 เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ไว้ดังนี้

ข้อ 1 ลักษณะของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการให้บริการสาธารณะในเขตจังหวัด

(1) ดำเนินงานในโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(2) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวม และไม่เข้าไปดำเนินงานที่อปท.อื่นในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง

(3) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่อง หรือมีผู้ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า 1 แห่งขึ้นไป

ข้อ 2 ในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามข้อ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรจะดำเนินการเพื่อให้เป็นไปในลักษณะ ดังนี้คือ

(1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและประสานการจัดทำแผนจังหวัดโดยการสร้างและพัฒนาระบบการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดเพื่อนำไปสู่การใช้จ่ายงบประมาณในการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสมดุลและคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ

(2) การก่อสร้างและบำรุงรักษาโครงการที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ หรือมีการเกี่ยวเนื่องหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือในลักษณะที่เป็นเครือข่ายหลักในการเชื่อมโยงกับแผนงานโครงการที่ดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(3) การจัดการศึกษา สาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนและในระดับจังหวัด และไม่เป็นการซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายศักยภาพและมุ่งต่อผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาการศึกษา สาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(4) การส่งเสริมจริต ประเพณี วัฒนธรรม การท่องเที่ยว การส่งเสริมการลงทุนและการพาณิชย์กรรมของจังหวัด

(5) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลรวม การดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(6) ให้บริการด้านเทคนิค วิชาการ เครื่องมือ เครื่องจักรกล บุคลากร แก่องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(7) ดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมถ่ายโอนที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ต้องทำ

ข้อ 3 การสนับสนุนงบประมาณให้แก่ราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค จะกระทำได้แต่เฉพาะ กรณีที่อยู่ในอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จะต้องดำเนินการเอง แต่ไม่สามารถดำเนินการเองได้ เนื่องจากการปฏิบัติซึ่งจะต้องใช้เทคนิควิชาการสูง และหน่วยงานของรัฐนั้น มีความสามารถที่จะดำเนินการได้ดีกว่า และผลของการให้การสนับสนุนนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

การสนับสนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดจะกระทำได้ในกรณีที่เร่งด่วน และจำเป็นหากไม่ดำเนินการจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประชาชน

การให้การสนับสนุนแก่ประชาคม องค์กรประชาชน ควรเป็นไปในลักษณะของการส่งเสริมความสามารถดำเนินการ โดยใช้ศักยภาพของตนเองในการบริหารจัดการในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ โดยไม่ให้การสนับสนุนในลักษณะของการให้สิ่งของ หรือการเข้าไปดำเนินการแทน

3.3 ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนา

3.3.1 บริบทการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลก การเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกทำให้เกิดภาวะโลกร้อน ส่งผลให้เกิดความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศและระบบนิเวศในโลก ก่อให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงและยาวนานมากขึ้น เช่น น้ำท่วม และภัยแล้ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะปริมาณผลการผลิตภาคเกษตรที่ลดลง เกิดความยากจน และย้ายถิ่น รวมถึงการบุกรุกป่าเพิ่มขึ้น การพัฒนาจะต้องเร่งอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความรู้และความตระหนักแก่ชุมชนและองค์กรเครือข่าย เพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นให้สมบูรณ์และคงความหลากหลายทางชีวภาพ ควบคู่ไปกับการฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธาร โดยการสร้างฝายแม้ว เพื่อชะลอและเก็บกักน้ำ และป้องกันน้ำป่าไหลหลาก ตลอดจนการรณรงค์การใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3.3.2 การเปลี่ยนแปลงสถานะด้านสังคม สังคมไทยมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงจากสังคมเครือญาติสู่สังคมปัจเจก ความสัมพันธ์แบบเครือญาติที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเริ่มหมดไป สังคมไทยเริ่มมีพฤติกรรมเป็นปัจเจกหรือเป็นส่วนตัวมากขึ้น เช่น มีการดำเนินชีวิตเป็นส่วนตัว มีค่านิยมส่วนตัว มีวิถีชีวิตลักษณะต่างคนต่างอยู่ การพัฒนาจึงต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ีระหว่างครอบครัว ด้วยการส่งเสริมการจัดกิจกรรมระหว่างครอบครัว และให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ ในการถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่ลูกหลานและเยาวชน

3.3.3 ประเด็นปัญหาสำคัญของจังหวัดขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ประสบปัญหาภัยธรรมชาติเป็นประจำทุกปี เช่น ภัยแล้ง และน้ำท่วม ซึ่งเพิ่มความรุนแรงและมีระยะเวลายาวนานมากขึ้น ส่งผลกระทบกับประชาชนส่วนใหญ่ของจังหวัดที่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม นอกจากนี้ยังมีปัญหาทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม และการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ถูกหลักวิชาการ โดยปัญหาสำคัญมีดังนี้

1. ปัญหาภัยแล้ง จังหวัดขอนแก่นประสบปัญหาภัยแล้งเป็นประจำทุกปี ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภค และการเกษตร ซึ่งสามารถแบ่งพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง 4 ระดับ คือ

1) พื้นที่เสี่ยงภัยสูง เนื้อที่ประมาณ 1,846,409 ไร่ หรือร้อยละ 27.8 ของพื้นที่จังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ด้านทิศใต้ของอำเภอเมืองขอนแก่น ทิศใต้ของอำเภอบ้านฝาง และอำเภอหนองเรือ ทิศตะวันตกของอำเภอพระยืน และครอบคลุมพื้นที่เกือบทั้งหมดของอำเภอมัญจาคีรี ชนบท แวงน้อย แวงใหญ่ พล โกลโพนไชย โนนศิลา และบางส่วนของพื้นที่ อำเภอบ้านไผ่ หนองสองห้อง และเปือยน้อย

2) พื้นที่เสี่ยงภัยปานกลาง เนื้อที่ประมาณ 3,554,170 ไร่ หรือร้อยละ 53.5 ของพื้นที่จังหวัด ส่วนใหญ่กระจายอยู่ทั่วทั้งจังหวัด

3) พื้นที่เสี่ยงภัยน้อย เนื้อที่ประมาณ 149,626 ไร่ หรือร้อยละ 2.3 ของพื้นที่จังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัด ในเขตพื้นที่อำเภอภูเวียง ภูผาม่าน และชุมแพ

4) พื้นที่เสี่ยงภัยน้อยที่สุด มีเนื้อที่ประมาณ 1,073,329 ไร่ หรือร้อยละ 16.1 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ในเขตบริเวณพื้นที่โครงการชลประทานหนองหวาย และบริเวณใกล้เคียงกับลำน้ำและแหล่งน้ำหลัก

2. ปัญหาดินเค็ม พื้นที่ที่ประสบปัญหาดินเค็ม มีประมาณ 2 ล้านไร่ หรือร้อยละ 29.4 ของพื้นที่จังหวัด โดยมีพื้นที่ดินเค็มอยู่ในเขตอำเภอด้านตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นที่ราบลุ่มลำน้าชิง ได้แก่อ.เมืองขอนแก่น บ้านฝาง พระยืน ชนบท บ้านไผ่ มัญจาคีรี พล หนองสองห้อง บ้านแฮด โนนศิลา และเปือยน้อย โดยเป็นดินเค็มระดับเล็กน้อยถึงปานกลางประมาณ 1.9 ล้านไร่ และระดับมากถึงมากที่สุดประมาณ 0.1 ล้านไร่ นอกจากนี้ ยังมีพื้นที่สูงที่มีชั้นหินเกลือรองรับอยู่ด้านล่างกระจายอยู่ในเขตอำเภอต่าง ๆ ได้แก่ อ.เมืองขอนแก่น บ้านฝาง แวงน้อย พล หนองสองห้อง น้ำพอง และซำสูง ทำให้ไม่สามารถทำการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยไม่ถูกหลักสุขาภิบาล จังหวัดขอนแก่น มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด 225 แห่ง มีปริมาณขยะประมาณ 1,000 ตัน/วัน มีขยะที่ได้รับการจัดการอย่างถูกหลักสุขาภิบาลประมาณ ร้อยละ 30.25 โดยมีระบบกำจัดที่ถูกหลักสุขาภิบาลเพียง 7 แห่ง รองรับปริมาณขยะได้ประมาณ 300 ตัน/วัน ขยะส่วนที่เหลือยังมีการจัดการที่ไม่ถูกหลักวิชาการ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

3.3.4 สภาพปัญหาในครัวเรือนและชุมชน องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ใน 26 อำเภอ จำนวน 4,942 ราย เพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยกำหนดคำถาม

ไว้ 12 ข้อ ผลจากการสำรวจ พบว่าสภาพปัญหาที่สำคัญในครัวเรือนและชุมชนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้

1. ปัญหานี้สิน
2. ปัญหาภัยแล้ง
3. ปัญหาขาดแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค เลี้ยงสัตว์ และการเกษตร
4. ปัญหาด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งไม่สะดวก
5. ปัญหาไม่มีอาชีพและงานทำ
6. ปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่มีที่ทิ้งขยะ น้ำเน่าเสีย ไม่มีระบบระบายน้ำ
7. ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย
8. ปัญหาป่าไม้ถูกทำลาย
9. ปัญหาด้านการศึกษา และขาดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
10. ปัญหาน้ำท่วมพื้นที่การเกษตร
11. ปัญหายาเสพติด
12. ปัญหาอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ตารางที่ 29 ผลการสำรวจสภาพปัญหาในครัวเรือนและชุมชนในจังหวัดขอนแก่น ประจำปี 2553

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา					$(\bar{x})$	Std.	แปรผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี			
1. ปัญหาด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งไม่สะดวก	30.5	37.0	20.5	6.1	5.8	3.80	1.113	มาก
2. ปัญหาขาดแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภค เลี้ยงสัตว์ และการเกษตร	33.0	33.0	21.2	6.6	6.2	3.80	1.151	มาก
3. ปัญหาป่าไม้ถูกทำลาย	20.1	32.9	25.1	7.8	14.0	3.37	1.279	น้อย
4. ปัญหาไม่มีอาชีพและงานทำ	27.2	41.0	20.2	6.0	5.6	3.78	1.081	มาก
5. ปัญหาน้ำท่วมพื้นที่การเกษตร	18.6	23.2	31.7	11.7	14.8	3.19	1.284	
6. ปัญหาภัยแล้ง	30.5	39.8	19.4	5.4	5.0	3.85	1.069	มาก
7. ปัญหายาเสพติด	15.9	26.5	30.1	12.3	15.2	3.16	1.268	น้อย
8. ปัญหาอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	10.2	21.0	37.6	17.0	14.2	2.96	1.165	น้อย
9. ปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่มีที่ทิ้งขยะ น้ำเน่าเสีย ไม่มีระบบระบายน้ำ เป็นต้น	26.1	29.6	23.2	8.3	12.8	3.48	1.305	มาก
10. ปัญหาด้านการศึกษา และขาดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	15.3	33.3	30.8	6.9	13.6	3.30	1.213	น้อย
11. ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย	14.9	36.9	32.0	8.3	7.8	3.43	1.086	มาก
12. ปัญหานี้สิน	53.1	36.1	6.7	2.0	2.1	4.36	0.861	มาก

3.4 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนาในอนาคตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ด้วยเทคนิค SWOT Analysis มีดังนี้

● จุดแข็ง (Strengths)

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีทรัพยากรบุคลากรหลากหลายสาขาอาชีพ มีอุปกรณ์และเครื่องมือที่ครบทุกด้าน พร้อมสนับสนุนการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่
2. เป็นองค์กรที่สามารถกำหนดทิศทาง นโยบาย แนวทางการพัฒนาท้องถิ่น และการบริหารจัดการได้อย่างเป็นเอกภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่
3. ตั้งอยู่ในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นเมืองศูนย์กลางการพัฒนาในหลาย ๆ ด้านของภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งด้านการคมนาคมขนส่ง ด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสุข และยังเป็นที่ตั้งของส่วนราชการทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และสถาบันการเงิน องค์กรธุรกิจ ที่พร้อมจะให้การส่งเสริม และสนับสนุนต่อการพัฒนาด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในอนาคตต่อไป
4. เป็นองค์กรที่ใกล้ชิดประชาชนโดยตรง สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเป็นเอกภาพ
5. จังหวัดขอนแก่น มีประเพณีผูกเสี่ยว ที่เป็นวัฒนธรรมที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและโดดเด่น
6. จังหวัดขอนแก่น มีแหล่งพลังงาน เช่น ก๊าซธรรมชาติ พลังงานไฟฟ้า ที่สามารถรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมและธุรกิจบริการได้

● จุดอ่อน (Weaknesses)

1. บุคลากรบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต้องใช้ทักษะความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่ รวมทั้งระบบบริการที่มีเทคนิคและเทคโนโลยีสมัยใหม่
2. มีเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้งจังหวัด งบประมาณในการพัฒนาจึงกระจายทุกพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถดำเนินโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ ที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมากได้
3. ขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน เช่น นักวิจัย นักการศึกษา นักวิเคราะห์และประเมินผล และบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน

● โอกาส (Opportunity)

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 กำหนดให้รัฐต้องให้อิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง

2. นโยบายการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2549 กำหนดบทบาท ภารกิจ หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชัดเจนมากขึ้น ทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปรับระบบการบริหารงานเพื่อรองรับภารกิจถ่ายโอน

3. นโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ดี

4. นโยบายรัฐบาลสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

5. นโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น โดยสร้างดุลยภาพระหว่างการกำกับดูแลและความเป็นอิสระของท้องถิ่นในการบริหารจัดการงบประมาณและบุคลากรของท้องถิ่น

● อุปสรรคหรือภาวะคุกคาม (Threats)

1. ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ด้านการมีส่วนร่วม การตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ขอนแก่นประสบภัยธรรมชาติตามฤดูกาลซ้ำซาก เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม และเกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ดิน และป่าไม้ เป็นต้น

3. ปัญหาการไหลบ่าของกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลต่อสังคม และวัฒนธรรม อาทิ วัยรุ่นรับวัฒนธรรมตะวันตกมากเกินไป ทำให้ไม่มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และมีพฤติกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป

4. การกำหนดภาระหน้าที่ความรับผิดชอบในการพัฒนาโดยยึดพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ชัดเจน ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

5. การเพิ่มของประชากรแฝงที่เข้ามาอาศัยในชุมชนเมือง และการขยายตัวของตัวเมือง ทำให้เกิดปัญหาสังคมเพิ่มมากขึ้น เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด และปัญหาแรงงานต่างด้าว เป็นต้น

6. การเมืองระดับประเทศเปลี่ยนแปลงบ่อย และเกิดความขัดแย้งทางความคิด ส่งผลต่อการกำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น

7. โรคอุบัติใหม่ร้ายแรง เช่น โรคไข้หวัด 2009 โรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ใหม่ โรคไข้เลือดออก คุกคามสุขภาพของประชาชน

บทที่ 4

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

4.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาไว้ว่า

“องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มุ่งมั่นพัฒนาขอนแก่นให้น่าอยู่ สู่การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการบริหารจัดการที่ดี”

4.2 พันธกิจ (Mission)

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้กำหนดพันธกิจการพัฒนา ดังนี้

1. พัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณธรรม มีความรอบรู้อย่างเท่าทัน มีสุขภาวะที่ดี มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. พัฒนาขอนแก่นให้เป็นเมืองน่าอยู่ และน่าลงทุน
3. เสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน โดยเชื่อมโยงการค้า การลงทุน การบริการ และการท่องเที่ยว
4. เสริมสร้างความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพควบคู่กับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้สมดุลอย่างยั่งยืน
5. พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นจากทุกภาคส่วน
6. สืบสานวัฒนธรรม จารีตประเพณีที่งดงามของท้องถิ่นให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน

4.3 จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา (Goals)

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา (Goals)	ตัวชี้วัด (KPIs)	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	เป้าหมาย (Targets)					
			ปี 54-58	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57	ปี 58
1. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี	(1) จำนวนตัวชี้วัดที่บรรลุเป้าหมาย จปฐ. เพิ่มขึ้น	ปี 2551 ตัวชี้วัดบรรลุเป้าหมาย 22 ตัวชี้วัด จาก 42 ตัวชี้วัด (52.38%)	5 ตัวชี้วัด	1	1	1	1	1
		ปี 2552 ตัวชี้วัดบรรลุเป้าหมาย 23 ตัวชี้วัด จาก 42 ตัวชี้วัด (54.76%)						
2. เด็กและเยาวชนได้รับการพัฒนา ทักษะชีวิต และมีพัฒนาการที่ เหมาะสมกับวัย อยู่ในสภาพ แวดล้อมที่น่าอยู่	(1) ร้อยละของนักเรียนโรงเรียนในสังกัด ได้รับการศึกษา 12 ปี โดยไม่เสีย ค่าใช้จ่าย	ปี 2551 12,153 คน ปี 2552 12,450 คน	100%	-	100%	100%	100%	100%
	(2) ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่ได้รับ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมที่ดีงาม	ปี 2551 12,153 คน ปี 2552 12,450 คน	5,000 คน	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา (Goals)	ตัวชี้วัด (KPIs)	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	เป้าหมาย (Targets)					
			ปี 54-58	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57	ปี 58
3. การศึกษามีคุณภาพตามเกณฑ์ มาตรฐานการศึกษา	(3) จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น	ปี 2551 9 แห่ง ปี 2552 10 แห่ง	3	-	1	-	1	1
	(1) ร้อยละโรงเรียนในสังกัด ที่ผ่านเกณฑ์ การประเมินคุณภาพการศึกษาจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)	ปี 2551 - แห่ง ปี 2552 15 แห่ง (ร.ร.ในสังกัด มี 19 แห่ง)	100% (4 ร.ร.)				100% (4 ร.ร.)	
4 ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น	(1) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของคนในครัวเรือนที่ มีรายได้ผ่านเกณฑ์ จปฐ. (23,000 บาท/ คน/ปี)	ปี 2551 จำนวน 229,849 ครัวเรือน จาก 235,759 ครัวเรือน (97.5%) ปี 2552 จำนวน 247,297 ครัวเรือน จาก 250,187 ครัวเรือน (98.8%)	3%	3%	3%	3%	3%	3%

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา (Goals)	ตัวชี้วัด (KPIs)	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	เป้าหมาย (Targets)					
			ปี 54-58	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57	ปี 58
5 ขอนแก่นเป็นเมืองน่าอยู่ และ น่าลงทุน	(1) จำนวนโครงการ/กิจกรรมด้านการ รักษาความปลอดภัยและป้องกันบรรเทา สาธารณภัยในชุมชน	ปี 2551 7 โครงการ ปี 2552 16 โครงการ	10	10	10	10	10	10
	(2) มีเครือข่ายอาสาสมัครรักษาความ ปลอดภัยประจำตำบล	NA	มี	มี				
6 ทรัพยากรธรรมชาติคงความ อุดมสมบูรณ์	(1) พื้นที่ป่าไม้ปลูกใหม่และป่าทดแทน เพิ่มขึ้น	-พท.ป่าทั้งจังหวัด 803,754.33 ไร่ - พท.คงสภาพป่าแปล จากภาพถ่ายดาวเทียม พ.ศ.2547 ประมาณ 11.57% ของพื้นที่ทั้งจังหวัด	5,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่
	(2) จำนวนแหล่งน้ำผิวดิน/ใต้ดินที่ได้รับ การพัฒนาและฟื้นฟู	ปี 2551 = 38 แห่ง ปี 2552 = 81 แห่ง	> 350 แห่ง	>85	>85	>85	>85	> 85
	(3) จำนวนสมาชิกเครือข่ายการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ เข้าร่วมกิจกรรม	ปี 2551 = 1,840 คน ปี 2552 = 1,380 คน	5,000 คน	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา (Goals)	ตัวชี้วัด (KPIs)	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	เป้าหมาย (Targets)					
			ปี 54-58	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57	ปี 58
7 ท้องถิ่นมีระบบบริหารจัดการ ขยะมูลฝอยรวม	(1) จำนวนพื้นที่ที่เตรียมความพร้อมการ จัดการขยะมูลฝอยรวม	NA	-	-	-	-	1	-
	(2) จำนวนธนาคารขยะที่เพิ่มขึ้น	ปี 2550 = 200 แห่ง ปี 2551 = 250 แห่ง ปี 2552 = 300 แห่ง	250 แห่ง	50	50	50	50	50
8 ระบบการให้บริการของ อบจ.ขอนแก่น มีคุณภาพ	(1) ร้อยละความพึงพอใจของผู้มารับ บริการ	ปี 2551 = 82. % ปี 2552 = 84.21%	≥ 85%	≥ 85%	≥ 85%	≥ 85%	≥ 85%	≥ 85%
9. ระบบบริหารจัดการมี ประสิทธิภาพ	(1) ร้อยละของโครงการ/กิจกรรมตาม แผนพัฒนาสามปีที่น่าไปปฏิบัติ	ปี 2552 คิดเป็น ร้อยละ 96.80	>95%	>95%	>95%	>95%	>95%	>95%
	(2) จำนวนเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ นำมาใช้ในการบริหารจัดการ	ปี 2552 1 ระบบ (ระบบ LPIS)	3	1	-	1	-	1
	(3) ร้อยละของบุคลากรที่ได้รับการ พัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานและ ให้บริการ	ร้อยละ 100	100%	100%	100%	100%	100%	100%

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา (Goals)	ตัวชี้วัด (KPIs)	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	เป้าหมาย (Targets)					
			ปี 54-58	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57	ปี 58
10. ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้น	(1) ร้อยละของโครงการตามข้อเสนอของประชาคมที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี	ปี 2551 มีโครงการบรรจุในแผน คิดเป็นร้อยละ 74.14 (จำนวน 324 โครงการ)	>75%	>75%	>75%	>75%	>75%	>75%

บทที่ 5
ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1. การพัฒนาคน สังคมและการศึกษาให้มีคุณภาพ	1.1 พัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในทุกระดับ ทั้งในและนอกระบบ ครอบคลุมทุกช่วงวัย 1.2 พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้ประชาชนทุกช่วงวัยได้เรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง และเข้าถึงแหล่งความรู้ทั้งที่เป็นวิทยาการสมัยใหม่ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น 1.3 เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามของคนในครอบครัว และชุมชน 1.4 เสริมสร้างระบบสุขภาพที่มีคุณภาพอย่างครบวงจร ตั้งแต่การส่งเสริม การป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพ 1.5 พัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการกีฬาเพื่อสร้างนิสัยรักการกีฬา และ สร้างโอกาสให้เยาวชนพัฒนาทักษะการกีฬาสู่ความเป็นเลิศ และพัฒนา ไปสู่การกีฬาเพื่ออาชีพตามศักยภาพ 1.6 อนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรม ศาสนา และจารีตประเพณีที่ดีงาม	1. กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 2. สำนักปลัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดขอนแก่น 3. กองแผนและงบประมาณ 4. กองช่าง 5. โรงเรียนในสังกัด

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
2. การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่	2.1 ส่งเสริม และประสานการจัดทำและการใช้ผังเมืองในทุกระดับ 2.2 พัฒนาระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ 2.3 พัฒนาระบบสาธารณูปโภค และระบบสาธารณูปการที่ได้มาตรฐาน 2.4 พัฒนา และส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของสถานียขนส่งผู้โดยสาร 2.5 พัฒนา ส่งเสริมการรักษาความสงบเรียบร้อย และสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในท้องถิ่น 2.6 การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	1. กองช่าง 2. กองกิจการขนส่ง 3. สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น 4. กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5. โรงเรียนในสังกัด 6. สถานีขนส่งผู้โดยสารอำเภอชุมแพ บ้านไผ่ และภูเวียง
3. การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน	3.1 พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างครบวงจร ตั้งแต่การออกแบบ การผลิต การบรรจุภัณฑ์ และการตลาด 3.2 พัฒนาส่งเสริม และสนับสนุนการทำการเกษตรที่ยั่งยืน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3.3 พัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพในการประกอบอาชีพแก่ประชาชนและผู้ด้อยโอกาส 3.4 พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงรุก	1. สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น 2. กองแผนและงบประมาณ 3. กองช่าง 4. กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5. โรงเรียนในสังกัด

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.1 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและจิตสำนึกแก่ชุมชน และองค์กรเครือข่ายด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น 4.2 อนุรักษ์ฟื้นฟู เพิ่มพื้นที่ป่า และป่าต้นน้ำลำธารให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ และคงความหลากหลายทางชีวภาพ 4.3 พัฒนา ฟื้นฟูแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเก็บกักน้ำใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค และการประกอบอาชีพ 4.4 เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม ระบบบำบัดน้ำเสียรวม และมลภาวะอื่น ๆ	1. กองแผนและงบประมาณ 2. กองช่าง 3. กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 4. โรงเรียนในสังกัด
5. การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี	5.1 พัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในด้านการบริหารจัดการการเงิน การคลัง และงบประมาณ ให้มีประสิทธิภาพ ภายใต้หลักธรรมาภิบาล 5.2 พัฒนาระบบการให้บริการและเพิ่มขีดสมรรถนะการปฏิบัติงานบุคลากรทุกระดับอย่างต่อเนื่อง 5.3 เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่นทุกขั้นตอน 5.4 พัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำท้องถิ่นให้มีคุณธรรม จริยธรรม และ ธรรมาภิบาล	1. ส่วนราชการในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น 2. สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น 3. สถานีขนส่งผู้โดยสารอำเภอชุมแพ อำเภอบ้านไผ่ และอำเภอภูเวียง

รูปที่ 12 พังแสดงยุทธศาสตร์การพัฒนากองการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พ.ศ.2554 - 2558

บทที่ 6

การนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้สู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

6.1 แนวทางการนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้สู่การปฏิบัติ

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ส่วนจังหวัดขอนแก่น พ.ศ.2554 - 2558 เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายการพัฒนาหรือทิศทางการพัฒนาในอนาคตที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นต้องการให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาเพื่อดำเนินงานขับเคลื่อนให้บรรลุไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งหวังไว้ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาในระดับต่าง ๆ ทั้งในนโยบายรัฐบาล ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และจังหวัด รวมถึงนโยบายกองการบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จึงกำหนดแนวทางที่สำคัญในการนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ ดังนี้

1. การพัฒนาระบบการวางแผนและงบประมาณ

1.1 ให้สำนัก/กอง/สถานศึกษาในสังกัด นำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ส่วนจังหวัดขอนแก่น เป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี รวมทั้งการวางแผนแนวทางเพื่อให้มีการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้

1.2 กำหนดวงเงินงบประมาณประจำปี เพื่อสนับสนุนการพัฒนาและการบูรณาการการพัฒนาในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ระหว่างส่วนราชการในสังกัด และส่วนราชการส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดขอนแก่น เพื่อให้บรรลุไปสู่จุดมุ่งหมายการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้

1.3 การทบทวน และปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ส่วนจังหวัดขอนแก่น เป็นประจำทุกปี เพื่อให้ทิศทางการพัฒนาสอดคล้องและเชื่อมโยงกับนโยบายในระดับต่าง ๆ และสภาพการณ์ในพื้นที่ที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

2. การพัฒนาระบบการรายงานและติดตามประเมินผล

2.1 สร้างระบบการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ส่วนจังหวัดขอนแก่น ให้เป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อติดตามความก้าวหน้า ปัญหา และอุปสรรคในการนำไปสู่การปฏิบัติ และนำผลที่ได้มาปรับปรุง ทบทวนเป้าหมายและ

กลยุทธ์ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ให้สามารถนำไปเป็นกรอบในการวางแผนพัฒนาสามปีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของประชาชน

2.2 สร้างกลไกการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาสามปี การติดตามและประเมินผลเป็นกระบวนการทำให้ทราบถึงผลการดำเนินงานขององค์กร ว่าสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายและเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งผลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลถือเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ที่จะนำมากำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาด้านต่าง ๆ ขององค์กรในอนาคต โดยกำหนดการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ใน 2 ระยะ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับแผนพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนี้

ระยะที่ 1 การติดตามผลความก้าวหน้าประจำปี เป็นการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาประจำปี เพื่อตรวจสอบความคลาดเคลื่อนระหว่างเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากับผลที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการ ตลอดจนการทบทวนเป้าหมายและกลยุทธ์ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลง

ระยะที่ 2 การประเมินเมื่อสิ้นสุดแผน เป็นการประเมินผลเมื่อครบกำหนดระยะเวลาการใช้แผนยุทธศาสตร์ เพื่อสรุปผลการปฏิบัติราชการและประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลาที่ใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

6.2 องค์กรรับผิดชอบในการติดตามและประเมินผล

องค์กรรับผิดชอบในการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
ประกอบด้วย

(1) คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จะเป็นองค์กรรับผิดชอบหลักในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 ข้อ 28 ซึ่งกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

- 1) สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือก จำนวน 3 คน
- 2) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือก จำนวน 2 คน
- 3) ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือก จำนวน 2 คน
- 4) หัวหน้าส่วนการบริหารที่คัดเลือกกันเอง จำนวน 2 คน
- 5) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือก จำนวน 2 คน

(2) คณะอนุกรรมการสนับสนุนการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

6.3 ระยะเวลาในการติดตามและประเมินผล

ระยะเวลาที่จะใช้ในการดำเนินการติดตามและประเมินผลของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พ.ศ.2554 – 2558 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กำหนดเป็น 2 ระยะคือ

(1) การติดตามและประเมินผลในระหว่างดำเนินงานตามแผนพัฒนาประจำปี โดยจะดำเนินการติดตามและประเมินผลในระหว่างการทำงานตามแผนพัฒนาสามปี ทุกไตรมาส 3 เดือน และเมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณนั้น ทุก ๆ ปี จนกว่าจะสิ้นสุดแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ว่ามีผลสำเร็จเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมาย รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การดำเนินงานล่าช้า และนำผลที่ได้มาทบทวนปรับเป้าหมายและกลยุทธ์การดำเนินงาน เพื่อให้โครงการพัฒนาสำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนา

(2) การติดตามและประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ปฏิบัติ เป็นการติดตามและประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ปฏิบัติ เพื่อให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ปฏิบัติ ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมถึงความพึงพอใจของประชาชนที่ได้รับจากผลของการพัฒนา ตลอดจนผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนา เพื่อนำผลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลมาทบทวน และปรับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ปฏิบัติให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อปัญหาความต้องการของประชาชนในระดับพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

6.4 การประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ให้ประชาชนโดยทั่วไปได้รับทราบ โดยกำหนดให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เป้าหมายและกลยุทธ์ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น (พ.ศ.2554-2558) ให้ประชาชนรับทราบ รวมทั้งผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดให้สาธารณชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง รวมถึงการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่ประกาศใช้ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ

และข้อคิดเห็นสำหรับนำมาทบทวนและปรับเป้าหมายและแผนกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์
ที่เปลี่ยนแปลงไป